

สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด
ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

EFFECTIVE OF INFUSION INSTRUCTION TOWARD
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY WITHIN CREATIVE
FRESH FLOWERS LEARNING OF VOCATIONAL EDUCATION
STUDENT AT SARABURI VOACTIONAL COLLEGE

กรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด
ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

กรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดของนักเรียนวิทยาลัย
อาชีวศึกษาสระบุรี

Effective of Infusion Instruction toward Sufficiency Economy

Philosophy within Creative Fresh Flowers Learning of Vocational

Education Student at Saraburi Vocation College

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวกรรณกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นนทลี พรธาดาวิทย์, ศศ.ด.

ปีการศึกษา

2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพร แพรวพณิต, ศษ.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นนทลี พรธาดาวิทย์, ศศ.ด.)

..... กรรมการ

(อาจารย์วรรณดี สุทธิรักษากร, ศศ.ด.)

..... กรรมการ

(อาจารย์นริศ พรวิริยะสกุล, ค.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิรมปฐมรัฐ, Ph.D.)

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
ชื่อ – นามสกุล	นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นนทลี พรธาดาวิทย์, ศศ.ค.
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการบันทึกอนุทิน

การวิจัยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อน – หลังเรียน กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบบันทึกอนุทินของนักเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test for Dependent Sample และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ด้านความรู้ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัติผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามลำดับ และผลสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด บรรยากาศการเรียนสนุกสนาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้สอนมีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ มีสื่ออุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย

คำสำคัญ: ดอกไม้สด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis Title	Effective of Infusion Instruction toward Sufficiency Economy Philosophy within Creative Fresh Flowers Learning of Vocational Education Student at Saraburi Vocation College
Name – Surname	Miss Krongkarn Thawornwattanacharoen
Program	Technology in Curriculum Research and Development
Thesis Advisor	Assistant Professor Nonthalee Prontadavit, Ph.D.
Academic Year	2012

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the plan learning activities by using effective of infusion instruction toward sufficiency economy philosophy within creative fresh flowers, 2) compare the pre-test and post-test of the students after using the integrated learning; and reflex the result of their study through the journal writing.

The research by using sample single group pre-test post-test of 28 1st vocational certificate student at Saraburi Vocational College, Office of the Vocational Education Commission. The experimental research has been conducted by the pre-test post-test design. Research tools included 4 learning activity plans, the achievement of pre-test and post-test, the assessment of the student's skills, and student journal writing. Then the results of this study have been interpreted by using statistics in data analysis, those were mean, standard deviation, and comparison of the differences between pre-test and post-test with t-test dependence sample.

The research was found that: learning activity process conducted by using effective of infusion instruction toward sufficiency economy philosophy within creative fresh flowers. The philosophy included of moderation, reasonableness, immunity, knowledge and virtue. The learning achievement of the students post-test was higher than the pre-test at the significant level of .05. Reflection on learning shown that the students could construct the new knowledge in effective of infusion instruction toward sufficiency economy philosophy, enjoy learning, implement in their dairy life, and teacher used interesting teaching methods and variety media.

Keywords: fresh flowers, sufficiency economy philosophy

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร แพร่วพนิต ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.วรรณดี สุทธิสุนทร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และ ดร.รินรดี พรวิริยะสกุล กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำการจัดทำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ศรราชพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขางานธุรกิจดอกไม้และงานประดิษฐ์ ทั้ง 28 คน ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมวิจัยร่วมกัน จนได้ความสมบูรณ์ของงาน ขอขอบคุณอาจารย์แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ทุกคนที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงเวลาของการศึกษาและทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา บ่มเพาะจนผู้วิจัยสามารถนำหลักการมาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวของผู้เขียนที่รัก ห่วงใย ให้กำลังใจและสนับสนุน การทำวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด ท้ายที่สุด ขอขอบคุณอาจารย์วุฒิชัย ขมพลกรัง ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ยิ่ง

กรรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
1.6 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.7 นิยามศัพท์.....	4
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจดอกไม้และงานประดิษฐ์.....	7
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
2.3 หลักการจัดการเรียนการสอน.....	20
2.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	29
2.5 การประดิษฐ์ดอกไม้สด.....	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	44
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4. ผลการวิจัย.....	51
4.1 การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์.....	51
4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	65
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	85
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	85
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	86
5.4 การอภิปรายผล.....	87
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	98
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	111
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการร้อยมาลัย.....	115

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	หน้า
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล.....	140
ภาคผนวก จ ตัวอย่างบันทึกอนุทินของผู้เรียน.....	148
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาพอเพียง.....	152
ประวัติผู้เขียน.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	52
4.2 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยดาบ่าหน้าช้าง วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	56
4.3 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	58
4.4 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	62
4.5 ผลการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประดิษฐ์ดอกไม้สดด้านความรู้.....	66
4.6 ผลงานผู้เรียนการร้อยมาลัยซีก (มาลัยขำร่วย) สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	69
4.7 ผลงานผู้เรียนการร้อยดาบ่าหน้าช้าง (ลายสีก้านสีดอก) สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง.....	72
4.8 ผลงานผู้เรียนการจัดดอกไม้ทรงกลม สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	74
4.9 ผลงานผู้เรียนการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู) สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..	69
4.10 ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะปฏิบัติ ในรายวิชาศิลปะประดิษฐ์ เรื่องการประดิษฐ์ ดอกไม้สด บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	85

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
2.1 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	12
2.2 ความคิดรวบยอด รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์.....	26

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ที่ผันผวน ซับซ้อน และคาดการณ์ผลกระทบได้ยาก แม้ว่าในภาพรวมสังคมไทยมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้น ทั้งในระดับ ครอบครัว ชุมชน และสังคม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประเทศต้องเผชิญกับความเสี่ยง จากความเสื่อมถอยของค่านิยมที่ดั้งเดิมในสังคมไทย ความเสื่อมโทรมของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปบนพื้นฐานของการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองโดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบท กับสังคมเมืองโดยมีการเตรียมระบบภูมิคุ้มกันด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2555: ฉ)

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจที่สำคัญดังกล่าวและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) และ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบ

เพื่อให้มีความต่อเนื่อง และยั่งยืน นำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ ตามแนวพระราชดำริสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศไทยโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษานบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: คำนำ)

แนวทางการจัดการการอาชีวศึกษา พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ทฤษฎีอันเป็นสากล ภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ มีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะ ผู้ปฏิบัติ หรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551: 3)

การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิชาศิลปประดิษฐ์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ปีพุทธศักราช 2556 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาศึกษาสระบุรี จัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ ความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การประดิษฐ์ดอกไม้สดเป็นสื่อกลาง ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างผ่อนคลายไม่ตึงเครียด และมีความสนใจที่จะเรียน โดยจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบ สอดแทรก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมี ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้งเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ตลอดจนถึงการสร้างงานอาชีพ ด้วยความ วิริยะ อุตสาหะ สร้างนิสัยในการปฏิบัติตนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และเน้นการส่งเสริมวิชาศิลปประดิษฐ์ ให้ควรค่าแก่การอนุรักษ์ภูมิปัญญา เป็นเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมไทย

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนในปัจจุบันคือ ผู้เรียนให้ความสนใจเรื่อง เทคโนโลยีมากขึ้น การเรียนวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ทางด้านงานฝีมือที่เป็นเอกลักษณ์ และ วัฒนธรรมไทย ผู้เรียนให้ความสนใจน้อยลง ไม่เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนอย่างฟุ่มเฟือย เหลือทิ้ง ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของชิ้นงานที่ทำเสร็จแล้ว และไม่ นำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียน เรียนรู้การบูรณาการแบบสอดแทรก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้สามารถพึ่งตนเองในการ ดำรงชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และ

เจตคติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีการพัฒนา นำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนในวิทยาลัยฯ กับสิ่งที่ป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยการตระหนักถึงความสำคัญแห่งคุณภาพชีวิตของผู้เรียนว่า เมื่อได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว สิ่งที่เรียนในห้องเรียนจะต้องมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิตของผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อการพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ได้แก่ การร้อยมาลัย การร้อยตาข่าย การจัดดอกไม้สด และการจัดพานพุ่มดอกไม้สด โดยการสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ในวิชาศิลปประดิษฐ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

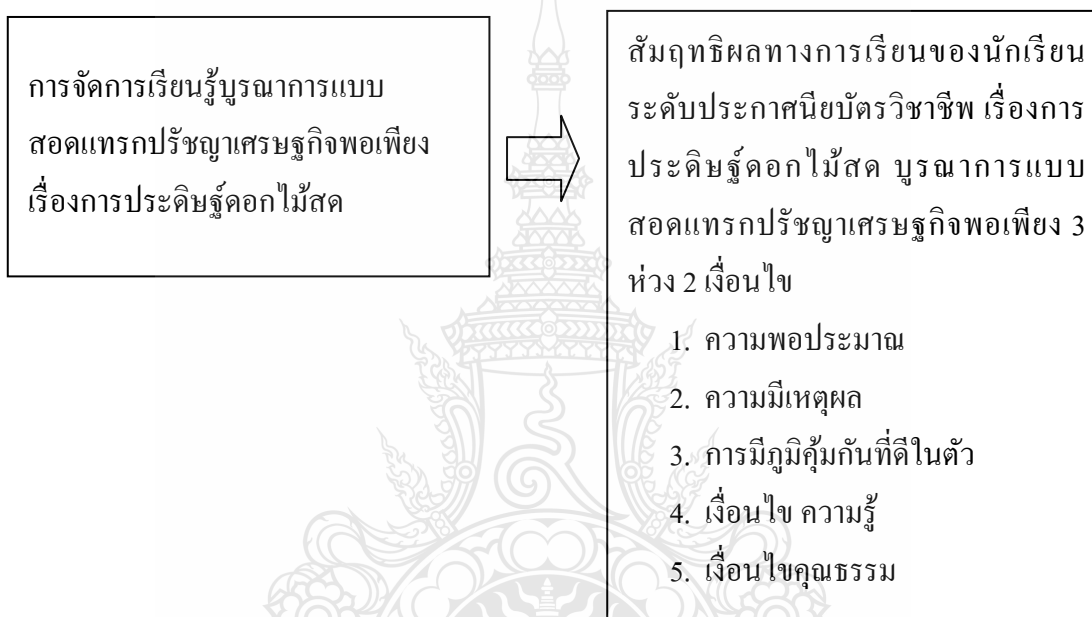
1.3.2 ขอบเขตเชิงประชากร นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อำเภอปากเพรียว จังหวัดสระบุรี

1.3.3 ขอบเขตเชิงระยะเวลา ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 ชั่วโมง

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียง วิชาศิลปประดิษฐ์สูงกว่าก่อนเรียน

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด

1.6.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

1.7 นิยามศัพท์

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารแสดงรายละเอียด กระบวนการเรียนการสอน โดยระบุถึง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และ

การวัดประเมินผลที่ผู้สอนจัดทำขึ้น สำหรับการสอน วิชาศิลปะประดิษฐ์เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การประดิษฐ์ดอกไม้สด หมายถึง งานศิลปะการประดิษฐ์จากดอกไม้สดโดยการนำดอกไม้ ใบไม้ และส่วนต่างๆ ของดอกไม้สดมาร้อย กรอง ประกอบเป็น พวงมาลัย เครื่องแขวนตาข่าย ดอกไม้ รูปแบบต่างๆ ให้มีรูปแบบที่ง่ายไปจนถึงรูปแบบที่ยากขึ้นซึ่งอาศัยความคิดสร้างสรรค์ ในการเรียนรู้ ประกอบด้วย การร้อยมาลัย การร้อยตาข่าย การจัดแจกันดอกไม้สด และการจัดพานพุ่มดอกไม้สด

การบูรณาการ หมายถึง การสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการ แนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขความรู้ในเนื้อหาหลัก เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดวิชาศิลปะประดิษฐ์ และคุณธรรม โดยมีองค์ประกอบคือ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยผู้เรียนปฏิบัติตนทางสายกลาง มีความพอเพียงในการดำรงชีวิต อย่างเป็นระบบแบบแผน สามารถพึ่งพาตนเองได้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น บริโภคในระดับที่พอประมาณ พิจารณาจากการใช้วัสดุในการประดิษฐ์ดอกไม้สดอย่างพอประมาณ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผล และรู้คุณค่า โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ พิจารณาจากการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการประดิษฐ์ดอกไม้สดอย่างมีเหตุผล สามารถนำความรู้ไปประกอบการตัดสินใจ และการกระทำต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยพิจารณาจากการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน วางแผนการทำงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่างๆ และหาวิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ดอกไม้สด อย่างรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ โดยพิจารณาจากความตั้งใจฟังความรู้จากผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดที่จะปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต โดยพิจารณาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น พยายามปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.8.1 นักเรียนได้นำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตพัฒนาสติปัญญา ให้สามารถพึ่งตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

1.8.2 นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญแห่งคุณภาพชีวิต เมื่อได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอน วิชาศิลปประดิษฐ์ การประดิษฐ์ดอกไม้สด ตามหลักสูตรแล้วสิ่งที่เรียนในห้องเรียนมีความหมาย และมีคุณค่าต่อชีวิตของผู้เรียน

1.8.3 สถานศึกษาต่างๆ นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาอื่นๆ

1.8.4 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการวิจัยมาใช้ปรับแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชามในระดับอาชีวศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2556 ได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจดอกไม้และงานประดิษฐ์
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 หลักการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2.5 การประดิษฐ์ดอกไม้สด
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจดอกไม้และงานประดิษฐ์

หลักการของหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556: 1-2) มีดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ประชาคมอาเซียน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นสมรรถนะเฉพาะด้าน ด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของต่างประเทศ

จุดหมายของหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานอาชีพไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกริถีการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้าน ความรุนแรง และสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ

6. เพื่อให้ตระหนัก และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของประเทศ และโลก มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โครงสร้างหลักสูตร วิชาศิลปประดิษฐ์ Art of Decoration (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556: 13) รหัสวิชา 2400-1003 จำนวน 3 หน่วยกิต 5 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

จุดประสงค์รายวิชา

1. เข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานการประดิษฐ์ดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง ใบตอง และแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นๆ การบรรจุภัณฑ์ การคิดคำนวณ กำหนดราคาขาย และจัดจำหน่าย

2. มีทักษะในการประดิษฐ์ งานศิลปประดิษฐ์ดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง ใบบทอง และแกะสลักผัก ผลไม้วัสดุอื่นๆ และงานประดิษฐ์ตามสมัยนิยม ทำบรรจุภัณฑ์ คิดคำนวณ กำหนดราคาขาย และจัดจำหน่าย

3. มีกิจนิสัยในการทำงาน ปฏิบัติงานด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประณีต รอบคอบ ปลอดภัย ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และรักษาสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานการประดิษฐ์ดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง ใบบทอง และแกะสลักผัก ผลไม้วัสดุอื่นตามหลักการ

2. ประดิษฐ์งานดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง งานใบบทอง งานแกะสลักตามลักษณะการใช้งาน และตามหลักการ

3. ทำบรรจุภัณฑ์ตามลักษณะงาน

4. คิดคำนวณต้นทุน กำหนดราคาขาย และจำหน่าย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับ พื้นฐานการประดิษฐ์ดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง ใบบทองและแกะสลักผักผลไม้ วัสดุอื่นๆ และงานประดิษฐ์ตามสมัยนิยม ประดิษฐ์งานศิลปประดิษฐ์ บรรจุภัณฑ์ คิดคำนวณต้นทุน กำหนดราคาขาย และจัดจำหน่าย

โครงการสอนวิชาศิลปประดิษฐ์

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดที่สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 แผน

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การร้อยมาลัย
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การร้อยตาข่าย
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดแจกันดอกไม้สด
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศไทยเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และมีปัญหาซับซ้อน เนื่องจากความผิดพลาดในการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มุ่งพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และการบริการ ละเลยการพัฒนาภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทยมาตั้งแต่ดั้งเดิม ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจอ่อนแอ

ส่งผลกระทบไปอย่างกว้างขวาง ประชาชนต้องแบกรับหนี้สิน และภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ประชาชนว่างงาน และตกงาน หรือถูกเลิกจ้าง เนื่องจากการปิดกิจการ หรือลดผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรม ทำให้ประชาชนต้องกลับสู่ชนบท ที่พึ่งพิงภาคเกษตรกรรม

มณูญ มุกข์ประดิษฐ์ (2541: 5) ได้กล่าวว่า ประเทศไทยเกิดวิกฤตกรรมครั้งสำคัญในยุคไอเอ็มเอฟ ที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจไทยเป็นประวัติศาสตร์ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกันไปทั่ว ทั้งคนรวย คนจน ซึ่งคำว่าเศรษฐกิจพอเพียง ดูเหมือนเป็นคนหลงยุค และมีวิสัยทัศน์สั้น ปัจจุบันเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจชุมชน ความพอมีพอกิน และทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่มีความทันสมัย

สุทธิพร คล้ายเมืองปักษ์ (2542: 28) ให้ความเห็นว่า ในอดีตที่ผ่านมา 5-6 ปี ประเทศไทยมีภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาคนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้หลายๆคนหลงลืมพื้นฐานดั้งเดิมของตนเอง และของคนไทยว่า เคยเติบโตภายใต้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในการเกษตร จนเคยมีคำกล่าวที่ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งในโลก มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมาย สอดคล้องกับคำพูดที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”

จะเห็นได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนของประชากรในทุกระดับ ให้สามารถพึ่งตนเอง ประหยัด อุดม มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542: 257) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาของการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีฐานคิดสำคัญที่เป็นการพัฒนาคนในชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลงรักษาวัฒนธรรมชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มที่การพัฒนาความคิด และจิตใจของคนให้รู้จักกิน รู้จักใช้ตามอัตภาพ และความจำเป็นในการดำรงชีวิต

ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความหมายของคำว่า เศรษฐกิจแบบพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานคำจำกัดความของคำว่า เศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างครอบคลุม และลึกซึ้งมาก โดยส่วนหนึ่งของความหมายนั้น ได้ทรงดำรัสไว้ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2541 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน (กรมการปกครอง, 2542: 1)

“...คำว่าพอเพียง มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึง การมีพอสำหรับใช้ของตัวเอง มีความหมายว่า พอมีพอกิน วันนั้นได้พูดถึงว่าเราควรจะมีปฏิบัติให้พอมี พอกิน พอมีนี่ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียง นั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมี พอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าประเทศ มีพอมี พอกินก็ยิ่งดี พอเพียงก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอเพียงก็คือ พอเท่านั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการมันก็จะมีความโลภน้อย ก็จะเบียดเบียนคนอื่นน้อย พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณพูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง ฉะนั้นความพอเพียงนี้ก็ แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล...”

จากกระแสพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการระดมความคิดในวงกว้างจากทุกฝ่าย อาทิ นักวิชาการ ข้าราชการ ปราชญ์นักคิดทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยน้อมนำเอากระแสพระราชดำริมาปฏิบัติ หาวิธีการที่จะผลักดันให้บังเกิดผลสำเร็จ ซึ่งต่อมาบุคคลเหล่านี้ก็ได้ให้ความหมาย แก่คิดของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงไว้มากมาย ดังนี้

วินัย ปรารภ (2544: 11) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พื้นฐานของความมั่นคงในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ โดยอาศัยความพออยู่พอกิน พอใช้ ประกอบสัมมาอาชีพ อย่างชาญฉลาดไม่อยู่อย่างผู้ประมาท รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง และส่วนร่วม โดยยึดหลักพึ่งพาอาศัยกัน

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2540: 1) ศึกษาระบบเศรษฐกิจของชุมชนไทยในอดีต ว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบพอยังชีพ ผลิตพืชผล พันธุ์พืชไว้เพื่อกิน เพื่อใช้เอง ไม่มีระบบการพึ่งพิงสังคมภายนอก มีความผูกพันกันสูง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความพอเพียงในตนเอง นับถือระบบเครือญาติเป็นสำคัญ และไม่มีการแบ่งชนชั้นกัน

นิคม มุสิกคามะ (2542: 263) ให้ความเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางพัฒนาตามทฤษฎีใหม่ ที่ทำให้ประเทศไทยอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสง่างาม น่าภูมิใจโดยที่สามารถผลิตทรัพยากรได้ตามภูมิปัญญา และเทคโนโลยีแบบไทย มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็งช่วยตนเองได้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับ หลักธรรมคำสอนในศาสนา มีสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีขึ้น การผลิตอุดมสมบูรณ์พอเพียงที่จะค้าขายไปยังต่างประเทศ

ธนภัทร์ สุทธิ (2550: 29) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความพอเพียงอย่างมีเหตุและผลทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางการดำเนินพึ่งพาตนเองได้ ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่โลภ ไม่สุดโต่ง มีความพอประมาณในชีวิต และพอเพียงในความเป็นอยู่

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนในการใช้จ่ายอย่างประหยัดอดออม มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็งช่วยตนเองได้ วิธีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา มีสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้

กรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 32) กล่าวว่า พอเพียง ต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ และ 2 เงื่อนไข (3 หัว 2 เงื่อนไข) ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: เพ็ญศรี เปลี่ยนท่า (2550: 33)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น จากพระราชดำรัสด้านความประหยัด ประมาณ รู้ว่าสิ่งใดควรจ่ายออกไป สิ่งใดควรรักษาไว้ โดยใช้การประมาณทั้ง ประมาณคน และประมาณสถานการณ์ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจน คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ รู้จักประมาณคน และประมาณสถานการณ์ ประการสำคัญคือ ต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลโดยใช้ความเป็นกลางเที่ยงตรง ปราศจากอคติ พิจารณาเหตุผลได้รอบด้าน และมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบที่สุด

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ รู้จักประมาณคน และประมาณสถานการณ์ ประการสำคัญ คือ ต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผล โดยใช้ความเป็นกลาง เที่ยงตรง ปราศจากอคติ พิจารณาเหตุผลได้รอบด้าน และมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบที่สุด

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล สามารถประมาณได้อย่างเหมาะสม เพราะไม่ประมาท มีการเตรียมพร้อม ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่เสมอเช่นเดียวกับการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เช่น ความมีสติรู้ ความสงบภายในใจอยู่เสมอ นอกจากนี้ การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องมีเงื่อนไข 2 เงื่อนไข คือ อาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาเชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและ ความระมัดระวัง ในขั้นปฏิบัติ การเรียนรู้ อย่างรอบด้าน คือ การเรียนรู้ตั้งแต่ รู้ เข้าใจ และประยุกต์ หรือการใช้รู้ คือ รู้ในหลักวิชาตามที่ได้ศึกษามาเป็นอย่างดี จากนั้นจึงนำมาพิจารณาให้เกิดการเข้าใจกลายเป็นความรู้ของตนเอง และนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันก่อนที่จะนำเสนอแนวทางการแก้ไขต่อไป

2) เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญา ในการดำเนินชีวิต และคุณธรรมต่างๆ ที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตอยู่ในครรลองที่เหมาะสม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสามัคคีมีความเปลี่ยนแปลง ความสามัคคีก็คือ ภูมิคุ้มกันหนึ่งที่จะช่วยให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน

การพัฒนาคนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาให้คนมีหลักคิด หลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ และก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ตลอดจนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ แนวทางการพัฒนาคนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการฝึกให้คนคิดพูด ทำอย่างพอดี พอเหมาะ พอควร บนหลักเหตุผล ไม่ประมาทโดยใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มทางเลือก และพัฒนาศักยภาพของคน ให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้โดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข รู้รักสามัคคี อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีค่านิยมที่ดีงาม ร่วมรักษาคุณค่าของความเป็นไทย (ศิริพร กิตติสาร, 2551: 26-27)

เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพดี เพื่อพัฒนาชาติ คือการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ จะช่วยพัฒนาคนให้เป็นทั้งคนเก่ง และคนดี ดังนั้นการศึกษา คือ การเจริญงอกงาม (Education is growth) ซึ่งครุมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การศึกษาอาศัยแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้แนะไว้ (การบินไทย, 2542: 17)

".....การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งขึ้น ไปนั้น ย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อน เพราะถ้าบุคคลอันเป็นองค์ประกอบของส่วนรวม ไม่ได้รับการพัฒนาแล้วส่วนรวมจะเจริญ และมั่นคงได้ยากยิ่ง การที่บุคคลจะพัฒนาได้ ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือการศึกษาด้านวิชาการ (Academic Learning) ส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัย (Spiritual Development) ให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดี ใฝ่เจริญ มีปกติละอายชั่วกลัวบาปส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการ และมีความดี ไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างให้ขึ้นไปในทางที่ถูกที่ควร และอำนวยผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์....."

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน

การศึกษาทั้งในระดับ โรงเรียน และมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ควรพิจารณาให้มีวิชา และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการปลูกฝัง สร้างความเข้าใจ สร้างความรู้ให้กับเยาวชนของชาติให้คนรุ่นใหม่มีคุณภาพดีขึ้น สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ การพัฒนาเนื้อหาสาระของหลักสูตร ความพร้อม ความเข้าใจของผู้สอน วิธีการเรียนการสอนที่ไม่ใช่การท่องจำ แต่สร้างความเข้าใจในภาคปฏิบัติ และประสบการณ์ รวมทั้งมีการติดตามผลเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาวะของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม (2546: 26) กล่าวว่า ปัจจุบันนี้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย แต่ความเข้าใจที่ตื้นเขิน และนำไปประยุกต์ใช้ คนจำนวนมากยังมีความเข้าใจเพียงด้านเดียวว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้นใช้ได้เฉพาะในภาคเกษตร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่ผลิตเพื่อการบริโภคเท่านั้น ไม่รวมถึงการผลิตเพื่อการค้าหรือผลิตเพื่อการส่งออกที่ต้องใช้ทุนหรือทรัพยากรจำนวนมาก แต่ความจริงแล้วเป็นปรัชญาที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกระดับ ดังนี้

1. ระดับบุคคลและครอบครัว สิ่งที่พิจารณาในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ

ความพอประมาณ

- 1) ดำเนินชีวิตอย่างพอเหมาะกับฐานะของครอบครัว เช่น การใช้จ่ายในครัวเรือน การกู้หนี้ยืมสินควรพิจารณารายได้ของตนเองด้วย
- 2) การแบ่งเวลาในการทำงาน ทำกิจกรรมกับครอบครัว หรือสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

ความมีเหตุผล

มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและความจำเป็นของตนเอง ไม่เอาอย่างผู้อื่นโดยที่ตนเองยังไม่พร้อม

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

- 1) มีการออมเพื่อรองรับความเสี่ยงในอนาคต
- 2) รู้จักป้องกัน รักษาสุขภาพของตนเองและครอบครัว

เงื่อนไขความรู้

- 1) เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 2) รู้จักตนเอง โดยการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น รายได้ รายจ่ายของครอบครัว

เงื่อนไขคุณธรรม

- 1) ประกอบอาชีพโดยสุจริต ไม่โลภมาก ไม่อิจฉา ริษยา
- 2) รู้จักช่วยเหลือสังคม
- 3) รู้จักการทำบุญ ทำทาน ตามความเหมาะสม
- 4) ช่วยดูแล และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. **ระดับชุมชน** สิ่งที่พิจารณาในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ

ความพอประมาณ

- 1) คนในชุมชนมีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น โดยพึ่งพาตนเองเป็นหลัก
- 2) มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง และอบอุ่น

ความมีเหตุผล

ชุมชนมีการวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของชุมชนร่วมกันอย่างรอบคอบ ก่อนการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญของชุมชน

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

- 1) มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ ธนาคารข้าว เป็นต้น
- 2) มีการผลิตที่ใช้วัตถุดิบหลักในชุมชนเป็นหลัก
- 3) อาศัยตลาดในชุมชนเป็นอันดับแรก

เงื่อนไขความรู้

- 1) เรียนรู้และพัฒนาคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 2) คนในชุมชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

เงื่อนไขคุณธรรม

- 1) คนในชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อกัน
- 2) มีการจัดการผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย
- 3) มีกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม และศาสนา ร่วมกัน
- 4) ช่วยดูแลสาธารณะสมบัติ ดูแลสิ่งแวดล้อม และดูแลสังคมร่วมกัน

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่างๆ โดยอาศัยความพอประมาณ และความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียร ความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสามัคคี นำไปสู่ผลสำเร็จ ซึ่งแนวคิดนี้นำมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

เสกสรรค์ สามลี (2545: 24) กล่าวว่า การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ จะส่งผลให้คนไทยสามารถใช้ชีวิตอย่างพอเพียง นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงสุด นั่นคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการการศึกษา เพื่อพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีการดำรงชีวิตอยู่รอด อยู่ดี มีคุณภาพชีวิต และสังคมที่ดีขึ้น

ทิสนา แจมมณี และคณะ (2546: 10-15) กล่าวว่า การบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษามีประเด็นที่สำคัญในการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาดังนี้

1. การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและการใช้หลักสูตร

การศึกษาทำหน้าที่พัฒนาสติปัญญาของบุคคลให้สามารถพึ่งตนเองในการดำรงชีวิต และแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงควรประกอบด้วยสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเพื่อช่วย ให้เกิดความเข้าใจ และมีการพัฒนาในเรื่องนั้นๆ แต่เนื่องจากกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันในแต่ละแห่งมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดสาระของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นจึงเป็น เรื่องสำคัญ เช่น เด็กที่อยู่ภาคกลางที่มีการทำนามากควรเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องข้าว การทำนาให้มาก และถักซิ่น เพื่อเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา การแก้ปัญหา และการพัฒนาในเรื่องนั้น ๆ ในขณะที่เด็กที่อยู่กับทะเล ควรเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการประมง ซึ่งเป็นกิจกรรมประจำวันที่เด็กคุ้นเคย ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ จึงควรเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่ยึดกิจกรรมการดำรงชีวิต การแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตเป็นแกน อันจะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา คุณภาพชีวิตได้จริง กิจกรรมการดำรงชีวิตควรเริ่มจากใกล้ตัวไปไกลตัว หรือจากระดับแคบไประดับกว้าง โดยมีการจัดการในสัดส่วนที่เหมาะสม

หลักสูตรในอดีตเป็นหลักสูตรรายวิชา ที่เน้นเนื้อหาสาระเรื่องต่างๆ ไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้เรียนจึงไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ จึงได้ปรับเนื้อหาสาระให้มี ลักษณะเป็นหน่วยใหญ่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันและบูรณาการความรู้ ทักษะและเจตคติที่ต้องการเข้าไป โดยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถปรับสาระให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน จึงส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น มีการปรับสาระของหลักสูตร ให้มีบรรจุกระบวนการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาเข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขั้นสูง ๆ ขึ้นไป

2. การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมาคือ ครูมักมุ่งให้ข้อมูล ข้อความรู้แก่ผู้เรียน เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับ การวัดและประเมินผลก็เน้นที่การวัดความรู้ความจำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมุ่งจดจำความรู้เป็นสำคัญเพื่อที่จะสอบผ่านพฤติกรรมการสอนของครูไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาสติปัญญา ปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูนี้ ปัจจุบันมีการพยายามปรับปรุง โดยหลักสูตรกำหนดให้ครูสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด และเรียนรู้กระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต แต่การเรียนรู้ตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นการเรียนรู้ ทั้งด้านทฤษฎี และการปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้จริงนั้น ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากขาดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และการให้ความช่วยเหลือครูในการพัฒนาการสอนอย่างเพียงพอ ดังนั้น การจัดทำแนวการสอน ตามแนวคิดนี้ต้องจัดหลักสูตรและการสอน ดังนี้

1. ควรจัดการเรียนการสอนโดยยึดจุดหมายหลัก ซึ่งได้แก่ กระบวนการพึ่งตนเอง หรือการพัฒนาเป็นแกนในการสอนตลอดหลักสูตร
2. ควรจัดการเรียนการสอนให้มีลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด และความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง
3. ควรจัดการเรียนการสอนให้มีการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กันไปอย่างมีความสมดุลเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับการปฏิบัติจริง และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์
4. ควรจัดสภาพแวดล้อมกิจกรรมประจำวัน วิถีชีวิตของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการจะปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน

3. การประยุกต์ใช้ในการวัดและประเมินผลการศึกษา

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน พัฒนาปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมแล้ว ดังนั้น กระบวนการวัดและการประเมินผล ควรปรับให้สอดคล้องด้วย เพราะไม่เช่นนั้น จะเป็นอุปสรรคทำให้การพัฒนาไม่อาจสำเร็จได้ หากระบบการวัดและการประเมินผลยังถูกจำกัดเพียงแต่ การวัดความรู้ความจำ ครูเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนจากให้ความรู้เป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ที่จำเป็น แนวทางการสอน และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นที่การพัฒนาความคิด ความ

เข้าใจการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตรวมทั้งการพัฒนาคุณลักษณะ การใฝ่รู้ การบริหารจัดการ การทำงานเป็นทีม การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์และประเมินผลที่เหมาะสมกับสิ่งที่วัด

4. การประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษา

การดำเนินการตามทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทางการศึกษาควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือ และลงทุนในกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อปวงชน ทั้งนี้ ควรยึดหลักตามพระราชดำริ อันประจักษ์ชัดแล้วว่า ได้อำนวยประโยชน์อย่างมากแก่พสกนิกร โดยส่วนรวม ซึ่งได้แก่ “การลงทุน เพื่อให้มีผลผลิตมากขึ้นข้อหนึ่ง การลงทุนเพื่อไม่ให้อายุต้องเสียเงินอีกข้อหนึ่ง เป็นสิ่งที่คุ้มค่า” ซึ่งเป็นกระแสพระราชดำรัสพระราชทานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 จะเห็นได้ว่า แนวพระราชดำรินี้ในเรื่องการลงทุนจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของมวลประชาเป็นส่วนใหญ่ และเป็นไปเพื่อประโยชน์ระยะยาว อันจะเกิดความคุ้มค่า แนวคิดเช่นนี้บริหารและสถาบันรัฐและเอกชนพึง ใช้เป็นหลักในการลงทุน ซึ่งหากมีการปฏิบัติเช่นนี้โดยทั่วไปแล้ว ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งประชาชนกำลังได้รับผลอยู่ในขณะนี้คงจะไม่ได้เกิดขึ้น นอกจากนั้น พระราชดำรัส เกี่ยวกับการลงทุนดังกล่าว ยังช่วยชี้จุดสำคัญที่การศึกษาควรที่จะพัฒนาได้อย่างชัดเจน

ในทางเกษตรกรรม หากขาดน้ำทำการเกษตรไม่ได้ แม้จะมีพื้นที่ มีเมล็ดพันธุ์ มีแรงงานก็ปลูกพืชผลไม่ได้ ในทำนองเดียวกันทางการศึกษาหากขาดครู การเรียนรู้อาจไม่เกิดขึ้นแม้จะมีหนังสือสื่ออุปกรณ์และบุคลากรอื่นๆ ในทางเกษตรกรรม แม้น้ำแต่ไม่เพียงพอการทำเกษตรกรรมก็ไม่งอกงาม ไม่สมบูรณ์ และให้ผลน้อย ในทางการศึกษา แม้มีครู แต่ครูขาดคุณภาพ การพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ ก็ให้ผลน้อยไม่สมบูรณ์ การศึกษาจะได้ผล รัฐจำเป็นต้องลงทุนในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติได้อย่างสมบูรณ์ เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มคุณภาพการศึกษา

ในอดีตที่ผ่านมา แม้รัฐบาลจะพยายามให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาครู แต่ความช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่มากนัก เมื่อเทียบกับความต้องการ และความเพียงพอที่จะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง หรืออย่างยั่งยืนจึงควรที่ผู้มีส่วนรับผิดชอบงานด้านนี้ จะนำแนวคิดนี้ไปพิจารณาทบทวนดำเนินการต่อไป

นอกจากเรื่องการลงทุนดังกล่าว พระราชดำริที่ว่า การนำทฤษฎีใหม่ไปใช้ควรให้เหมาะสมกับความจำเป็น สภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ น่าจะเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถ นำไปใช้ได้ เนื่องจากในวงการศึกษามักจะมีแนวคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ และมักมีการทำตามแนวคิดใหม่นั้นๆ

เพื่อความเป็นผู้ทันสมัยจนเกิดเป็นกระแสความนิยมโดยไม่ได้พิจารณาถึงความเหมาะสม กับความจำเป็นสภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ เมื่อกระแสความนิยมจางลง การปฏิบัติตามแนวคิดเหล่านั้นก็คลayıไปด้วย ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งทางด้านทรัพยากร เวลา และไม่เกิดประโยชน์อย่างจริงจังถาวร

กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักสูตรการศึกษา ซึ่งการบูรณาการตามแนวพระราชดำริและแนวทางคำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษาได้นำหลักการ และแนวคิดทฤษฎีใหม่จัดเข้าไว้ในส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ โดยสอดแทรกหรือบูรณาการในการเรียนการสอนตามปกติอันเป็นรากฐานให้ ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 หลักการจัดการเรียนการสอน

หลักการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัยพิสัย และด้านจิตพิสัย ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ตามรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย

เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด

1. รูปแบบการเรียนการสอนของกานเย่ (ทิสนา แคมมณี, 2548: 12-14)

ประกอบด้วย การดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอนการสอน 9 ขั้น ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในสมอง โดยจัดสถานการณ์ภายนอกให้เอื้อต่อสภาพภายในของผู้เรียน

ขั้นที่ 1 กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 2 แจงวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนตั้งความคาดหวัง

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม ทำให้พร้อมรับความรู้ใหม่

ขั้นที่ 4 นำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ให้เห็นลักษณะที่สำคัญอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 การให้แนวการเรียนรู้หรือจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อให้เรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้น

ขั้นที่ 6 กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองแสดงความสามารถ เพื่อให้ทราบถึงผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ เสริมแรงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์
เพียงใด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนในหลายสถานการณ์
ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สาระที่นำเสนอได้อย่างดี รวดเร็ว และจดจำได้นาน และยังสามารถ
ทักษะในการจัดระบบข้อมูล สร้างความหมายของข้อมูล และการแสดงความสามารถของตน
กระบวนการเรียนรู้และจดจำ เป็นกระบวนการในสมอง มีข้อมูลสะสมไว้ สภาพการเรียนรู้การสอนจาก
ภายนอก จะส่งเสริมหรือยับยั้งกระบวนการเรียนรู้ภายในสมอง การเรียนรู้ที่ดีจึงเกิดจากการจัดสภาพ
การเรียนรู้ภายนอกให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในของผู้เรียน

2. รูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของบลูม (กรมวิชาการ, 2540: 8-18)

การเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ความสามารถในการรู้ เริ่มจากง่ายไปยาก จากไม่
ซับซ้อนไปสู่ความซับซ้อน จากความรู้ความคิดระดับพื้นฐานไปสู่ระดับสูง ตามลำดับไม่ข้ามขั้นดังนี้

1. ความรู้ความจำ จำและเล่าความรู้โดยยังไม่จำเป็นต้องไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง เช่น ความรู้
เกี่ยวกับคำศัพท์ วิธีการเฉพาะ ความคิดรวบยอดต่างๆ

2. การเข้าใจโดยผู้เรียนสามารถแปลความหมายของเรื่อง และบรรยายด้วยภาษาของตนเอง
โดยไม่ต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น การเข้าใจจำแนกเป็น 3 ทักษะคือ 1) การแปลความ ได้แก่ การ
อภิปรายโดยใช้ภาษาที่ง่าย หรือเป็นภาษาของตนเอง 2) การตีความ คือ การอธิบายสรุป อาจเรียงลำดับ
ขั้นตอนใหม่ 3) การขยายความ คือ การเพิ่มเติมแนวคิด คัดคะแนนจากข้อมูลความรู้ที่

3. การนำไปใช้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ทฤษฎีแนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ที่เป็น
รูปธรรมหรือสภาพปัญหาใหม่

4. การวิเคราะห์ให้ผู้เรียนแยกส่วนต่างๆ ของเรื่องที่เป็นความรู้แนวคิดนั้น และชี้ความสัมพันธ์
สัมพันธ์ระหว่างส่วน หรือองค์ประกอบต่างๆ การวิเคราะห์มี 3 ลักษณะ คือ 1) การวิเคราะห์
องค์ประกอบหรือส่วนย่อยของสิ่งที่เรียน 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ
3) วิเคราะห์หลักการวิธีการหรือหลักการจัดการ ถ้าวิเคราะห์ได้แสดงถึงความเข้าใจหลักการที่เป็น
พื้นฐานของโครงสร้างสิ่งที่เรียน

5. การสังเคราะห์ คือ การคิดรวมส่วนต่างๆ ที่แยกกระจัดกระจายให้เป็นแนวคิดเดียว ทำให้
เกิดความรู้ใหม่ หรือแนวคิดใหม่

6. การประเมินผล การคิดแบบประเมินผลเป็นการคิดระดับสูงสุด ผู้เรียนจะประเมินผลได้
เพราะมีวิจารณ์ตัดสินได้ การตัดสินต้องมีเกณฑ์ เปรียบเทียบคุณภาพ และคุณลักษณะภายนอกที่

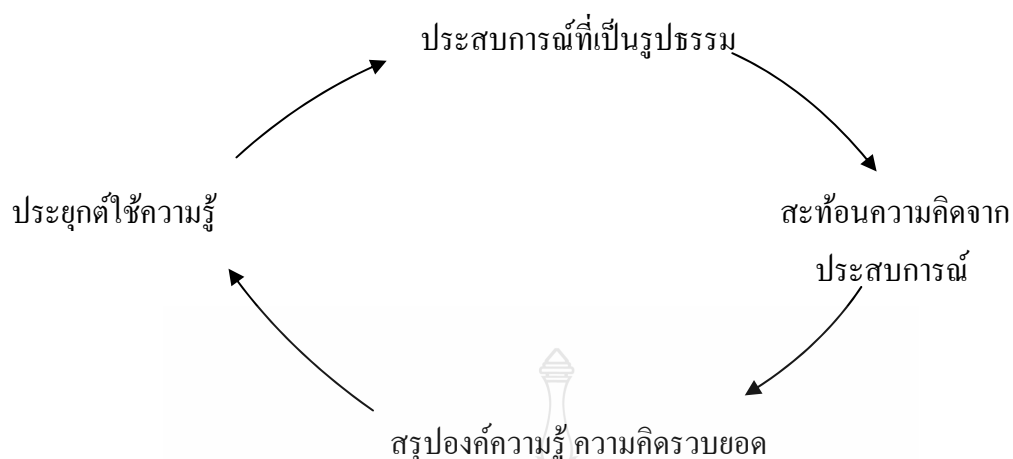
มองเห็นได้ ส่วนเกณฑ์ภายใน ได้แก่ ความเป็นเหตุเป็นผล ความสม่ำเสมอของหลักการ การประเมินผลจำต้องอาศัยทักษะการสังเกต และการคิดอย่างเหมาะสม

เพื่อให้เกิดความสามารถในการรู้ และคิดตามลำดับขั้นที่ละขั้น จนถึงการคิดระดับสูง ได้แก่ ระลึกได้ จำได้ อธิบาย และยกตัวอย่างประกอบได้ นำความรู้ไปใช้แก้ปัญหา ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ การแยกแยะสิ่งต่างๆ รวบรวม และประมวลเข้าเป็นความรู้ใหม่ รวมทั้งการวินิจฉัย ตัดสินใจ ตามหลักการความสามารถของสมอง ความจำ และความเข้าใจเป็นความสามารถพื้นฐานที่ต้องมี ส่วนความสามารถอีก 4 ระดับ คือ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล จัดเป็นกระบวนการคิด (Thinking Process) เป็นความสามารถในการคิดระดับสูง

3. รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ (กึ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ, 2548: 70-71)

การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้โดยการลงมือทำ ดึงประสบการณ์เดิมจากตัวผู้เรียนแล้วผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนแนวคิดจากประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดใหม่ รวมทั้งทักษะและเจตคติใหม่ ต่างจากการเรียนรูปแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กำหนดและถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกเน้นประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จากสื่อ รูปภาพของจริง
2. ผู้เรียนสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ด้วยมุมมองที่หลากหลาย จากการตอบคำถาม ทำกิจกรรม
3. ผู้เรียนสรุปความรู้ จากการสังเกต และการสะท้อนเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นนามธรรม และสรุปเป็นหลักการซึ่งได้จากการบูรณาการ การสังเกตกับทฤษฎี
4. ผู้เรียนนำหลักการณ์นั้น ไปประยุกต์ใช้ หรือทดลองใช้ในสถานการณ์ต่างๆ กิจกรรมหลากหลาย ครูสังเกต บันทึก

ภาพที่ 2.2 ความคิดรวบยอดรูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์
ที่มา: กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ (2548: 70)

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย

ทักษะพิสัยเป็นความสามารถด้านการปฏิบัติการกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางกาย การทำงานของกล้ามเนื้อ อาจซับซ้อนต้องใช้กล้ามเนื้อหลายส่วน เกิดจากการสั่งของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะส่วนใหญ่ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ทักษะปฏิบัตินี้พัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนที่ดี

1. รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) (ทิตินา แจมมณี, 2548: 37-38) เป็นการพัฒนาทักษะปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน จากที่ซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมากมี 5 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นการเลียนแบบ ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ทำได้ รับรู้สังเกต แต่ละขั้นตอน
2. ขั้นการลงมือทำตามสั่ง ทำตามโดยไม่มีแบบให้เห็น ทำให้ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ อาจค้นพบปัญหาต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น
3. ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนทำได้ถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีต้นแบบหรือคำสั่ง ทำได้อย่างถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบ
4. ขั้นการแสดงออก ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ทำอย่างสบายๆ อัตโนมัตินี้ ไม่ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ จึงต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อยๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายจนชำนาญเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะการปฏิบัติ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ แสดงออก และกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน (Simson) (ทิสนา แชมมณี, 2548: 35-37) เป็นรูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติ หรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหว การประสานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดีตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเรียนรู้ สังเกตการทำงาน รับรู้การกระทำ
 2. ขั้นการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ให้พร้อมต่อการเคลื่อนไหว หรือแสดงทักษะ
 3. ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม อาจให้เลียนแบบหรือลองผิดลองถูกจนสามารถตอบสนองได้ถูกต้อง
 4. ขั้นลงมือกระทำจนเป็นกลไกที่ทำได้เอง ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ
 5. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ผู้เรียนได้ฝึกฝน จนทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง
 6. ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะ หรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ
 7. ขั้นการริเริ่ม หลังจากสามารถปฏิบัติอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ในสถานการณ์หลากหลาย จะเกิดความคิดริเริ่มใหม่ๆ ทำให้ปรับการปฏิบัติไปตามที่ตนต้องการ
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำแสดงออก อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง ชำนาญในทักษะที่ต้องการ และช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอดทน การปรับพัฒนาทักษะให้เชี่ยวชาญ มีคุณค่ายิ่งขึ้น

3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) (ทิสนา แชมมณี, 2548: 39-40) เป็นรูปแบบที่กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่ จะประกอบด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้เรียนรู้ได้ดี และรวดเร็วขึ้น ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นสาริทธิการกระทำ ผู้เรียนได้เห็นทักษะ หรือการปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างเป็นปกติตามธรรมชาติ ไม่ช้า-เร็วเกินไป นักเรียนควรได้รับคำแนะนำให้สังเกตจุดสำคัญที่ควรเอาใจใส่พิเศษ

2. ขั้นสาธิตทักษะย่อย และให้ผู้เรียนปฏิบัติการสังเกต และทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ
 3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตหรือแบบอย่างให้ดู มีผู้สอนคอยชี้แนะ ช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ แล้วเริ่มทักษะย่อยใหม่
 4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว อาจได้รับคำแนะนำเทคนิควิธีการที่มีประโยชน์เพิ่มเติม เช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้น รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น ปลอดภัยขึ้น
 5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ต่อเนื่องจนจบ ฝึกปฏิบัติจนชำนาญ สามารถปฏิบัติทักษะได้สมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอ
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะที่ประกอบทักษะย่อยๆ ได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ สมบูรณ์ และพัฒนาให้ทักษะเป็นเลิศ

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับครูวิชาอาชีพ (ทศนา แจมมณี, 2548 : 103-106) เป็นการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ส่วนใหญ่เน้นทักษะปฏิบัติโดยอาศัยแนวคิด และ หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ 9 ประการ โดยสรุปว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติ ที่ดีนั้น ผู้สอนควรเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์งานที่จะให้ผู้เรียนทำโดยแบ่งงานออกเป็นส่วนย่อยๆ ลำดับงานจากง่ายไปหายาก ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานย่อยๆ มีความรู้เข้าใจงานที่ทำ เรียนรู้ลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน ฝึกทำงานในสถานการณ์ ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ซึ่ง นวลจิตต์ เชาวศิริติพงษ์ เป็นผู้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้น ในปี พ.ศ. 2535 โดยรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย ยุทธวิธี 3 ยุทธวิธี ให้ผู้สอนได้เลือกใช้ให้เหมาะสม

4.1 ยุทธวิธีที่ 1 การสอนทฤษฎีก่อนสอนงานปฏิบัติ เหมาะสำหรับการสอนเนื้อหาปฏิบัติ ที่มีลักษณะซับซ้อน เสี่ยงอันตราย และเนื้อหาสามารถแยกส่วนภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้ชัดเจน

- 1) ช้่นนำ แนะนำงาน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าในงานนั้น
- 2) ช้่นให้ความรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ
- 3) ช้่นฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนลงมือทำงาน ทำตามแบบหรือเลียนแบบ หรือลองผิดลองถูกก่อน แล้วลองทำเอง ครูคอยสังเกตให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะๆ จนทำได้ถูกต้อง ฝึกหลายครั้งจนชำนาญ
- 4) ช้่นประเมินผล นักเรียนได้รับการประเมินทักษะปฏิบัติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน และความยั่งยืนคงทน โดยดูความชำนาญ ถ้าชำนาญก็จะจำได้ดีและนาน

4.2 ยุทธวิธีที่ 2 การสอนงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎี เหมาะสำหรับการปฏิบัติงาน ที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือเป็นงานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว เป็นงานเสี่ยงต่อชีวิตน้อย

- 1) ชี้แนะ แนะนำงาน กระตุ้นความสนใจ และเห็นคุณค่า
- 2) ชี้แนะให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสังเกตการณ์ นักเรียนมีการปฏิบัติ สังเกต และจดบันทึก
- 3) ชี้แนะวิเคราะห์การปฏิบัติและสังเกตการณ์ ร่วมกันวิเคราะห์ พฤติกรรมการปฏิบัติ และอภิปรายผล
- 4) ชี้แนะเสริมความรู้ จากผลการวิเคราะห์ และอภิปรายการปฏิบัติ ผู้สอนเสริมความรู้ที่เป็นประโยชน์
- 5) ชี้แนะให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง
- 6) ชี้แนะประเมินผล ประเมินทักษะปฏิบัติ ลักษณะนิสัย และความคงทนของการเรียนรู้ จากความชำนาญ

4.3 ยุทธวิธีที่ 3 การสอนทฤษฎีและปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน เหมาะสำหรับบทเรียนที่มีลักษณะของเนื้อหาทฤษฎีและปฏิบัติ ที่ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด

- 1) ชี้แนะ แนะนำงาน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าในงานนั้น
- 2) ชี้แนะให้ความรู้ ให้ปฏิบัติ และให้ข้อมูลย้อนกลับไปพร้อมๆ กัน
- 3) ชี้แนะให้ปฏิบัติงานตามลำพัง
- 4) ชี้แนะประเมินผล นักเรียนได้รับการประเมินทักษะปฏิบัติ ลักษณะนิสัยในการทำงาน และความยั่งยืนคงทน โดยดูความชำนาญ

เพื่อให้ นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ทำ และเกิดทักษะในการทำงานนั้นได้อย่างชำนาญตามเกณฑ์ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี และลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานด้วย

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึกรัก เคารพค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ การให้ความรู้ ความจำ ความเข้าใจไม่เพียงพอ ต้องอาศัยหลักการ วิธีการอื่นๆ เพิ่มเติม

1. รูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย (ทิสนา เขมมณี, 2548: 25-29) หลักการคล้ายกับรูปแบบ การเรียนการสอนของบลูม แต่รูปแบบนี้เน้นด้านการ และการรู้สึก ลักษณะพฤติกรรมด้านการรู้ และการรู้สึกสัมพันธ์กันเพราะความรู้สึก ค่านิยมมีผลต่อความมุ่งมั่น อยากรู้ของนักเรียน โดยการสอนมี 5 ขั้นตอนคือ

1. ชี้แนะรู้หรือตระหนัก มี 3 ระดับ จากเริ่มรับรู้ เต็มใจที่จะรับรู้ และสนใจที่จะรับรู้
2. ชี้แนะตอบสนอง มี 3 ระดับ จากยอมแสดงออกของความรู้สึก เต็มใจที่จะแสดงออก และยินดีที่จะแสดงออก

3. ขึ้นเห็นคุณค่า ได้รับประสบการณ์แล้วเห็นคุณค่า ประโยชน์มี 3 ระดับ คือ ยอมรับถึงความสำคัญ มีความพึงพอใจ และเชื่อมั่นในความสำคัญ

4. ขึ้นการจัดระบบ ยอมรับค่านิยมที่ตนเห็นคุณค่านั้น เข้ามาอยู่ในระบบค่านิยมของตน แบ่งเป็น 2 ระดับ สร้างความคิดรวบยอดของค่านิยม และสร้างระดับของค่านิยม ของแต่ละบุคคล

5. ขึ้นการสร้างลักษณะนิสัย ปฏิบัติตามค่านิยมที่รับมาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้มีหลักตัดสินใจ และปฏิบัติตามหลักยึดมั่น จนเป็นนิสัย

ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการสอนจิตพิสัย และการรู้ของบลูม

1. ขึ้นรับรู้ทางความรู้สึก	- การรู้ ข้อมูลเนื้อหา
2. ขึ้นตอบสนอง แสดงออกของความรู้สึก	- การเข้าใจ
3. ขึ้นเห็นคุณค่า	- การนำไปใช้
4. ขึ้นการจัดระบบ	- การวิเคราะห์และสังเคราะห์
5. ขึ้นการสร้างลักษณะนิสัย	- การประเมินผล

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้สึก เจตคติได้รับการปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดั่งงามและมีความสุข

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเบญจขั้น (กรมวิชาการ, 2544: 19-20) การสอนตามแนวพุทธวิธี เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีแล้วพยายามจัดบรรยากาศในการเรียน จัดลำดับความสำคัญ ความยากง่ายของเนื้อหา ยืดหยุ่น กลวิธีในการสอน และนำเอาหลักจิตวิทยาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนแบบเบญจขั้นเป็นรูปแบบหนึ่งซึ่งใช้หลักการยึดมั่น ถิ่นมั่นในขั้น 5 ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ นักเรียนจะได้เรียนรู้ปลูกฝังตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ

1. ขึ้นรูป กำหนดและเสนอสิ่งเร้า โดยมีกำหนดสิ่งเร้าเป็นสิ่งที่สัมผัสด้วยประสาทต่างๆ แล้วเกิดอารมณ์ ความรู้สึก เป็นสถานการณ์หลายๆ สถานการณ์

2. ขึ้นเวทนา รับรู้ นักเรียนได้รับการควบคุมดูแลให้ได้สัมผัสโดย อายตนะ ทั้ง 6 เช่น หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้ถูกช่องทางการรับรู้อย่างแท้จริง ใช้คำถาม การเรียนรู้ทางการรับรู้

3. ขึ้นสัญญา วิเคราะห์เหตุผลและวิเคราะห์ความรู้สึก นักเรียนคิดแยกแยะว่ามีอะไร เกิดขึ้น ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร ตอบคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ

4. ขึ้นสังขาร ตัดสินความดีงาม นักเรียนได้วิจารณ์ความผิด ถูก ความดีงาม ความชั่วร้าย ความเหมาะสม ควรประพฤติ และไม่ควรประพฤติ

5. ชั้นวิद्यฐานะ ก่อเกิดอุปนิสัย หรือคุณธรรมพึงใจ โดยใช้คำถามเพื่อโน้มนำความดีหรือความรู้สึกอันชอบธรรม เข้ามาไว้ในใจของตน นักเรียนตอบคำถามโดยคำนึงถึงตนเองเป็นที่ตั้งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ยอมรับ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมที่พึงงาม ควรประพฤติ นำมาเป็นของตนเองด้วยความพึงพอใจ และปฏิบัติตามเป็นนิสัย

3. รูปแบบการเรียนการสอนใช้สถานการณ์จำลอง (กรมวิชาการ, 2544: 70-72) การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การเรียนการสอนที่อาศัยสถานการณ์ที่สร้างขึ้นจากเนื้อหาในบทเรียน หรือการจำลองสถานการณ์ที่เป็นจริงมาใช้ในห้องเรียน สถานการณ์นั้นต้องง่ายต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน ให้นักเรียนเข้าร่วมในสถานการณ์ตามบทบาทความรับผิดชอบและหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตามที่ได้รับรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นสำรวจ วิเคราะห์ ขอบเขต ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ สถานการณ์ต่าง ๆ ขอบเขตเนื้อหาสาระ ศึกษาสถานการณ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์

2. ขั้นกำหนดจุดประสงค์ ของการพัฒนาว่าต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมอะไรบ้าง เมื่อเรียนรู้ผ่านสถานการณ์

3. ขั้นคัดเลือกสถานการณ์ที่เป็นจริง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คัดแปลงให้เหมาะสมกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ ตัดสินใจ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่ต้องการมากที่สุด

4. ขั้นกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง รายละเอียด เช่น จุดประสงค์ของสถานการณ์ บทบาทของผู้ร่วมกิจกรรม เตรียมข้อมูล เนื้อหา ลำดับเหตุการณ์ เวลา ปัญหาจากสถานการณ์ และสรุปอภิปราย รวมทั้งออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอน กฎเกณฑ์ การติดต่อประสานงานวิทยากร สถานที่ ในการประกอบกิจกรรม

5. ทดลองใช้สถานการณ์กับนักเรียนกลุ่มอื่น ตรวจสอบข้อบกพร่อง แก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสม

6. ใช้สถานการณ์กับกลุ่มนักเรียนที่ต้องการ พัฒนา ประเมินผล ให้นักเรียนอภิปราย สรุปแนวคิด แนวปฏิบัติที่ได้ รวมทั้งการปฏิบัติงานในอนาคต

เพื่อให้นักเรียนตระหนัก รู้สึก เข้าใจ เห็นคุณค่าของการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เลือกแนวทางปฏิบัติตนในอนาคตที่เหมาะสม

4. รูปแบบการเรียนการสอนการเสริมสร้างลักษณะนิสัย (กรมวิชาการ, 2544: 73-74) การเสริมสร้างลักษณะนิสัย อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา 3 ทฤษฎี คือ การทำค่านิยมให้กระจ่าง การปรับพฤติกรรม และการเรียนรู้ทางสังคม มาผสมผสานกัน โดยใช้หลักการพัฒนา

พฤติกรรมที่คำนึงถึงการจัดเงื่อนไขหรือสถานการณ์และผลกรรมที่ได้รับมี 4 ขั้นตอน 2 ระยะ โดยระยะแรกนักเรียนได้รับประสบการณ์ควบคุมตนเอง และระยะหลังนักเรียนควบคุมตนเอง ดังนี้

1. ขั้นการสร้างความตระหนัก นักเรียนทำกิจกรรมสร้างความตระหนัก แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มนักเรียนร่วมกันกำหนดข้อตกลงหรือพฤติกรรมที่ควรกระทำ สรุปข้อตกลง วางเกณฑ์ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของชั้นเรียนร่วมกัน

2. ขั้นให้ตัวแบบ นักเรียนสังเกตตัวแบบ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กับผลกรรม ตัวแบบได้รับการเสริมแรงเมื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นักเรียนได้รับการเสริมแรง เมื่อแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ

3. ขั้นปรับพฤติกรรม นักเรียนได้รับทราบพฤติกรรมที่ต้องการเสริมสร้างรับรู้ผลกรรมเงื่อนไขการให้ผลกรรม นักเรียนได้รับการเสริมแรงหรือผลกรรม เมื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ระดับการเสริมแรงเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมคงที่

4. ขั้นควบคุมตนเอง นักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายของตน นักเรียนบันทึกพฤติกรรมของตน นักเรียนเสริมแรงตนเอง นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ พัฒนาตนเอง พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน

หลักการจัดการเรียนการสอนมีรูปแบบที่มากมายหลายวิธี แต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อเสีย วิธีการสอนแต่ละวิธีอาจจะเหมาะสมกับสถานการณ์บางอย่าง ซึ่งจะถือว่าวิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดไม่ได้ ในบางครั้งอาจต้องผสมผสานวิธีสอนหลายๆ วิธีเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

2.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

แนวความคิดเรื่องบูรณาการ (Integration) เกิดขึ้นจากความคิดเห็นของนักปราชญ์ชาวอังกฤษ ชื่อ จอห์น ล็อก (John Lock) ที่เห็นว่า เด็กไม่มีเวลาและกำลังในการที่จะเรียนรู้ได้ทั้งหมด ฉะนั้นเด็กจึงต้องสนใจแต่เฉพาะสิ่งที่จำเป็นที่สุด และที่เขาจะใช้บ่อยที่สุดในชีวิต ต่อมา จอห์น ดุย (John Dewey) นักปราชญ์ชาวสหรัฐอเมริกาที่มีความเห็นในเรื่องนี้ว่า การให้การศึกษาแก่เด็กนั้น ควรจะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์เพื่อการอยู่รอดของชีวิตตน กิจกรรมใหญ่ๆ คือการแสวงหาปัจจัยแห่งการดำรงชีพ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะทำให้เด็กต้องการที่จะเรียนรู้เอง เห็นเอง รู้จักเอง ฉะนั้นเด็กจะเกิดความสนใจขึ้นโดยธรรมชาติ จากความคิดนี้ได้มีอิทธิพลและพัฒนาเป็นหลักการบูรณาการ (อรรถวรตม์ นิยะโต, 2536: 11) และแนวคิดเรื่องบูรณาการได้มีวิวัฒนาการ ดังนี้

ปี พ.ศ.2473 ได้มีการทำการทดลองศึกษาเรื่องการบูรณาการในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นระยะเวลา 8 ปี และได้เรียกการทดลองนี้ว่า “ผลการทดลอง 8 ปี” (The 8 Years Study)

ปี พ.ศ.2483 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการนำผลการทดลองมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ในโรงเรียนทั่วไป และเรียกการศึกษาในยุคนี้ว่า “การศึกษาแผนใหม่” (Progressive Education)

ปี พ.ศ.2496 ในประเทศไทยโดยวิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นครั้งแรก และสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ได้เผยแพร่แนวคิดนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง

ปี พ.ศ.2520 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรประถมศึกษาตามหลักบูรณาการ และทดลองพบว่าได้ผลดี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร เพื่อจะได้มีการนำความรู้และหลักบูรณาการไว้ในหลักสูตรอย่างสมบูรณ์

ปี พ.ศ. 2532 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยกำหนดแนวดำเนินการเรื่อง ของการบูรณาการว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง หรือบูรณาการทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์ และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด

ความหมายของการบูรณาการ

คำว่า บูรณาการ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Integration” ได้มีผู้ให้ความความหมายไว้โดยทั่วไป ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2547: 33) การบูรณาการ หมายถึง การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์ หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 14) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า เป็นการนำสิ่งหนึ่งเข้าร่วมกับสิ่งหนึ่งเพื่อทำให้สิ่งที่มีอยู่ “เพิ่มพูน” เกิดความสมบูรณ์มากกว่าเดิมโดยเกิดการเอื้อประโยชน์ต่อกัน

สำลี รัตสุทธิ และคณะ (2546: 26-27) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า เป็นการนำสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาจัดรวมกันอย่างประสมกลมกลืน การจัดการเรียนรู้ และ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือ เนื้อหาวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เข้ามาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความยั่งยืน มีลักษณะเป็นองค์รวม และนำไปใช้ในชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ การเรียนการสอน แบบบูรณาการจะเน้นที่

องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชาและเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสำคัญกว่าการบอกเนื้อหาของครู

กูด (Good 1996: 121) ได้อธิบายการบูรณาการ เป็นสภาพของการจัดรวมความรู้ในวิชาต่างๆ ไว้เป็นหน่วยการเรียนรู้เดียวกันโดยจัดให้สัมพันธ์ด้วยการสอดแทรกในเนื้อหาวิชา โดยกระบวนการหรือการจัดการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นำวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องกันในรูปของโครงการหรือกิจกรรม

สรุปได้ว่า การบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชา และ กระบวนการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันเป็นองค์รวม โดยการเรียนรู้เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่างๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ ประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นหลักสูตรบูรณาการ จึงหมายถึง การรวมเนื้อหา สาระของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่มีลักษณะคล้ายกันมารวมเข้าเป็นหัวข้อใหม่และให้สอดคล้องกับ บริบทการเรียนรู้ของสังคมอย่างสมดุล ส่วนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยใช้เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือวิชาใดวิชาหนึ่งเป็น แกนหลักแล้วสอนเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับเรื่องวิชานั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างกลมกลืน ตลอดจนมี การฝึกทักษะต่างๆที่หลากหลาย

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

คำว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544: 1) ให้ความหมายของบูรณาการว่า เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์หรือวิชาต่างๆ มากกว่า 1 ขึ้นไปรวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราว โครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ ความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2546: 145-146) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการว่า เป็นการนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำได้ เหตุผลที่สนับสนุนการเชื่อมโยงวิชาต่างๆเข้าด้วยกันในการสอนมีดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติและชีวิตจริง ทุกสิ่งมีความสัมพันธ์กัน การเรียนรู้ที่ดีจึงควรมีลักษณะเป็นองค์รวม ไม่ใช่แบ่งเป็นแท่งหรือเป็นท่อนที่แยกจากกัน ซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและความเป็นจริง เป็นผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริงได้

2. การบูรณาการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้หลายๆ ด้านประกอบกัน และช่วยให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาการทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆ กัน

3. การบูรณาการช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนกว้างขึ้น ช่วยให้การเรียนรู้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีความคิดและมุมมองที่กว้างขึ้น

ธีรชัย ปุณณโชติ (2540: 82) กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงวิชาหนึ่ง เข้ากับวิชาอื่นๆ ในการสอน เช่น การเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์และภาษาไทย การเชื่อมโยง วิทยาศาสตร์กับสังคม

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 46) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการว่า หมายถึง การนำศาสตร์ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานกันเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจึงเป็นการนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมา ผสมผสานกัน การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ ของแต่ละรายวิชาและเน้นถึงการสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาการบูรณาการเป็นการ เชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งหนึ่งเข้ากับสิ่งหนึ่งอย่างสมดุล ซึ่งมีลักษณะสำคัญโดยรวมดังที่ ชำรง บัวศรี (2542: 200-201) กล่าวถึง คือ

1. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ เพราะในปัจจุบันปริมาณของ ความรู้มีมากขึ้นทวีคูณ รวมทั้งมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ การเรียนการสอนด้วยวิธีเดิม ด้วยการบอกเล่า การบรรยาย และการท่องจำอาจจะไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพได้ ผู้เรียนควรเป็นผู้สำรวจความสนใจของตนเองว่าในองค์ความรู้นั้นอะไรคือสิ่งที่ตน สนใจอย่างแท้จริง และตอบสนองความสนใจนั้นอย่างไร และด้วยกระบวนการเช่นไร

2. เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางด้านจิตใจ นั่นคือให้ ความสำคัญสมจิตพิสัย คือ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และสุนทรียภาพแก่ผู้เรียนในการแสวงหา ความรู้ด้วย ไม่ใช่เน้นแต่องค์ความรู้หรือพุทธิพิสัยแต่เพียงอย่างเดียว

3. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ และการกระทำ มีความสำคัญและความสัมพันธ์ เช่นเดียวกับข้อที่สองเพียงแต่เปลี่ยนจิตพิสัยเป็นทักษะพิสัยเท่านั้น

4. เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนใน โรงเรียนกับสิ่งที่ป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือการตระหนักถึงความสำคัญแห่งคุณภาพชีวิตของผู้เรียนว่าเมื่อได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแล้วสิ่งที่เรียนในห้องเรียนจะต้องมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิตของผู้เรียนอย่าง แท้จริง

5. เป็นการบูรณาการระหว่างวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ และการกระทำที่เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง ตอบสนองต่อคุณค่าในการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน การบูรณาการความรู้ของวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองความต้องการหรือเพื่อตอบปัญหา ที่ผู้เรียนสนใจจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ควรจะทำ ในขั้นตอนของการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำศาสตร์หรือสาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวมอย่างมีความหมาย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงของผู้เรียน

ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีหลายลักษณะ ดังมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้
 ชำรง บัวศรี (2542: 200-201) อ้างถึงใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แบ่งลักษณะการบูรณาการออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยผู้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งได้นำเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เข้ามาบูรณาการกับวิชาที่ตนสอน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูผู้สอนคนเดียว มีจุดเด่นคือ ใช้เวลาในการเตรียมการสอนน้อย แต่มีข้อจำกัด คือไม่มีผู้สอนที่เชี่ยวชาญในทุกสาขาวิชา

2. การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้โดย ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอนแต่วางแผนการสอนร่วมกัน เพื่อรวมองค์ประกอบของหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) หรือปัญหา (Problem) แล้วผู้สอนแต่ละคนแต่ละวิชาแยกกันสอน ชิ้นงานที่ให้แกผู้เรียนขึ้นอยู่กับครูผู้สอนแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดต้องสะท้อนถึงหัวข้อความคิดรวบยอดหรือปัญหาที่ระบรวมกัน มีจุดเด่นคือมีผู้เชี่ยวชาญประจำวิชาแต่จุดด้อย คือ ต้องใช้เวลาในการวางแผน

3. การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ(Multidisciplinary Instruction) เป็นวิธีการที่ผู้สอนหลายๆ คนจากหลายวิชามาวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด(Concept) หรือปัญหา (Problem) ต่างคนต่างแยกกันสอนเป็นส่วนใหญ่ แต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการ (Project) ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเหลือโยงสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันและกำหนดว่าจะแบ่งโครงการนั้นออกเป็น โครงการย่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละรายวิชาตามโครงการย่อยนั้นการประเมินผลผู้สอนประเมินผลงานแต่ละชั้นในส่วนที่ตนสอน โดยกำหนดเกณฑ์เอง จุดเด่นคือ ผู้เรียนได้รับความรู้จาก

ผู้สอนหลายคนในหัวเรื่องหรือปัญหาเดียวกัน ทำให้สามารถเชื่อมโยงความรู้จากวิชาต่างๆ มาสร้างสรรค์ผลงานได้ดี แต่จุดด้อย คือ ต้องใช้เวลาในการวางแผนร่วมกันของผู้สอนหลายคน

4. การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือเป็นคณะ (Tran-disciplinary Instruction) เป็นการสอนที่ผู้สอนวิชาต่างๆ มารวมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม มีการวางแผนปรึกษาหารือร่วมกัน โดยกำหนดหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) หรือปัญหา (Problem) แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะโดยผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน ประเมินผลร่วมกันในงานชิ้นเดียวกันโดยมีเกณฑ์การตัดสินร่วมกัน จุดเด่นคือ ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์สร้างสรรค์ชิ้นงานได้ แต่จุดด้อยก็คือต้องใช้เวลาในการวางแผน และจัดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้สอนหลายคน

สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์ (2546: 25-30) ได้กล่าวถึงลักษณะการบูรณาการมีลักษณะ ดังนี้

1. การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ ในลักษณะการหลอมรวมกัน โดยตั้งเป็นหน่วยหรือหัวข้อเรื่อง เนื้อหาที่นำมาหลอมรวมจะมี ลักษณะคล้ายกัน สัมพันธ์กันเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน

2. การบูรณาการการสอนเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่างๆ เข้าในการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายๆ วิธี เช่น การสนทนา การอภิปราย การใช้คำถาม การบรรยาย การค้นคว้าและการทำงานกลุ่ม การไปศึกษานอกห้องเรียน การนำเสนอข้อมูล

3. การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ เป็นการให้นักเรียนพัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ กระบวนการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับนักเรียนตลอดไป โดยครูเป็นผู้แนะนำกระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด เพื่อให้นักเรียนได้มาซึ่งความรู้ที่ต้องการ

4. การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรมเป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน โดยบูรณาการความรู้ ความคิด และคุณธรรมเข้าด้วยกันโดยอาจเป็นการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ และใช้เทคนิคสอดแทรกคุณธรรมเข้าไปโดยนักเรียนไม่รู้ตัว

5. การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ เป็นการเชื่อมโยงความรู้ไปกับการปฏิบัติเพื่อให้ ความรู้ นั้นยาวนาน และขณะฝึกปฏิบัตินักเรียนอาจได้พบปัญหาต่างๆ นักเรียนก็จะสามารถคิดและใช้ ประสพการณ์จากการฝึกแก้ปัญหาได้

6. การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ควร มีการบูรณาการความรู้ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า และ ความหมายในสิ่งที่เรียน

สรุป หลักสูตรบูรณาการเกิดจากการนำเอาเนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมารวมเข้าด้วยกันให้ผสมผสานกลมกลืนกันอย่างมีความสมดุลเหมาะสมต่อผู้เรียน และสภาพแวดล้อม ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่องทำให้การเรียนมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และพัฒนาตนเองมีความเจริญในทุกๆ ด้านการสอนโดยการนำความรู้ของหลายวิชามาสผสมผสานกัน จะทำให้การเรียนการสอนมีผลดีกับผู้เรียน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น เนื่องจากผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของการใช้ความรู้ในชีวิต ความรู้จากหลายๆ วิชามาใช้ประโยชน์สำหรับแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรพยายามบูรณาการทฤษฎีต่างๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข และช่วยให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

2.5 การประดิษฐ์ดอกไม้ไม้สด

งานศิลปะการประดิษฐ์จากดอกไม้ไม้สดโดยการนำดอกไม้ ใบไม้และส่วนต่างๆ ของดอกไม้ไม้สดมาร้อย กรอง ประกอบเป็น พวงมาลัย เครื่องแขวนตาข่าย ดอกไม้รูปแบบต่างๆ ให้มีรูปแบบที่ง่ายไปจนถึงรูปแบบที่ยากขึ้น ซึ่งอาศัยความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย การร้อยมาลัย การร้อยตาข่าย การจัดแจกันดอกไม้ไม้สด และการจัดพานพุ่มดอกไม้ไม้สด

ขนิษฐา จารีย์ศิลป์ (2554: 24) และ จันทนา สุวรรณมาลี (2533: 1) กล่าวว่า การประดิษฐ์ดอกไม้ไม้สด เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของไทย มีความงดงามทางศิลปะ ที่ควรชื่นชมมีทั้งแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ๆ ที่ได้พัฒนาจากความคิดสร้างสรรค์ ผู้ประดิษฐ์ดอกไม้ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้พื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการประดิษฐ์ดอกไม้ไม้สดอย่างมั่นใจและสร้างผลงานใหม่ ๆ ขึ้นมาชื่นชมและเป็นงานศิลปะประดิษฐ์ที่มีแต่โบราณแต่ไม่ปรากฏชัดว่าเริ่มจากสมัยใด ต่อมาสมัยสุโขทัยเป็นราชธานีพระสนมเอกของพระร่วง คือ ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ได้ประดิษฐ์ตกแต่งโคมลอยโดยนำเอาดอกไม้ และผลไม้มาตกแต่ง ต่อมาก็ร้อยกรองดอกไม้เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ใช้เมียงหมากใส่กรวย ร้อยดอกไม้สีเหลืองเป็นพานทองสองชั้นรองชั้นมีระย้าระบายงดงาม และร้อยดอกไม้รูปตาข่ายคลุมชั้นเป็นที่เจริญตา สมเด็จพระร่วงเจ้าจึงทรงบัญญัติว่าถ้าชาวไทยรับแขก หรือมีการอวาหมงคล (การสมรสโดยนำเจ้าสาวมาอยู่ที่บ้านเจ้าบ่าว) หรือวิวาหมงคล (พิธีแต่งงานอันเป็นมงคล) ให้ร้อยกรองดอกไม้เป็นรูปพานชั้นหมาก และให้เรียกว่า พานชั้นหมาก ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ทุกรัชกาลงานฝีมือเป็นที่ชื่นชมมากนิยมประดิษฐ์ในงานต่างๆ ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีพระราชนิพนธ์การทำดอกไม้ ซึ่งเจ้านายฝ่ายในต้องประกวดกันจัดมาถวายให้ทรงใช้ในงานพระราชพิธี พระมหาลิเทวีทุกตำหนัก

ใฝ่พระทัยในการจัดแต่งดอกไม้ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถพระพันปีหลวงครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นพระบรมราชินีนาถโปรดเกล้าฯ ให้ฝึกอบรมข้าหลวงและครูโรงเรียนราชินีให้รู้จักทำดอกไม้แห้งเลียนแบบดอกไม้สดด้วย ทรงส่งเสริมฟื้นฟูการทำดอกไม้เป็นอันมาก พระองค์ทรงใช้เวลาว่างประดิษฐ์ตัดแปลงการทำดอกไม้แบบเก่าให้แปลกพิสดาร

การเลือกและเตรียมดอกไม้ ใบไม้ในการประดิษฐ์ดอกไม้สด (รื่นฤดี สตินทวาชีวะ, 2548: 49-60)

วัตถุดิบหลักที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานดอกไม้สด ได้แก่ ดอกไม้ และใบไม้ชนิดต่างๆ ซึ่งได้มาจากธรรมชาติ โดยต้องเลือกสรรวัตถุดิบเหล่านี้ให้เหมาะสมกับการใช้งาน ในแต่ละประเภท เนื่องจากวัตถุดิบแต่ละชนิด มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน รวมถึงต้องจัดเตรียม และเก็บรักษาให้ถูกวิธี จะส่งผลให้วัตถุดิบสามารถอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน โดยมีข้อแนะนำสำหรับการเลือก และเตรียมดอกไม้ ใบไม้ ดังนี้

1. ดอกกุหลาบ ดอกกุหลาบที่เหมาะสมสำหรับงานประดิษฐ์งานดอกไม้สด คือ พันธุ์ฟูซิเรีย เนื่องจากกลีบดอกมีความทนทาน ไม่เหี่ยวง่าย กลีบดอกแข็ง วิธีการเลือกใช้ดอกไม้ กลีบแข็ง สีสดใส ไม่มีรอยชำรุดตำหนิ ขนระทำหรือรองานประดิษฐ์ต้องพรมน้ำมากๆ คลุมด้วยผ้าชื้น เพราะเป็นดอกไม้ที่ต้องการน้ำมาก ถ้าเก็บในตู้เย็นอยู่นานได้ถึง 15 วัน ดอกกุหลาบที่เก็บไว้นานเวลาปลิดกลีบใช้กลีบดอกจะหลุดง่ายและโคนกลีบจะเป็นรอยดำ กุหลาบร้อยมาลัยส่วนใหญ่โดยทั่วไปเรียกชื่อว่า กุหลาบมอญ ส่วนดอกกุหลาบตูมชนิดนี้มีก้านสำหรับปักแจกัน และประดิษฐ์งานดอกไม้สด ถ้ายังไม่ใช้ห่อและมัดให้แน่นเก็บไว้ในที่มีแดดและเย็น หากแช่น้ำดอกไม้จะบานเร็ว ส่วนดอกกุหลาบร่วงเก็บใส่ถุงพลาสติกที่มีใบตองกรุปิดปากถุง ไล่อากาศออกวางไว้ในตู้เย็นชั้นล่าง เก็บไว้ 2-3 วัน

2. ดอกรัก มีสีขาว และสีม่วง ควรเลือกซื้อดอกไม้ที่ใหม่สดอยู่ในช่อ ยังไม่ได้ปลิดกลีบเลี้ยงออก เรานำมาปลิดกลีบเลี้ยงเองอย่างเบามือ พรมน้ำบาง ๆ เมื่อร้อยหรือเย็บเสร็จแล้ว ดอกรักใหม่มีระยะการใช้งานนานกว่าดอกรักเก่า คือ ขณะเตรียมประกอบอยู่ได้ถึง 60 ชั่วโมง และเมื่อประกอบเสร็จแล้วใช้งานได้อีก 2 วัน แต่ถ้าซื้อดอกรักเก่าสีจะออกขาวนวลอมเหลือง ขอดของดอกรักที่เป็นสีเขียวสดก็จะซีดเหลืองจนเกือบขาว ขณะที่ทำการประดิษฐ์ดอกไม้อยู่ ต้องรีบทำให้เสร็จโดยเร็ว เพราะจะเหี่ยวก่อนทำเสร็จ และเมื่อประกอบเครื่องตกแต่งเสร็จแล้วก็ใช้งานได้เพียงวันเดียว ดอกรักสามารถเก็บได้นานด้วย 2 วิธีดังนี้

- 1) ใส่ภาชนะคลุมด้วยผ้าชื้น เก็บไว้ในห้องมืดและเย็น เก็บได้นาน 2 - 3 วัน
- 2) ใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุงให้แน่น เก็บเข้าช่องผักในตู้เย็น เก็บได้นานถึง 10 วัน

3. ดอกพุด เลือกซื้อที่สดใหม่ ดอกตูมตึง ก้านแข็งมีสีเขียวนวล ถ้าดอกเก่าจะออกสีเหลือง ก้านเหี่ยวไม่มีสีเขียวอยู่เลย เวลาใช้ฝึ่งให้ดอกนุ่มอ่อนตัวเล็กน้อย ถ้าสดเกินไปยางจะมาก เวลาตัดก้าน ต้องคลุกแป้งเพื่อดูยางออก เวลาร้อยต้องใช้น้ำมันวาสลินทาเข็ม ทาด้วยให้ลื่น เวลาผูกกลีบดอกจะไม่ คี้อออกมา เมื่อประดิษฐ์เสร็จแล้ว ระหว่างรอกการใช้งานให้เรียงใส่ภาชนะคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำ บิดหมาด ๆ เช่นเดียวกับดอกกรัก ดอกพุดสามารถเก็บได้นานด้วยวิธีดังนี้

1) ใส่ดอกพุดในถุงพลาสติกเข้าตู้เย็น แบ่งออกมาใช้เท่าที่ต้องการ

2) ล้างดอกพุดด้วยน้ำสารส้มเจือจางก่อน ฝึ่งให้หายเปียกแล้วจึงเก็บใส่ถุงพลาสติกเข้า ตู้เย็นจะอยู่ได้ถึง 20 วัน นอกจากจะอยู่ได้นานแล้วสารส้มยังช่วยให้ดอกไม้บานและยางแห้งอีกด้วย

4. ดอกมะลิ การเก็บดอกมะลิจากต้นนั้น ควรเก็บในเวลารุ่งเช้า ดอกตูมจะได้สดแข็งแต่ส่วนใหญ่เรามักจะซื้อมาจากตลาด ซึ่งบรรจุใส่พลาสติกเรียงลงเข่งใบใหญ่ โรยด้วยน้ำแข็งเป็นชั้นๆ เพื่อ ต้องการให้ความเย็นช่วยหยุดการขยายกลีบ หรือการแย้มบานออกมานั่นเอง ซึ่งก็ได้ผลดี แต่ความเย็น จัดกับความบอบช้ำที่ได้รับการกระทบกระเทือนในการขนส่ง ที่ขาดการทูลดนม จะทำให้ดอกมะลิช้ำ และบวมน้ำได้เช่นกัน ดังนั้น เวลาเลือกซื้อจึงควรเลือกดอกที่อยู่ในสภาพดี ไม่บอบช้ำ ดอกเล็กยาววิ สวกว่าดอกกลมป้อม และขนาดดอกควรจะเล็กขนาดใกล้เคียงกัน เมื่อแม่ค้าบรรจุดอกมะลิใส่ ถุงพลาสติกให้ ควรจะเจาะรูระบายให้คายความร้อนของดอกไม้ไว้ 4 - 5 รู ที่รอบๆ ถุง ดอกไม้จะได้ไม่ ถูกรอบร้อนเกินไป โดยมีวิธีการจัดเตรียมและใช้วิธีการดอกมะลิ ดังนี้

1) การรอกพักก่อนการนำมาจัดเพียงชั่วคราว ควรรับนำดอกมะลิออกจากถุง นำไปล้างน้ำจะ ช่วยให้เย็นลงโดยเร็ว ฝึ่งใส่ถาดไว้ พรมน้ำเล็กน้อย เพราะการพรมน้ำมากจะช่วยเร่งให้ดอกมะลิตูม บานเร็วขึ้น นอกจากการตัดหรือร้อยจนเสร็จแล้ว จึงใช้ที่ฉีดน้ำพรมมากๆ เพื่อช่วยให้ดูสดชื่นขึ้น

2) ถ้าหากมีการรอกพักการจัดไว้นาน เช่น จัดไม่เสร็จต้องค้างคืนหรือจัดเสร็จแล้ว แต่ ต้องการนำออกไปใช้ในวันรุ่งขึ้น ก็ควรนำดอกมะลิที่จัดไว้ใส่ภาชนะ แล้วใส่กล่องพลาสติกปิดให้ แน่น นำเข้าตู้เย็นช่องเก็บผักชั้นล่าง จะช่วยหยุดการแย้มบานได้บ้าง เพราะโดยปกติแล้วดอกมะลิจะ บานส่งกลิ่นหอมในเวลาเย็น และค่ำคืน

3) ถ้าต้องการจะปลิดขั้วกลีบเลี้ยงออกจากก้านชูดอก ควรดึงออกตรงๆ ถ้าดึงออกใน แนวเฉียงจะทำให้ดอกมีรอยแหงนงึก จะนำไปเย็บหรือร้อยก็ไม่สวย เพราะจะขาดและหลุดง่าย

5. ดอกจำปี เลือกดอกสดมีสีขาวนวลอมเหลืองเล็กน้อย ไม่มีรอยดำช้ำรอยฉีกขาด เมื่อซื้อมา จะต้องรีบคัดขนาดแบ่งไว้เป็นพวงๆ ปลิดใบที่ติดมาออก พับกรวยใบตอง หรือกระทงมุมเดียว จับ ดอกจำปีเรียงกลีบให้เรียบร้อย สอดใส่กรวยให้เต็ม พรมน้ำให้เปียกทั่ว นำไปเรียงใส่กะละมังไว้ คลุม ด้วยผ้าขาวบางขณะรอกการใช้ ถ้าจะใช้ในวันรุ่งขึ้นก็เก็บเข้าตู้เย็น โดยใส่ถุงพลาสติกมัดให้แน่น ถ้าดอก

ตูมเก็บได้นาน 2 วัน ดอกจำปีเป็นดอกไม้ที่บอบช้ำง่ายมาก แม้แต่ถูกลมก็ซ้ำได้ ดังนั้นขณะที่ร้อยต้องระมัดระวังไม่ให้ถูกไทรุนแรง และเมื่อทำเสร็จแล้วรอการประกอบ ก็ต้องเก็บอย่างดียิ่งกว่าดอกกรัก และดอกพุดอีก กล่าวคือ ถ้าเข้าพวงอุบะแล้ว ส่วนที่เป็นดอกคุ่มจำปีต้องห่อด้วยใบตอง บังคับให้อยู่ในกรวยก่อน ปิดคลุมด้วยผ้าชื้น และถ้าแต่งตัวแล้วจะใส่ในรุ่งเช้าของวันใหม่ ก็ต้องห่อใบแต่ละดอกคุ่มหรือแต่ละพวงอุบะไว้ให้ดีก่อนคลุมด้วยผ้าขาวบาง พอใกล้ถึงเวลาจะไปตั้งแสดง หรือใช้ในพิธีจึงแกะใบตองออก และพรมน้ำอีกครั้งหนึ่ง

6. ดอกบานไม่รู้รุ่ยโรย มีสามสีคือ สีขาว สีชมพู และสีม่วงแดง ควรเลือกซื้อที่ตัดมาจากต้นใหม่ๆ สังเกตได้จากดอกยังสด มีกลีบปลายขาวที่ส่วนโคนน้อย สีสดใส คอดอกไม่อ่อน ก้านช่อต้องไม่เหลืองเหมือนลักษณะตายหนึ่ง ดอกบานไม่รู้รุ่ยโรยมีวิธีดูแลรักษาขณะรอการใช้งาน ดังนี้

1) วางเรียงไว้บนโต๊ะคลุมด้วยผ้าชื้น ไม่ต้องพรมน้ำ เปิดผ้าหีบออกไปใช้ที่ละมัด แล้วคลุมผ้าไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ถูกลม ซึ่งจะทำให้เสียความชื้น

2) ตัดดอกออกจากช่อ เหลือก้านติดช่อประมาณ 1½ นิ้ว ใส่กะละมังเอาผ้าคลุมไว้ เปิดผ้าหีบออกมาใช้ได้เรื่อยๆ

3) ตัดดอกออกจากช่อเหมือนข้อ 2 แต่ใส่ถุงพลาสติกรัดให้แน่นเก็บเข้าสู่เย็นช่องแช่ผักด้านล่าง สามารถเก็บได้นาน 10 วัน

4) ดอกบานไม่รู้รุ่ยชนิดที่ย้อมสีแล้วเก็บได้นาน 24 ชั่วโมง ถ้าซึกว่านั้นจะนำไปร้อยหรือกรองกลีบก็จะหลุดง่ายขณะที่ทำ หรือเมื่อทำเสร็จแล้วก็ตาม ไม่ควรพรมน้ำที่ดอกบานไม่รู้รุ่ยโดยตรง ให้พรมที่ดอกอื่น ละอองน้ำลอยมาเกาะได้ไม่เป็นไร ถ้าพรมน้ำตรงๆ กลีบขึ้นถึงโคนกลีบเมล็ดแก่ที่โคนดอกจะพองตัว และงอกเป็นต้นได้

7. ดอกกล้วยไม้ เลือกดอกที่สดแข็ง ไม่เหี่ยวไม่มีสีเหลืองอมน้ำตาล เป็นดอกไม้ที่สดทนนาน มีวิธีเก็บดังนี้

1) จุ่มน้ำให้ท่วมก้านประมาณ 2-3 นิ้ว และคลุมด้วยผ้าชื้นเก็บไว้ในที่มืด และเย็น

2) ตัดก้านสั้นเก็บในถุงพลาสติกใส่ตู้เย็น เมื่อเย็บแบบ หรือร้อยมาลัยแล้วห่อด้วยผ้าชื้น หรือใส่ถุงพลาสติกเก็บเข้าสู่เย็นได้นาน 3-5 วัน

8. ดอกดาวเรือง เลือกดอกที่มีกลีบสดติดแน่นอยู่กับช่อดอก กลีบดอกไม้ซ้ำ

9. ดอกศกากรอง ดอกตูมควรเลือกดอกตูมแน่น ดอกบานควรมีดอกเล็กอยู่ครบถ้วน

10. ดอกมัม (ดอกเบญจมาศชนิดหนึ่ง) ควรเลือกใช้ดอกตูม ดอกขนาดปานกลางไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป กลีบดอกแน่นไม่ขาด ก้านแข็งแรง

11. ดอกบานบุรี เป็นดอกที่บอบบาง ควรจับต้องแต่แผ่วเบา ตัดข้อสั้นๆ เรียงใส่กะละมัง พรมน้ำให้ทั่วคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ

12. ดอกชบาหนูหรือชบาร่ม ถ้าใช้ทั้งดอก ตัดเกสรที่ยื่นยาวพ้นดอกออก แล้วห่อด้วยใบตอง และผ้าชั้นหุ้มไว้ระหว่างรอการใช้งาน เมื่อใช้ร้อยเป็นดอกคุ่มแล้วยังต้องใช้ใบตองม้วนเป็นกรวยห่อไว้เป็นพวงๆ เมื่อถึงเวลาใช้ จึงเปิดห่อใบตองออกวิธีนี้ใช้ได้ค้างคืน ไม่มีดำ กลีบเลี้ยงถ้าใช้ร้อยกับดอกคุ่มอื่น ต้องปลิดดอกออกทิ้ง แช่น้ำให้สดแข็ง ใส่ถุงพลาสติกเก็บเข้าตู้เย็นได้หลายวัน ถ้าเก็บทั้งดอกจะเหลืองเร็ว

13. ใบสนฉัตร เลือกตัดใบสีเขียวสดตลอดใบ ถ้ายังใช้ไม่หมดห่อด้วยใบตอง ใส่ถุงพลาสติกเก็บเข้าตู้เย็น หรือใส่ถาดคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ เก็บในห้องที่เย็น และชื้น

14. ใบแก้ว ใช้ใบขนาดพอดี อ่อนไปจะนิ่ม ถ้าแก่ไปจะกรอบ ล้างน้ำทั้งข้อผึ่งให้หยดน้ำหายไปแล้วจึงตัดพับ เย็บ หรือร้อยมาลัย ถ้าหากมีน้ำเกาะอยู่จะกรอบ และแตกง่าย

15. ใบมะยม เลือกใช้ใบขนาดพอดี ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป ใบสดต้องพรมน้ำมาก และบ่อย

16. ใบเงิน ใบทอง ใบนาค เลือกขนาดพอดี ใบสด ต้องพรมน้ำบ่อยๆ ถ้าจะเก็บไว้ใช้นาน ต้องพรมน้ำให้ชื้น ห่อด้วยใบตองใส่ถุงพลาสติกเข้าตู้เย็น

17. ใบกระบือ ใช้ใบขนาดพอดี อ่อนไปจะนิ่ม แก่ไปจะเหลือง พรมน้ำมากๆ แต่ไม่บ่อยนัก ถ้าจะเก็บนานๆ ต้องพรมน้ำให้ชื้น ห่อด้วยใบตองใส่ถุงพลาสติกเข้าตู้เย็น

18. ใบปริก เลือกใบสีเขียว ไม่มีสีเหลืองปน ก้านแข็ง เอาก้านแช่น้ำไว้ห่อด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ

19. ใบโปรงฟ้า เลือกใบสดเป็นแผงสีเขียว ไม่มีสีเหลืองปน เป็นมัน ปลายใบแข็ง

20. ใบตอง ใช้ใบตองตานี เพราะ สีเขียวสวย รั้วตรง ใบใหญ่เหนียว ไม่แตกง่าย

การเลือกและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการประดิษฐ์งานดอกไม้สด (รื่นฤดี สันธวาชีวะ, 2548: 61-68)

การเลือกและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์มีความสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปได้ด้วยความ สะดวก รวดเร็ว และเสริมให้ชิ้นผลงานที่ออกมามีความสวยงาม โดยการเลือก และเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการประดิษฐ์งานดอกไม้สด มีดังนี้

1. ด้าย สำหรับใช้งานในการประดิษฐ์งานดอกไม้สดมีหลากหลายขนาด มีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ ดังนี้

1) ด้ายสีขาวเบอร์ 60 สำหรับร้อยอุบะ เย็บแบบ ร้อยมาลัยพวงเล็ก ๆ

- 2) ค้ายี่ขาวเบอร์ 40 สำหรับร้อยตาข่ายดอกไม้สด ร้อยมาลัยพวงใหญ่ อูบะเทียม
- 3) ค้ายี่ขาวเบอร์ 20 สำหรับร้อยตาข่ายเทียม สายหัวเครื่องแขวน
- 4) ค้ายี่ขาวเบอร์ 8 สำหรับร้อยอูบะและงานดอกไม้สดขนาดใหญ่
- 5) ค้ายี่เขียวเบอร์ 60 สำหรับเย็บแบบ ดอกไม้ ใบไม้ สีเขียว
- 6) ค้ายี่แดงเบอร์ 60 สำหรับเย็บแบบ มัดดอกข่าที่ใช้ดอกไม้สีแดงประดิษฐ์

2. เข็ม เมื่อต้องการใช้เข็ม และค้ายี่ ควรศึกษาความเหมาะสมในการใช้งาน เพื่อให้ขนาดของอุปกรณ์ทั้ง 2 ชิ้น เข้ากันได้ดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) เข็มมือเบอร์ 9 ใช้กับค้ายี่เบอร์ 60
- 2) เข็มมือเบอร์ 8 ใช้กับค้ายี่เบอร์ 60
- 3) เข็มมือเบอร์ 7 หรือเข็มเนา ใช้กับค้ายี่เบอร์ 40
- 4) เข็มมาลัย มีสองขนาดคือ ขนาดเล็ก และสั้นมีความยาว 9-12 นิ้ว และขนาดใหญ่ และยาวมีความยาว 15-16 นิ้ว เลือกซื้อที่มีรูกันเข็มกว้างและไม่บางหรือแหง

3. กรรไกร เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้การทำงานเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

1) กรรไกรตัดกระดาษ ดอกไม้ ใบไม้ ใบตอง ค้ายี่ กรรไกรตัดค้ายี่ต้องตัดค้ายี่โดยเฉพาะ ไม่ควรใช้ปะปนกับกรรไกรตัดกระดาษ หรือตัดดอกไม้ เพราะจะทำให้ที่ตัดค้ายี่ไม่ขาด เมื่อกรรไกรสกปรกติดยางดอกไม้ ควรล้างด้วยผงซักฟอก เช็ดให้สะอาด ถ้าจะเก็บไว้นานรอการใช้ทาน้ำมันด้วย

2) กรรไกรตัดลวด คีมตัดลวด เลือกสปริงดีใช้งานได้หลายหน้าที่ มีที่ล็อกเมื่อจะเก็บคม

4. คีมปากยาวหรือคีมปากจิ้งจก ใช้จับเข็มมาลัย เมื่อจะรูดมาลัยออกจากเข็ม และใช้บีบจับลวดให้งอ หรือตัดลวด ควรเลือกที่ปากขบกับสนิท ที่ตัดคม น้ำหนักไม่มากเกินไป

5. ปากคีม ใช้คีมดอกไม้ปัก หรือจับเมื่อใช้มือหยิบไม่ถนัด เช่น การเรียงกลีบดอกบานไม่รู้โรยติดแบบทัดหู ควรเลือกที่หนีบได้นุ่มนวลไม่แข็งเกินไป และควูปากหนีบก้นสนิทไม่เป็นสนิมง่าย

6. เข็มหมุด เลือกปลายแหลมคมด้วยยาว ไม่เป็นสนิมง่าย

7. มีด เลือกใช้ได้หลายขนาด เลือกชนิดที่คม ไม่เป็นสนิมง่าย สำหรับตัดโฟม ตัดดอกไม้หยาบกล้วย เหล่าไม้

8. กระดาษทราย เลือกใช้เบอร์ 0 เพราะเนื้อละเอียดที่สุด ใช้สำหรับขัดเข็มมือ เข็มมาลัย เมื่อมีสนิมเกาะ

9. ถาด กะละมัง ถัง สำหรับปักดอกไม้ ใบไม้ และเครื่องมือต่าง ๆ
10. ที่ฉีดน้ำ เลือกที่มีละอองเล็กและพ่นได้มาก ขนาดเหมาะมือ
11. ผ้าขาวบาง ใช้ผ้าสาหลูตัดยาวผืนละครึ่งเมตรหรือหนึ่งเมตร ใช้สำหรับคลุมดอกไม้
12. น้ำมันวาสลิน สำหรับทาเข็มและด้ายให้ลื่น ไม่ควรใช้น้ำมันอื่นๆที่มีกลิ่น เพราะอาจจะมีสารบางชนิดที่ทำให้ดอกไม้เหี่ยวเฉาง่าย

13. ลวด เลือกใช้ขนาดให้เหมาะสมกับงาน
14. ฟลอร่าเทป สำหรับพันก้าน ใช้ได้ทั้งดอกไม้สดและดอกไม้แห้ง
15. ผ้าขาวสำหรับพันโครง ใช้ผ้าเฉลียง 45 องศา
16. กล้อง สำหรับใส่เครื่องมือต่าง ๆ
17. ที่เย็บกระดาษเบอร์ 10 พร้อมลวดเย็บ
18. ไม้กัลด ทำด้วยไม้ไผ่เหลาหรือไม้ทางมะพร้าว
19. ไม้ไผ่เหลา สำหรับทำโครงงานดอกไม้สดต่างๆ หรือต่อก้านดอกไม้

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับดอกไม้สด (рінฤดี สินธวาชีวะ, 2548: 68)

1. ต้องเตรียมภาชนะหรือภาชนะสำหรับใส่กลีบดอกไม้ ใบไม้ แยกไว้เป็นสัดส่วน
2. ฉีดน้ำที่ดอกไม้ เพื่อให้สด และกลีบแข็ง เวลานั้นมาประดิษฐ์จะได้มีความสดสวยงาม
3. มือของผู้ปฏิบัติมีความอบอุ่น ทำให้ดอกไม้เหี่ยว ควรชุบมือในน้ำให้มีความชุ่มชื้นบ้าง
4. ถ้าเย็บแบบหรือร้อยมาลัย แต่ยังไม่ได้ประกอบให้สำเร็จ อย่างปล่อยให้ถูกลม ควรห่อด้วยใบตอง หรือใส่ถุงพลาสติกไว้
5. ถ้าเป็นดอกไม้ชนิดที่ถูกน้ำไม่ได้ ควรแยกภาชนะใส่ต่างหาก

การเก็บรักษาดอกไม้เมื่อทำเสร็จแล้ว (рінฤดี สินธวาชีวะ, 2548: 69)

1. ถ้าเป็นดอกไม้ประดิษฐ์นำไปปักแจกัน ต้องหมั่นฉีดน้ำให้มีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยวเฉา ควรใช้ที่ฉีดน้ำให้เป็นฝอยอย่าใช้วิธีพรม
2. พวงมาลัย ฉีดน้ำบางๆ ใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทแขวนไว้ในที่ที่มีความเย็นหรือในตู้เย็น
3. พานดอกไม้ใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาด ๆ คลุมไว้
4. พวงมาลา พวงหรีด ฉีดน้ำ ใช้ผ้าหมาด ๆ คลุมไว้

5. ซ่อดอกไม้ วางใส่ถุงพลาสติกขนาดใหญ่ ใส่ทางปลายซ่อลงไปก่อนปิดปากถุง มัดติดกับซ่อให้แน่นเก็บไว้ในที่เย็น
6. เครื่องแขวน ใช้ผ้าหามาคลุมไว้ ถ้าเป็นเครื่องแขวนขนาดใหญ่คลุมเป็นส่วนตัว ไว้แขวนในที่เย็น
7. อย่าให้ดอกไม้ประดิษฐ์ที่จัดไว้นั้นถูกแสงแดดส่อง หรืออยู่ในที่ร้อนจัด
8. ตอนกลางคืน ควรเก็บดอกไม้ไว้ในที่ที่อากาศเย็น และไม่มีลมโกรก

งานประดิษฐ์ดอกไม้สดมีส่วนช่วยในการฝึกสมาธิ ของผู้ประดิษฐ์ได้ เช่น การร้อยตาข่าย การร้อยมาลัย การเย็บแบบต่างๆ ผู้ประดิษฐ์ต้องนำสมาธิของตนมาใช้ด้วย เพื่อให้ผลงานเกิดความสวยงามตรงตามรูปแบบ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประติมากรรมดอกไม้สดให้เหมาะสม เป็นสิ่งแรกที่ควรคำนึงถึง การศึกษารูปแบบ และการมีสมาธิในการประติมากรรมดอกไม้สด มีส่วนส่งเสริมผลงาน การดูแลรักษางานดอกไม้สดให้คงสภาพความสดสวยได้นาน มีหลายวิธี เช่น การคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาด การใส่ถุงพลาสติกเข้าตู้เย็นช่องล่างสุด การฉีดน้ำ พรมน้ำให้เกิดความสดชื่น งานดอกไม้สดแต่ละรูปแบบมีวิธีการดูแลรักษาที่แตกต่างกันออกไป ผู้ประติมากรรมดอกไม้สดต้องเลือกวิธีการไปใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้ได้งานประดิษฐ์ดอกไม้สด ที่มีคุณค่าสามารถยืดระยะเวลาของความสดได้นานขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงสมร สารแสน (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสอน แบบบูรณาการ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80

วาสนา พงษ์ประเทศ (2553: 54) ได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ สาระที่ 2 เรื่อง เงิน กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ โดยสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโคกสูงใหญ่วิทยา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ร้อยละ 74.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

สร้อยทิพย์ ทองใหญ่ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ “ชุมชนศรีธาตุกับเศรษฐกิจ พอเพียง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ “ชุมชนศรีธาตุกับเศรษฐกิจพอเพียง” นักเรียนร้อยละ 85.71 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/70 3) ผลการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการ จากสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการ “ชุมชนศรีธาตุกับเศรษฐกิจพอเพียง” ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี นักเรียน ร้อยละ 88.57 มีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/70

เชาว์ สุวรรณชล (2553: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดดอกไม้ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดดอกไม้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ นอกจากนี้ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียน การสอน และพัฒนาตนเองด้านกระบวนการคิด การจัดการทรัพยากร และตระหนักถึงปัญหา สิ่งแวดล้อม และภาวะโลกร้อน ทั้งนี้ผู้เรียนเสนอแนะว่า ควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป บูรณาการกับรายวิชาสหกรรมศาสตร์อื่น

จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เกิดความสุข โดยใช้ กระบวนการสอนแบบต่างๆ ของครู ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ และทักษะปฏิบัติของ นักเรียน นักศึกษา เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ รูปแบบการทดลอง (Experimental Design) กลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน (One Group Pretest - Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 60 - 61) ดังนี้

O₁ X O₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O ₁	แทน	การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ก่อนเรียน (Pretest)
X	แทน	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
O ₂	แทน	การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังเรียน (Posttest)

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- 1.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ความรู้เกี่ยวกับงานดอกไม้สด

1.4 แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 2 ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 กำหนดเนื้อหาวิชาศิลปะประดิษฐ์เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด แบ่งเป็น 4 เรื่องย่อย

2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน 4 แผน)

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การร้อยมาลัย

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การร้อยตาข่าย

2.2.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดแจกันดอกไม้สด

2.2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

3.1 ทดสอบความรู้ก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน (20 ชั่วโมง)

3.3 จัดการประเมินผลงานนักเรียนด้านทักษะปฏิบัติ บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้นักเรียนเขียนอนุทิน เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 แผน

ขั้นที่ 4 การวัดผลและประเมินผล

4.1 ประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะจากแบบประเมินด้านทักษะปฏิบัติ

4.2 ทดสอบความรู้หลังเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 95 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศิลปะประดิษฐ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28 คน เลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Brog and Gall, 1996: 227)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด จำนวน 4 แผน โดยมีเนื้อหาสาระ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การร้อยมาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การร้อยตาข่าย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดแจกันดอกไม้สด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนรู้ บูรณาการเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่

2.1 ความพอประมาณ

2.2 ความมีเหตุผล

2.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

2.4 เงื่อนไขความรู้

2.5 เงื่อนไขคุณธรรม

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียง

4. แบบบันทึกอนุทินของนักเรียน เพื่อสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้าง และพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

1.2 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาศิลปประดิษฐ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

1.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

1.4 วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ในรายวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่องย่อย ได้แก่ เรื่องที่ 1 การร้อยมาลัย เรื่องที่ 2 การร้อยตาข่าย เรื่องที่ 3 การจัดแจกันดอกไม้สด และ เรื่องที่ 4 การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

1.5 จัดทำแผนการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องจุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ในรายวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่องย่อย ได้แก่ เรื่องที่ 1 การร้อยมาลัย เรื่องที่ 2 การร้อยตาข่าย เรื่องที่ 3 การจัดแจกันดอกไม้สด และเรื่องที่ 4 การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน (ภาคผนวก ข)

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี จำนวน 28 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนรู้บูรณาการเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 เขียนนิยามปฏิบัติการของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนรู้ บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยามไว้ ใช้วัดความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ซึ่งครอบคลุมความรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) ความรู้ 5) คุณธรรม สร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยประยุกต์มาจากงานวิจัยของ สุภัทตรา กุลยะ (2551: 61)

2.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสนอประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคหกรรมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (ภาคผนวก ข)

2.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติโดยมีลักษณะเป็นบัตรคะแนน (Scorecard)

3.3 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ ที่ได้ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.5 ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแบบประเมินทักษะตามข้อเสนอแนะ

4. ขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกอนุทิน

4.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 กำหนดหัวข้ออนุทิน โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

4.3 กำหนดรูปแบบ และขั้นตอนในการใช้อนุทิน

4.4 นำหัวข้ออนุทินที่ได้ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

4.5 นำหัวข้ออนุทินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.6 ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงหัวข้ออนุทินตามข้อเสนอแนะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดสอดแบบแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง และประเมินผลการปฏิบัติ จากแบบประเมินทักษะปฏิบัติ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ระยะเวลา 20 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

4. เมื่อจบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว แจกแบบบันทึกอนุทินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยให้นักเรียนเขียนสะท้อนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. นำผลคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการจัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาวิเคราะห์ผลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. นำผลคะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียง มาวิเคราะห์ผล โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลในส่วนของคุณลักษณะเชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t -test for Dependent Sample สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ อนุทิน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาศิลปประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.1 การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์

การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปประดิษฐ์ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม จากประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 4 กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ตามแนวทางของตน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย วิชาศิลปประดิษฐ์
ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
<u>แนวคิดแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข</u>	
- เข้าใจ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	- การร่วมกิจกรรมเล่นเกมเด็กมีปัญหา เพื่อ โยงเข้าสู่ปัญหาในสังคมไทย โดยน้อมนำเอากระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปฏิบัติเป็นทางสายกลางตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคมไทย
	- ระบุความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ในอนุทินของแต่ละครั้ง
<u>1. ความพอประมาณ</u>	
- มีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ	- ใช้ดอกมะลิร้อยมาลัยทดแทนดอกพุดตุ้ม เนื่องจากดอกพุดราคาแพง
	- ใช้ดอกไม้ในท้องถิ่นมาร้อยอุบะตงแต่งพวงมาลัย
- ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- เตรียมดอกไม้แต่พอดี ใช้แต่ละส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหลือเศษให้น้อยที่สุด
<u>2. ความมีเหตุผล</u>	
- ความมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- เลือกดอกมะลิแซมในการร้อยมาลัยเพราะปิดช่องว่างได้มากกว่าและเหมาะกับผู้ที่หัดร้อย
- นำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- ฉีดละอองน้ำหรือคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกรักและดอกมะลิเพื่อลดการคายน้ำของดอกไม้ เนื่องจากอากาศร้อน

ตารางที่ 4.1 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย วิชาศิลปะประดิษฐ์
ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
- คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต พร้อมวิธีรับมือกับปัญหา/ผลกระทบ	- ถัดละองน้ำและคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกกรักและส่วนประกอบตกแต่งพวงมาลัยเพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว
- ในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ สามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้	- กรณีที่ดอกไม้หมดก็สามารถนำดอกไม้ที่ทำได้ทั่วไปโดยไม่ต้องซื้อ หรือรู้จักพลิกแพลงทรัพยากรใกล้ตัว
- วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น	- ผู้เรียนบอกได้ว่าจะต้องทำอะไร จึงจะเกิดภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เช่น “...ตั้งใจเรียนหนังสือเพื่อที่ว่าเมื่อเกิดปัญหา จะได้นำความรู้นั้นมาปรับเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น...ความสามัคคีมีน้ำใจก็สามารถทำให้ลดความรุนแรงของปัญหาในสังคม/ผลกระทบต่างๆ ได้”
4. เงื่อนไขความรู้	
รอบรู้	
- ตั้งใจฟังผู้สอน	- ตั้งใจฟังเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้สด
	- รู้ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เช่น ขั้นตอนการร้อยมาลัยซีก
	- รู้จักเลือกใช้ดอกไม้ที่เหมาะสม ทนทานมาใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้สด

ตารางที่ 4.1 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย วิชาศิลปะประดิษฐ์
ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
รอบคอบ - ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน - คิดวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ	- เมื่อจัดเสร็จแล้วจะตรวจสอบความสวยงามและความแข็งแรงของพวงมาลัย - ศึกษาและทำความเข้าใจกับแผนผังการร้อยมาลัยซีกให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ
ระมัดระวัง - ระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้ - ระมัดระวังในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ หรือ ทรัพยากรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้	- ระมัดระวังในการเลือกดอกมะลิร้อยมาลัยซีก ใช้ขนาดใกล้เคียงกันเพื่อให้หน้ามาลัยเท่ากัน - ค่อยๆ ร้อยมาลัย อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ดอกไม้ช้ำและหัก - ดูแลรักษาดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉา - ไม่เกิดอุบัติเหตุใดๆ ในระหว่างเรียน
5. เงื่อนไขคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต - ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	- ไม่หยิบดอกไม้ของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต - ไม่หยิบดอกไม้เกินจำนวนที่ผู้สอนกำหนด - ร้อยมาลัยด้วยตนเอง โดยขอคำแนะนำจากผู้อื่น ไม่ได้ให้ผู้อื่นทำให้
สติปัญญา - ใช้สติปัญญาในการทำงาน รู้จักประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ รอบตัวมาใช้ หาวิธีที่ประหยัดทรัพยากรให้มากที่สุด รู้จักถ้อยทอดทางความคิด	- ขณะประดิษฐ์ดอกไม้สดได้นำความรู้ที่ได้มาคิดเพื่อพัฒนาตนเองในด้านฝีมือและศิลปะ - ร้อยมาลัยซีกตามแนวทางของตนตามใบงาน ครูสาธิต และลองฝึกลองถูกจนทำได้

ตารางที่ 4.1 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
ขยันอดทน - มีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ	- มีความพยายามร้อยมาลัยซิกให้สำเร็จ คล่อง

ตารางที่ 4.2 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าซ่าง วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
<u>1. ความพอประมาณ</u> - มีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่าง ๆ - ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- ใช้ดอกไม้จากคาบเรียนที่ผ่านมา - ใช้ดอกไม้ในท้องถิ่น โดยเก็บดอกกรักใกล้บ้านมาร้อยตาข่าย - ใช้ดอกไม้แต่ละส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำดอกกรักที่เหลือมาร้อยสวนปิดผ้าที่พันไว้
<u>2. ความมีเหตุผล</u> - นำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม - รู้จักแบ่งงานอย่างมีเหตุผล เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน พุดคุยปรึกษางานและเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล	- จัดละอองน้ำหรือคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกกรักและส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ่าง เพื่อลดการคายน้ำของดอกไม้ - ทำงานกลุ่มโดยเน้นการใช้เหตุผล เช่นการแบ่งหน้าที่การทำงาน การแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 4.2 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าช้าง
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
- คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต พร้อมวิธีรับมือกับปัญหา/ผลกระทบ - วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้น	- ฝึกละอองน้ำและคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกกรักและ ส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าช้างเพื่อไม่ให้ ดอกไม้เหี่ยว - การแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม เพื่อนำส่วน ตกแต่งแต่ละชิ้นนำมาประกอบ ให้เสร็จตรง ตามเวลาที่กำหนดไว้
4. เจริญใจความรู้	
รอบรู้ - ตั้งใจฟังผู้สอน	- ตั้งใจฟังเพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เช่น ขั้นตอนการร้อยตาข่ายหน้าช้าง และข้อควรระวัง - รู้จักเลือกใช้ดอกกรักที่มีขนาดเท่ากันเมื่อนำมา ร้อยช่องตาข่ายจะสวยและได้สัดส่วน
รอบคอบ - ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน	- เมื่อประกอบส่วนตกแต่งตาข่ายเสร็จแล้ว ตรวจสอบความสวยงามและความแข็งแรงของ ตาข่ายหน้าช้าง
- คิดวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ	- กระจายงานกันทำโดยแบ่งหน้าที่ในกลุ่มของ แต่ละคนให้เหมาะสมกับงาน
ระมัดระวัง - ระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติและการนำ ความรู้ไปใช้	- ค่อยๆ ร้อยตาข่ายหน้าช้าง อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ดอกกรักฉีกขาด

ตารางที่ 4.2 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
	- ดูแลรักษาดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉา
- ระมัดระวังในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ หรือ ทรัพยากรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้	- ระมัดระวังยางของต้นไม้หรือหนามของพืชที่ ไปเก็บ
5. เงื่อนไขคุณธรรม	
ข้อสัจธรรม	
- ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	- ไม่หยิบดอกไม้ของกลุ่มอื่นโดยไม่ได้รับ อนุญาต
	- ไม่หยิบดอกไม้เกินจำนวนที่ผู้สอนกำหนด
สติปัญญา	
- ใช้สติปัญญาในการทำงาน รู้จักประยุกต์ใช้ สิ่งต่างๆ รอบตัวมาใช้ หาวิธีที่ประหยัด ทรัพยากรให้มากที่สุด รู้จักต่อยอดทาง ความคิด	- นำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการ ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้งานต่างๆ ผ่านลุล่วง ไปได้ด้วยดี
ขยันอดทน	
- มีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ	- มีความพยายามประดิษฐ์ตาข่ายหน้าซ้างให้ สำเร็จลุล่วง

ตารางที่ 4.3 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
1. ความพอประมาณ	
- มีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ	- ใช้ดอกไม้ใบไม้ในท้องถิ่น
- ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- เตรียมดอกไม้แต่พอดี ใช้แต่บางส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหลือเศษให้น้อยที่สุด
	- ประดิษฐ์แจกันจากเศษวัสดุ เช่น ขวดน้ำ และแผ่นพลาสติกที่ใช้แล้ว
	- เลือกเก็บขวดน้ำที่ใช้แล้วแทนการซื้อมาดื่มเพื่อเอาขวด และไม่ต้องเสียเงินเพื่อซื้อภาชนะสำหรับจัดดอกไม้
2. ความมีเหตุผล	
- ความมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- เลือกเก็บใบไม้ที่มีความทนทานโดยดูจากความหนา และความงามมันของใบ
	- ใช้ดอกไม้หลายที่บานแล้วเพื่อประหยัดดอกไม้ และทำให้พื้นที่ในการจัดดอกไม้เต็มเร็วขึ้น
- นำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- นำดอกไม้ ที่ค่อนข้างเหี่ยว ช้ำ และดำ ปลิดกลีบทิ้ง ตัดก้านในน้ำ แล้วนำไปแช่น้ำเพื่อให้ดอกไม้ฟื้นตัว
- ความพอประมาณของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะเหตุผลของแต่ละคนต่างกัน แต่เหตุผลเหล่านั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- นำความพอประมาณไปปรับใช้ในการจัดดอกไม้ และอธิบายถึงการนำเหตุผลไปใช้ในการตัดสินใจระดับความพอประมาณ

ตารางที่ 4.3 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด
 วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
- คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต พร้อมวิธีรับมือกับปัญหา/ผลกระทบ	- ฉีดละอองน้ำดอกไม้เพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว - ตัดดอกไม้ได้น้ำ เพื่อให้ดอกไม้ดูดน้ำเข้าไปแทนที่อากาศ ไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว พืชตัวได้เร็ว
- ในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ สามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้	- กรณีที่ดอกไม้หมดก็สามารถนำดอกไม้ที่หาได้ทั่วไปโดยไม่ต้องซื้อ หรือรู้จักพลิกแพลงทรัพยากรใกล้ตัว
- วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้น	- จัดดอกไม้สดทรงกลมโดยที่ผู้สอนไม่ต้องสาริต
4. เงื่อนไขความรู้	
รอบรู้	
- ตั้งใจฟังผู้สอน	- ตั้งใจฟังเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ - รู้จักเลือกใช้ดอกไม้ที่เหมาะสม ทนทานมาใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้สด - รู้ชื่อดอกไม้ คุณสมบัติ และความหมายของของดอกไม้ นั้น เช่น ดอกไม้ที่ใช้สำหรับไหว้ครู ดอกไม้สำหรับบูชาพระ
รอบคอบ	
- ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน	- เมื่อจัดเสร็จแจกันเสร็จแล้วจะตรวจสอบความสวยงามและความแข็งแรงของดอกไม้ที่ใช้ในจัดดอกไม้สด

ตารางที่ 4.3 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
- คิดวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ	- คิดล่วงหน้าก่อนตัดกิ่งต้นดอกไม้ว่าต้องการยาวเพียงใด และจะนำไปใช้แค่ไหน
- ทำงานอย่างรอบคอบ	- ในการจัดแบ่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีการคำนวณก่อนว่าจะต้องใช้จำนวนเท่าไร เพื่อความสะดวกในการจัดแบ่งและความประหยัด
	- คำนึงถึงดอกไม้สดปลายนก้านจะต้องปักอยู่ในน้ำเสมอ
ระมัดระวัง	
- ระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้	- ระมัดระวังในการเลือกดอกมะลิหรือมาลัยซึ่งใช้ขนาดใกล้เคียงกันเพื่อให้หน้ามาลัยเท่ากัน
	- ค่อยๆ จัดแจกันดอกไม้ อย่างระมัดระวัง เพื่อให้ดอกไม้ไม่ช้ำและหัก
	- ดูแลรักษาดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉา
- ระมัดระวังในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ หรือทรัพยากรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้	- ระมัดระวังยางของด้ามไม้หรือหนามของพืชที่ไปเก็บ
	- ระมัดระวังในการตัดหนามดอกกุหลาบ
	- ไม่เกิดอุบัติเหตุใดๆ ในระหว่างเรียน

ตารางที่ 4.3 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด
 วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
5. เงื่อนไขคุณธรรม	
ซื่อสัตย์สุจริต	
- ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	- ไม่หยิบดอกไม้ของกลุ่มอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต - ไม่หยิบดอกไม้เกินจำนวนที่ผู้สอนกำหนด
สติปัญญา	
- ใช้สติปัญญาในการทำงาน รู้จักประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมาใช้ หาวิธีที่ประหยัดทรัพยากรให้มากที่สุด รู้จักต่อยอดทางความคิด	- การนำวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น นำขวดพลาสติก และแผ่นพลาสติกมาประดิษฐ์เป็นแจกัน
ขยันอดทน	
- มีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ	- มีความพยายามจัดดอกไม้สดให้สำเร็จ ลุล่วง ได้รูปทรงตามที่ครูกำหนด - ขยันหาแหล่งดอกไม้ใหม่ ๆ

ตารางที่ 4.4 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
1. ความพอประมาณ	
- มีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ	- ใช้ดอกไม้จากคาบเรียนที่ผ่านมา - ใช้ดอกมะเขือ ดอกเข็ม ดอกรักในท้องถิ่น ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายซื้อวัสดุ
- ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- เตรียมดอกไม้แต่พอดี ใช้แต่ละส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหลือเศษให้น้อยที่สุด
2. ความมีเหตุผล	
- ความมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- เลือกเก็บดอกไม้ ที่เป็นสัญลักษณ์ในวันไหว้ครู เพื่อนำมาจัดตกแต่งพานไหว้ครู
- รู้จักแบ่งงานอย่างมีเหตุผล เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน พุดคุยปรึกษางานและเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล	- ทำงานกลุ่มโดยเน้นการใช้เหตุผล เช่นการแบ่งหน้าที่การทำงาน การแสดงความคิดเห็น
- ความพอประมาณของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะเหตุผลของแต่ละคนต่างกัน แต่เหตุผลเหล่านั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม	- นำความพอประมาณไปปรับใช้ในการจัดพานไหว้ครูและอธิบายถึงการนำเหตุผลไปใช้ในการตัดสินใจระดับความพอประมาณ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	
- คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต พร้อมวิธีรับมือกับปัญหา/ผลกระทบ	- นิดละอองน้ำและกลุ่มผ้าชุบน้ำส่วนประกอบ ตกแต่งพานไหว้ครูเพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว

ตารางที่ 4.4 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด
วิชาศิลปะประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
- ในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ สามารถใช้ ทรัพยากรอื่นทดแทนได้	- กรณีที่ดอกไม้หมดก็สามารถนำดอกไม้ที่หาได้ ทั่วไปโดยไม่ต้องซื้อ หรือรู้จักพลิกแพลง ทรัพยากรใกล้ตัว
- วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้น	- ออกแบบพานไหว้ครู และแบ่งงานกันในกลุ่ม โดยประยุกต์ใช้ความรู้จากที่เรียนมาแล้ว มาจัด ตกแต่งพานไหว้ครู เช่น ร้อยค่านายหน้าข้าง และพวงมาลัยช็อก เพื่อให้เสร็จตรงตามเวลาที่ กำหนด
4. เงื่อนไขความรู้	
รอบรู้	
- ตั้งใจฟังผู้สอน	- ตั้งใจฟังเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดพานพุ่ม ดอกไม้สด - รู้จักเลือกใช้ดอกไม้ที่เหมาะสม นำมาจัดพาน ไหว้ครู - รู้ชื่อดอกไม้ คุณสมบัติ และความหมายของ ของดอกไม้ นั้น เช่น ดอกไม้ที่ใช้สำหรับไหว้ ครู ดอกไม้สำหรับบูชาพระ
รอบคอบ	
- ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน	- เมื่อจัดเสร็จแล้วจะตรวจสอบความสวยงามและ ความแข็งแรงของดอกไม้ที่ใช้ในการจัดพาน พุ่ม
- คิดวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ	- คิดล่วงหน้าว่าการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พาน ไหว้ครูต้องใช้ส่วนประกอบใดบ้างเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.4 การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด
วิชาศิลปประดิษฐ์ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

แนวคิดที่ได้รับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน
ระมัดระวัง - ระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้ - ระมัดระวังในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ หรือ ทรัพยากรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้	- ดูแลรักษาดอกไม้ โดยฉีดน้ำ หรือใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆ กลุ่มดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉา - ระมัดระวังยางของต้นไม้หรือหนามของพืชที่ไปเก็บ - ไม่เกิดอุบัติเหตุใดๆ ในระหว่างเรียน
<u>5. เงื่อนไขคุณธรรม</u> ซื่อสัตย์สุจริต - ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	- ไม่หยิบดอกไม้ของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต - ไม่ลอกรูปแบบการจัดพานพุ่มดอกไม้สดของกลุ่มอื่น
สติปัญญา - ใช้สติปัญญาในการทำงาน รู้จักประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ รอบตัวมาใช้ หาวิธีที่ประหยัด ทรัพยากรให้มากที่สุด รู้จักต่อยอดทางความคิด	- ขณะประดิษฐ์ดอกไม้สดได้นำความรู้ที่ได้ มาคิดเพื่อพัฒนาตนเองในด้านฝีมือและศิลปะ - ประดิษฐ์พานไหว้ครูตามแนวทางของกลุ่ม - นำความรู้ที่ได้ด้านสังคมมาปรับใช้ในการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้งานต่างๆ ผ่านลุล่วงไปได้ด้วยดี
ขยันอดทน - มีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ	- ขยันหาแหล่งดอกไม้ใหม่ๆ - มุ่งมานะประดิษฐ์พานพุ่มให้เสร็จ

จากการสังเคราะห์แผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยดาบ่าย ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด และครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด

หมายเหตุ ผู้วิจัยได้เสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในภาคผนวก ค ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย หากท่านผู้สนใจรายละเอียดในแผนอื่นๆ โปรดกรุณาติดต่อผู้วิจัย ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชา ศิลปะประดิษฐ์สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์สอดแทรก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ทางการจัด การเรียนรู้บูรณาการเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด แบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 หัวง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไข คุณธรรม จำนวน 28 คน ทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็นด้านละ 4 ข้อ พบว่า ความพอประมาณ มีคะแนน ทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 55 คะแนน ($\bar{x}=13.75$, $S.D.=2.96$) ความมีเหตุผลมีคะแนนเท่ากับ 42 คะแนน ($\bar{x}=10.50$, $S.D.=1.66$) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวมีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 45 คะแนน ($\bar{x}=11.25$, $S.D.=1.30$) เงื่อนไขความรู้มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 41 คะแนน ($\bar{x}=10.25$, $S.D.=2.28$) เงื่อนไขคุณธรรมมีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 47 คะแนน ($\bar{x}=11.75$, $S.D.=1.92$) โดยภาพรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 230 คะแนน ($\bar{x}=11.50$, $S.D.=2.10$) การทดสอบหลัง เรียน 3 หัวง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ มีคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 84 คะแนน ($\bar{x}=21.00$, $S.D.=2.74$) ความมีเหตุผลมีคะแนนสอบหลังเรียนเท่ากับ 83 คะแนน ($\bar{x}=20.75$, $S.D.=1.92$) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 91 คะแนน ($\bar{x}=22.75$, $S.D.=1.64$) เงื่อนไขความรู้มีคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 70 คะแนน ($\bar{x}=17.50$, $S.D.=3.84$)

เงื่อนไขคุณธรรมมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 97 คะแนน ($\bar{x}=24.50$, S.D.=1.79) โดยภาพรวมคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 425 คะแนน ($\bar{x}=21.25$, S.D.=2.52) ดังตารางที่ 4.5

เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบด้วยสถิติ t - test for Dependent Sample (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 109) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สูงกว่าก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประดิษฐ์ดอกไม้สด ด้านความรู้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 หัวข้อ 2 เงื่อนไข)	ทดสอบก่อนเรียน			ทดสอบหลังเรียน			
	รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t
1. ความพอประมาณ	55	13.75	2.95	84	21.00	2.74	1.69*
2. ความมีเหตุผล	42	10.50	1.66	83	20.75	1.92	1.89*
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	45	11.25	1.30	91	22.75	1.64	1.91*
4. เงื่อนไขความรู้	41	10.25	2.28	70	17.50	3.84	1.67*
5. เงื่อนไขคุณธรรม	47	11.75	1.92	97	24.50	1.79	1.94*
รวม	230	11.5	2.1	425	21.25	2.52	10.43*

$p < .05$

4.2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอน 4 ครั้ง ครั้งละ 5 ชั่วโมง ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่าย

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด

แผนการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ 3 หัวง 2 เงื่อนไข เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนี้

ความพอประมาณ ผู้เรียนมีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ ใช้ดอกไม้ร้อยมาลัยแทนดอกพุดซึ่งมีราคาสูง ใช้ดอกไม้ในท้องถิ่น โดยเก็บดอกกรัก หญ้าแพรก ดอกเข็ม และดอกมะเขือ มาใช้ตกแต่งจัดพานไหว้ครู ใช้ดอกไม้จากคาบเรียนที่ผ่านมา และเตรียมใบตองมาจากบ้าน ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุมาตกแต่งพานไหว้ครู ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ดอกไม้ที่ครูจัดสรรให้แต่ละส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหลือเศษให้น้อยที่สุดในการจัดแจกันดอกไม้ทรงกลม การประดิษฐ์แจกันจากเศษวัสดุ เช่น ขวดน้ำ และแผ่นพลาสติกที่ใช้แล้ว มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ และสามารถนำไปใช้งานได้

ความมีเหตุผล ผู้เรียนความมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม เลือกใช้ดอกไม้แฉ่มในการร้อยมาลัยเพราะปิดช่องว่างได้มากกว่า และมีขนาดพอเหมาะสำหรับการร้อยมาลัยครั้งแรก ใช้ดอกกุหลาบที่บ้านแล้วมาจัดเพื่อประหยัดดอกไม้ และทำให้พื้นที่ในการจัดดอกไม้เต็มเร็วขึ้น นำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม โดยฉีดละอองน้ำหรือคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกกรักและส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ่าง เพื่อลดการคายน้ำของดอกไม้ ทำให้ดอกไม้มีความชื้นอยู่ตลอด นำดอกไม้ที่ค่อนข้างเหี่ยว ช้ำ และดำ ปลิดกลีบทิ้ง ตัดก้านในน้ำ แล้วนำไปแช่น้ำ เพื่อให้ดอกไม้ฟื้นตัว ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ที่ได้รับจากการเรียนในวันนี้ และจะนำวิธีการนี้ไปใช้ในการแก้ปัญหา รู้จักแบ่งงานอย่างมีเหตุผล เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน พุดคุยปรึกษางานและเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล ทำงานกลุ่มโดยเน้นการใช้เหตุผล เช่น การแบ่งหน้าที่การทำงาน การแสดงความคิดเห็น นำความพอประมาณไปปรับใช้ในการจัดดอกไม้ และอธิบายถึงการนำเหตุผลไปใช้ในการตัดสินใจระดับความพอประมาณ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคตพร้อมวิธีรับมือกับปัญหาผลกระทบ โดยฉีดละอองน้ำและคลุมผ้าชุบน้ำดอกกรัก และส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ่างเพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว ตัดดอกไม้ได้น้ำ เพื่อให้ดอกไม้ดูดน้ำเข้าไปแทนที่อากาศ ไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว ฟื้นตัวได้เร็ว ในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ สามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้ กรณีที่ดอกไม้หมดก็สามารถนำดอกไม้ที่หาได้ทั่วไปโดยไม่ต้องซื้อ หรือรู้จักพลิกแพลงทรัพยากรใกล้ตัว วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้น ผู้เรียนบอกได้ว่าจะต้องทำอะไร จึงจะเกิดภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เช่น “...ตั้งใจเรียนหนังสือเพื่อที่ว่าเมื่อเกิดปัญหา

จะได้นำความรู้นั้นมาปรับเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น...ความสามัคคีมีน้ำใจก็สามารถทำให้ลดความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบต่างๆ ได้”

เงื่อนไขความรู้ ผู้เรียนรอบรู้ตั้งใจฟังครูเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้สด รู้ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เช่น ขั้นตอนการร้อยมาลัยชีก รู้จักเลือกใช้ดอกไม้ที่เหมาะสม ทนทานมาใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้สด รู้ชื่อดอกไม้ คุณสมบัติ และความหมายของดอกไม้ นั้น เช่น ดอกไม้ที่ใช้สำหรับไหว้ครู ดอกไม้สำหรับบูชาพระ ผู้เรียนมีความรอบคอบ เมื่อจัดเสร็จแล้วจะตรวจดูความสวยงามและความแข็งแรงของดอกไม้ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้สด คิดล่วงหน้าก่อนตัดกิ่งต้นดอกไม้ว่าต้องการยาวเพียงใด และจะนำไปใช้แค่ไหน คิดล่วงหน้าว่าการจัดพานพุ่มดอกไม้สด พานไหว้ครูต้องใช้ส่วนประกอบใดบ้างเป็นสำคัญ ในการจัดแบ่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีการคำนวณก่อนว่า จะต้องใช้จำนวนเท่าไร เพื่อความสะดวกในการจัดแบ่งและความประหยัด กำเนินถึงดอกไม้สดปลายก้านจะต้องปักอยู่ในน้ำเสมอ มีความระมัดระวัง โดยระมัดระวังในการเลือกดอกมะลิร้อยมาลัยชีก ใช้ขนาดใกล้เคียงกันเพื่อให้หน้ามาลัยเท่ากัน ค่อยๆ ร้อยมาลัย ร้อยตาข่าย จัดดอกไม้ และจัดพานพุ่มดอกไม้สด อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ดอกไม้ช้ำและหัก ดูแลรักษาดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉา ระมัดระวังยางของต้นไม้หรือหนามของพืชที่ไปเก็บ และไม่เกิดอุบัติเหตุใดๆ ในระหว่างเรียน

เงื่อนไขคุณธรรม ผู้เรียน มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่หยิบดอกไม้ของคนอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่หยิบดอกไม้เกินจำนวนที่ผู้สอนกำหนด ไม่ลอกรูปแบบการจัดพานพุ่มดอกไม้สดของกลุ่มอื่น ประดิษฐ์ดอกไม้สดด้วยตนเองโดยขอคำแนะนำจากผู้อื่น ไม่ได้ให้ผู้อื่นทำให้ มีสติปัญญา ขณะประดิษฐ์ดอกไม้สด ได้นำความรู้ที่ได้มาคิดเพื่อพัฒนาตนเองในด้านฝีมือและศิลปะ ประดิษฐ์ดอกไม้สดตามแนวทางของตน นำความรู้ที่ได้ด้านสังคมมาปรับใช้ในการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้งานต่างๆ ผ่านลุล่วงไปได้ด้วยดี การนำวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น นำขวดพลาสติก และแผ่นพลาสติกมาประดิษฐ์เป็นแจกัน มีความขยันอดทน พยายามประดิษฐ์ดอกไม้สำเร็จลุล่วง ขยันหาแหล่งดอกไม้ใหม่ ๆ มีการแบ่งปัน โดยแบ่งปันดอกไม้ใบไม้ให้กับเพื่อนๆ แบ่งวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติการต่างๆ แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการเรียน ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนในการปฏิบัติการต่าง ๆ มีน้ำใจให้แกกัน และช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน

ผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัยชีก ผู้เรียนเรียนรู้ที่ มาความสำคัญ และองค์ประกอบต่างๆ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสังคม บนพื้นฐาน 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลงานผู้เรียนการร้อยมาลัยชีก (มาลัยชำร่วย) สอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	- ที่มา ความสำคัญ และองค์ประกอบต่างๆ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสังคม บนพื้นฐาน 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ

การประเมินผลการร้อยมาลัยชีกด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติ พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม 33.10 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. นักเรียนมีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ จากคำกล่าวที่ว่า “ใช้ดอกมะลิร้อยมาลัย ตอนแรกก็ร้อยไม่ค่อยสวย จึงแกะดอกที่ร้อยแล้วออกมาร้อยใหม่ แต่กระวังไม่ให้ดอกมะลิช้ำ พอร้อยใหม่อีกครั้งก็สวยขึ้นกว่าครั้งแรก ตอนแรกคิดว่ายาก แต่พอทำจริงๆ ไม่ได้ยากอย่างที่คิด ภูมิใจมากกับผลงานการร้อยพวงมาลัยครั้งแรก ”

2. นักเรียนความมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้ และคุณธรรม จากคำกล่าวที่ว่า

- “ ทักษะที่เกิดจากการร้อยมาลัยด้วยดอกมะลิ พบว่าควรเลือกดอกมะลิเข้มในการร้อยมาลัย เพราะปิดช่องว่างได้มากกว่า และมีขนาดพอเหมาะสำหรับการร้อยมาลัยครั้งแรก ”

3. นักเรียนวางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น จากคำกล่าวที่ว่า
 “นำดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัยเพื่อตกแต่งพานไหว้ครู แต่ดอกมะลิไม่พอจึง
 ประยุดต์ใช้ดอกกรักมาลัยพวงมาลัยให้ได้รอบเพื่อนำไปใช้งานต่อ ”
4. นักเรียนมีความรอบรู้ จากคำกล่าวที่ว่า
 “ตั้งใจฟังเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้สด ”
 “รู้ขั้นตอนและวิธีการต่างๆของการประดิษฐ์ดอกไม้สด โดยฟังและจดใส่สมุด ”
5. นักเรียนมีความระมัดระวัง จากคำกล่าวที่ว่า
 “ระมัดระวังในการเลือกดอกมะลิร้อยมาลัยซีก ใช้ขนาดใกล้เคียงกันเพื่อให้หน้า
 มาลัยเท่ากัน ”
 “ค่อยๆ ร้อยมาลัยสด อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ดอกไม้ช้ำ ”
 “เมื่อร้อยตาข่ายเสร็จแล้ว รอสวนประกอบตกแต่ง จึงนำผ้าสาหลูหุบน้ำหมาดๆ
 คลุมไว้ก่อน ดอกกรักจะได้ไม่เหี่ยว ”
 “ระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในระหว่างเรียน เพราะการร้อยมาลัยครั้งแรกยังไม่ถนัด
 ในการจับเข็มต้องระวังอย่างมาก”
 “ครูให้ไปตัดใบตองมาทำเป็นแป้นรองดอกมะลิขณะร้อยมาลัย ขณะไปตัดระวัง
 ไม่ให้ยางกล้วยเปื้อนเสื้อ ”
6. นักเรียนมีคุณธรรม ชื่อสัตย์สุจริต จากคำกล่าวที่ว่า
 “ไม่หยิบดอกไม้ของคนอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต เวลาจะใช้อะไรขออนุญาตเพื่อน
 ก่อน ”
 “ร้อยพวงมาลัยด้วยตนเอง โดยขอคำแนะนำจากเพื่อน ไม่ได้ให้เพื่อนทำให้ ”
7. นักเรียนมีความขยันอดทน จากคำกล่าวที่ว่า
 “มีความพยายามร้อยมาลัยดอกไม้สดให้สำเร็จลุล่วง ”
8. นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน จากคำกล่าวที่ว่า
 “แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการเรียน ”
 “ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนในการปฏิบัติการต่าง ๆ มีน้ำใจให้แก่กัน ”

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบ และความประทับใจที่ได้เรียนวิชานี้ ดังระบุในอนุทิน

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ชอบการร้อยพวงมาลัยมากเลยคะ ตอนแรกมองดูเหมือนยาก แต่พอทำจริงไม่ได้ยากอย่างที่คิด แต่พอสำเร็จออกมาสวย ประทับใจมากคะ ”

2. รูปแบบการสอนและวิธีการสอนที่น่าสนใจ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ชอบกิจกรรมเกมเด็กมีปัญหามากคะ เพราะเพื่อนแสดงท่าทางเพื่อสื่อถึงปัญหาในสังคมสมบทบาทมากคะ ”

“ ครูใจดี แล้วก็คอยช่วยเหลือเวลาที่ทำไม่ได้ สาธิตการร้อยมาลัยให้ดู จากที่ทำไม่ได้ จนทำได้และสำเร็จเป็นพวงมาลัยที่สมบูรณ์ ”

3. บรรยากาศการเรียนการสอน จากคำกล่าวที่ว่า

“ บรรยากาศการเรียนนั้นมีความสุขสนุกสนานได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เรียนแล้วไม่ค่อยเครียด เพราะครูสอนเข้าใจง่าย ”

“ หนูอยากเรียนร้อยมาลัยอีกคะ เรียนแล้วรู้สึกสบายใจทำให้มีสมาธิในการทำงาน ”

4. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ การร้อยมาลัยในวันนี้รู้สึกประทับใจมากกับผลงานสำเร็จ ซึ่งเป็นฝีมือและความสามารถของเราเอง จะนำกลับไปไหว้แม่ แม่จะได้ภูมิใจ ”

ผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าซ่าง ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความสามัคคี การเสียสละ แบ่งปัน ไม่เห็นแก่ตัว ภายใต้งैอนใจ ความรู้คู่คุณธรรม ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลงานผู้เรียนการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง (ลายสีก้านสีดอก) สอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความสามัคคี การเสียสละ แบ่งปัน ไม่เห็นแก่ตัว ภายใต้งี้อ่อนใจ ความรู้คู่คุณธรรม

การประเมินผลการร้อยตาข่ายหน้าซ้างด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติ พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม 34.42 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. นักเรียนนำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม จากคำกล่าวที่ว่า

“เนื่องด้วยอากาศร้อนอบอ้าว ดอกไม้จะเหี่ยวง่าย จึงฉีดละอองน้ำ หรือคลุมผ้าชุบน้ำ ดอกไม้และส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ้าง เพื่อลดการคายน้ำของดอกไม้ ทำให้ดอกไม้มีความชื้นอยู่ตลอด ”

2. นักเรียนรู้จักแบ่งงานอย่างมีเหตุผล เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน พுகุ่ยปรึกษางานและเสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล จากคำกล่าวที่ว่า

“ ด้วยผมได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ทำงานกลุ่มจึงบริหารจัดการโดยเน้นการใช้เหตุผล เช่นการแบ่งหน้าที่การทำงาน ให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละคน และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ”

3. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคตพร้อมวิธีรับมือกับปัญหาผลกระทบ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ช่วยดูแลรักษาชิ้นงานด้วยการฉีดละอองน้ำและคลุมผ้าชุบน้ำ คอกรัก และ ส่วนประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ้างเพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว ”

4. นักเรียนมีความรอบรู้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ตั้งใจฟังเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง ”

“ ตั้งใจดูครูสาธิตวิธีการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง เมื่อร้อยลายสีก้านสีดอก ทำให้เกิดความเข้าใจ และร้อยตาข่ายได้สวยงาม ”

5. นักเรียนมีความรอบคอบ จากคำกล่าวที่ว่า

“ เมื่อประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ้างเสร็จแล้วจะตรวจดูความสวยงาม และความแข็งแรงของอุบะที่ร้อยว่าผูกแน่นหรือยัง ”

6. นักเรียนมีความระมัดระวัง จากคำกล่าวที่ว่า

“ เมื่อร้อยตาข่ายเสร็จแล้ว รอส่วนประกอบตกแต่ง จึงนำผ้าสาหลูชุบน้ำหมาดๆ คลุมไว้ก่อน คอกรักจะได้ไม่เหี่ยว ”

7. นักเรียนมีคุณธรรมซื่อสัตย์สุจริต จากคำกล่าวที่ว่า

“ ไม่หยิบดอกไม้เกินจำนวนที่ครูกำหนด ”

6. ขยันอดทน นักเรียนกล่าวว่า

“ มีความพยายามร้อยตาข่ายหน้าซ้างให้เสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด ”

7. นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน จากคำกล่าวที่ว่า

“ ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนในการปฏิบัติการต่าง ๆ มีน้ำใจให้แก่กัน ”

“ ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน ”

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบและความประทับใจที่ได้เรียนวิชานี้ ดังระบุในอนุทิน

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ชอบการร้อยตาข่ายมากเลยคะ ตอนแรกมองดูเหมือนยาก แต่พอทำจริงไม่ได้ยาก

อย่างที่คิด เพียงแต่ใช้เวลาในการทำงาน แต่พอสำเร็จออกมาสวย ดีใจมากค่ะ ”

“ เข้าใจกับการเรียนรู้วิธีการร้อยตาข่ายมากขึ้น เห็นลายสีก้านสีดอกก่อนร้อยยังไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร แต่เมื่อได้ลงมือทำก็ลงมือทำตามตัวอย่างที่ทำได้ และลายก็ออกมาสวย ไม่ดึงไม่หย่อนเกินไปถ้าเข้าใจหลักการร้อย ”

2. รูปแบบการสอนและวิธีการสอนที่น่าสนใจ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ครูให้ทักษะกระบวนการทำงาน อธิบายและสาธิตให้นักเรียนดูอย่างเข้าใจ ครูสอนดีและมีความตั้งใจสอนนักเรียน ”

3. บรรยากาศการเรียนการสอน จากคำกล่าวที่ว่า

“ ห้องเรียนสะอาดน่าเรียนดีค่ะ ”

“ ห้องเรียนสว่างอากาศถ่ายเทดีค่ะ ”

4. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ หลังเลิกเรียนจะนำตาข่ายหน้าซ้างไปบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวิทยาลัย ”

ผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดดอกไม้ทรงกลม ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้บนพื้นฐานของความพอประมาณ ในการจัดดอกไม้ทรงกลม นำมาใช้ประโยชน์จัดโต๊ะหมู่บูชา 9 เนื่องในงานประชุมผู้ปกครองนักเรียน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลงานผู้เรียนการจัดดอกไม้ทรงกลม สอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ บนพื้นฐานของความพอประมาณ

การประเมินผลการจัดดอกไม้สดทรงกลมด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติ พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม 35.67 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. นักเรียนใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากคำกล่าวที่ว่า

“ ใช้ดอกไม้ที่จัดสรรให้แต่ละส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหลือเศษให้น้อยที่สุดในการจัดแจกันดอกไม้ทรงกลม ตั้งใจจัดมากเมื่อรู้ว่าจะนำแจกันดอกไม้ที่จัดเสร็จแล้วไปจัดตกแต่งโต๊ะหมู่บูชา ในวันประชุมผู้ปกครอง ”

“ การประดิษฐ์แจกันจากเศษวัสดุ เช่น ขวดน้ำ และแผ่นพลาสติกที่ใช้แล้วมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ สามารถนำไปใช้งานได้จริง ลดปัญหาขยะให้น้อยลง ”
2. นักเรียนมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม จากคำกล่าวที่ว่า

“ ใช้ดอกไม้หลายที่บ้านแล้วมาจัด เพื่อประหยัดดอกไม้ และทำให้พื้นที่ในการจัดดอกไม้เต็มเร็วขึ้น ”
3. นักเรียนนำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม จากคำกล่าวที่ว่า

“ นำดอกไม้ ที่ค่อนข้างเหี่ยว ช้ำ และดำ ปลิดกลีบทิ้ง ตัดก้านในน้ำ แล้วนำไปแช่น้ำ เพื่อให้ดอกไม้ฟื้นตัว ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ที่ได้รับจากการเรียนในวันนี้ และจะนำวิธีการนี้ไปใช้ในการแก้ปัญหา เมื่อเจอดอกไม้เหี่ยว ”
4. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวคิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคตพร้อมวิธีรับมือกับปัญหาผลกระทบ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ตัดดอกไม้ได้น้ำ เพื่อให้ดอกไม้ดูดน้ำเข้าไปแทนที่อากาศ ไม่ให้ดอกไม้เหี่ยวฟื้นตัวได้เร็ว ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ที่ได้รับจากการศึกษาในใบความรู้ และนำมาปฏิบัติแก้ไขปัญหามาจริงในการจัดดอกไม้ เมื่อเจอดอกไม้เหี่ยว ”
5. ในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ นักเรียนสามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ เมื่อจัดดอกไม้เสร็จแล้ว พบว่าใบไม้ที่ครูจัดแบ่งให้หมดไม่เพียงพอ จึงไปตัดใบพุดในวิทยาลัยมาใช้โดยไม่ต้องซื้อ และรู้จักสังเกตการเลือกใบไม้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาจัดดอกไม้ได้อีกหลายชนิดในวิทยาลัย เช่น ใบเล็บครุฑผักชี ใบเฟิร์น มะขาม รู้จักพลิกแพลงใช้ทรัพยากรใกล้ตัว ”

6. นักเรียนวางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น จากคำกล่าวที่ว่า

“ จัดดอกไม้สดทรงกลมโดยที่ผู้สอนไม่ต้องสาธิต ศึกษาจากใบความรู้ และคำแนะนำของครู และช่วยกันจัดตามขั้นตอนที่ได้ศึกษา ปักใบก่อน แล้วจึงปักดอกไม้หลัง ถ้าปักใบทีหลังอาจเกิดปัญหาช่วงระยะดอกอาจเคลื่อน เนื่องจากมือที่แทรกปักใบไม้ ทำให้ก้านดอกไม้โยก โดยเพื่อนๆ ช่วยกันดูช่องว่าง และช่วงระยะของดอกไม้ให้มีความสมดุลกัน ”

7. นักเรียนมีความรอบรู้ รอบคอบ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ก่อนการจัดดอกไม้ปักดอกไม้กันก่อน และเด็ดกลีบที่เหี่ยว ใบที่คำออก เพื่อให้ดอกไม้ที่เหี่ยวฟื้นตัว แล้วจึงนำมาจัด ”

“ เมื่อจัดเสร็จแล้วจะตรวจดูความสวยงามและ ความแข็งแรงของดอกไม้ที่ใช้ในการจัดแจกัน ”

“ คิดล่วงหน้าก่อนตัดกิ่งต้นดอกไม้ว่าต้องการยาวเพียงใด และจะนำไปใช้แค่ไหน เมื่อนำไปจัดแล้วจึงจะพอดี ได้รูปทรงดอกไม้ที่สวยงามและสมดุล ”

“ ในการจัดแบ่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีการคำนวณก่อนว่าจะต้องใช้จำนวนเท่าไร โดยให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมาช่วยกันจัดสรร เพื่อความสะดวกในการจัดแบ่ง และความประหยัด ”

“ คำนี้ถึงดอกไม้สดปลายก้านจะต้องปักอยู่ในน้ำเสมอ ดอกไม้ที่ยังไม่ได้นำมาจัด จึงให้แช่น้ำไว้ก่อน ”

8. นักเรียนมีความระมัดระวัง จากคำกล่าวที่ว่า

“ จัดดอกไม้อย่างระมัดระวัง ค่อยๆ ปักก้านดอกกุหลาบ เพราะบางก้าน ก้านเล็ก อาจหักได้ง่าย ”

“ คุณแลร์กษาดอกไม้ไม่ให้เหี่ยวเฉาคอยฉีดน้ำให้ความชุ่มชื้นอยู่ตลอด ”

9. นักเรียนมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต จากคำกล่าวที่ว่า

“ ไม่หยิบดอกไม้อีกของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เวลาจะใช้อะไรขออนุญาตเพื่อนก่อน ”

10. นักเรียนมีสติปัญญา จากคำกล่าวที่ว่า

“ การนำวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น นำขวดพลาสติก และแผ่นพลาสติกมาประดิษฐ์เป็นแจกัน เป็นการสร้างขยะให้มีคุณค่า ”

11. นักเรียนมีความขยันอดทน จากคำกล่าวที่ว่า

“ ขยันหาแหล่งดอกไม้ใหม่ ๆ และดอกไม้บางชนิดหาเก็บในวิทยาลัยฯ ไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินซื้อ ”

12. นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน จากคำกล่าวที่ว่า

“ แบ่งปันดอกไม้ไปไม้ที่หามาให้กับเพื่อนๆ ”

“ แบ่งวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติการต่างๆ ”

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบ และความประทับใจที่ได้เรียนวิชานี้ ดังระบุในอนุทิน

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ชอบการจัดดอกไม้มากเลยคะ ช่วยกันปักช่วยกันจัดจนออกมาสวย ดีใจมากเลยคะ ที่ครูชมว่าสวยเพราะจัดช่วงจังหวะดอกไม้ได้ดี อยากรู้จักดอกไม้รูปทรงแบบอื่นอีกคะ สนุกดี ”

2. รูปแบบการสอนและวิธีการสอนที่น่าสนใจ จากคำกล่าวที่ว่า

“ ชอบสถานการณ์จำลองเมื่อเจอดอกไม้เหี่ยวแล้วจะแก้ไขอย่างไร ได้รู้วิธีการปักดอกไม้ให้ฟื้นตัว โดยการตัดก้านในน้ำ ”

3. บรรยากาศการเรียนการสอน จากคำกล่าวที่ว่า

“ เพื่อนๆ แต่ละคนสนุกกับการจัดดอกไม้มากคะ ”

“ หนูอยากให้มีการเรียนจัดดอกไม้อีกคะ ”

4. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ดีใจมากค่ะที่ครูนำแจกันดอกไม้สดที่พวกเราช่วยกันจัดเสร็จแล้วไปใช้
ประโยชน์วางประดับโต๊ะหมู่บูชา ในวันประชุมผู้ปกครอง ”

ผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ ครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู)
ผู้เรียนได้เรียนรู้การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 1) ความพอประมาณ 2) ความ
มีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม ไปประยุกต์ใช้ในการ
จัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู) โดยนำพานที่จัดเสร็จแล้วมาไหว้ครูในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลงานผู้เรียนการจัดพานพุ่มดอกไม้สด - พานไหว้ครู สอดแทรกแนวคิดปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มที่ 1	- ความรู้คู่คุณธรรม เนื่องจากครูเป็นผู้อบรม ให้ความ ความรู้ กับลูกศิษย์ ลูกศิษย์จึงขอแสดงความกตัญญู ด้วยการนำดอกไม้ ธูปเทียน มากราบไหว้หลังจาก จัดพานเสร็จเรียบร้อยแล้ว - การประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา นำมาใช้ประโยชน์ โดยการร้อยตาข่ายลายสีก้านสีดอก ประกอบการ ตกแต่งพาน และร้อยพวงมาลัยที่ครูเคยสอนนำมา ไหว้ครู - การวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน เมื่อรู้ว่าครูจะให้ทำ พานไหว้ครู สมาชิกในกลุ่มจึงช่วยกันออกแบบการ จัดพานล่วงหน้า โดยหัวหน้ากลุ่มจัดคนให้เหมาะสม กับงาน ทำให้การปฏิบัติงานผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ - มีความระมัดระวังไม่ให้ดอกไม้เหี่ยวโดยฉีบน้ำให้ ความชื้นดอกไม้บ่อยๆ เนื่องจากอากาศร้อนอบอ้าว - มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันทำ ให้มีความสุข และสนุกกับการเรียน

ตารางที่ 4.9 ผลงานผู้เรียนการจัดพานพุ่มดอกไม้สด - พานไหว้ครู สอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มที่ 2	- การใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ดอกบานไม่รู้โรย ดอกกรัก นำมาประดิษฐ์ตกแต่งพานไหว้ครู ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า - มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยยึดหลักการ “ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น” - รู้จักการแบ่งปันดอกไม้ให้กับเพื่อนกลุ่มอื่นที่ไม่มีดอกมะเขือ - มีความรอบคอบ โดยตรวจสอบความเรียบร้อยของงาน และช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน
กลุ่มที่ 3	- ความรู้และความกตัญญูนำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งเปรียบเสมือน 1. ดอกเข็ม เป็นสัญลักษณ์ ความฉลาดหลักแหลม 2. ดอกมะเขือ เป็นสัญลักษณ์ของความเคารพ ความอ่อนน้อมถ่อมตน 3. หญ้าแพรก เป็นสัญลักษณ์ของความอดทน คุณสมบัติพิเศษของหญ้าแพรก คือ ความอดทน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ ลูกศิษย์จะขอยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อเติบโตมาเป็นเยาวชนที่ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป - การรักษาสິงแวดล้อม ใช้วัสดุจากธรรมชาติมาตกแต่งพานไหว้ครู โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเหลือทิ้งน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 ผลงานผู้เรียนการจัดพานพุ่มดอกไม้สด - พานไหว้ครู สอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

ผลงานผู้เรียน	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มที่ 4	- ความพอประมาณที่ไม่มาก ไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น นำวัสดุที่เหลือจากครั้งที่แล้วมาจัดตกแต่งพานไหว้ครู - ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ใช่โฟมเป็นส่วนประกอบในการจัดพาน โดยเลือกใช้ห่อกกกล้วยเป็นแกนสำหรับปักดอกไม้ - ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยเน้นการใช้เหตุผลแบ่งหน้าที่การทำงาน - มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่หยิบดอกไม้ของกลุ่มอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
กลุ่มที่ 5	- รากฐานของความมั่นคง ขึ้นอยู่กับความพอประมาณ บนพื้นฐานของความมีเหตุผล ซึ่งกลีบดอก บานไม่รู้โรยเหมือนมือของครู ที่คอยประคับประคอง อบรมสั่งสอน ให้นักเรียน ประสบความสำเร็จทางการเรียน และมีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ดังบทกลอนที่ว่า “ใครคือครู ครูคือใคร ในวันนี้ ไซ้อยู่ที่ ปริญญา มหาศาล ไซ้อยู่ที่ เรียกว่า ครู อาจารย์ ไซ้อยู่นาน สอนนาน ในโรงเรียน ครูคือ ผู้ชี้แนะทางความคิด ใ้รู้ถูก รู้ผิด คิดอ่านเขียน ใ้รู้ทุกข์ รู้ยาก รู้พากเพียร ใ้รู้เปลี่ยนแปลงสู้สร้างงาน ครูคือ ผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์ ใ้สูงสุดกว่าสัตว์เดรัจฉาน ครูคือผู้สั่งสมอุดมการณ์ มีดวงมานเพื่อมวลชนใช้ตนเอง ครูจึงเป็นนักสร้างผู้ใหญ่ยิ่ง สร้างคนจริงสร้างคนกล้า สร้างคนเก่ง สร้างคนให้เป็นตัวของตัวเอง ขอมอบพานนี้มาบูชาครู”

การประเมินผลการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู) ด้วยแบบประเมินทักษะ พบว่าผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 37.07 (จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน)

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. นักเรียนมีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร และการกระทำต่างๆ จากคำกล่าวที่ว่า
 “ใช้ดอกไม้จากคาบเรียนที่ผ่านมา และเตรียมใบตองมาจากบ้าน
 ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุมาตกแต่งพานไหว้ครู ”
2. นักเรียนมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และ
 คุณธรรม จากคำกล่าวที่ว่า
 “รู้ว่าดอกไม้ที่ใช้สำหรับจัดพานไหว้ครู มีความหมาย และความสำคัญอย่างไร ”
3. นักเรียนรู้จักแบ่งงานอย่างมีเหตุผล เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน พுகุ่ยปรึกษางานและ
 เสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผล จากคำกล่าวที่ว่า
 “งานกลุ่มช่วยร้อยพวงมาลัยตกแต่งพานไหว้ครู เพราะเพื่อน เห็นว่าร้อยได้ดี
 ทุกคนจึงเสนอให้ ฉันร้อยพวงมาลัย ”
4. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง วางแผนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น
 จากคำกล่าวที่ว่า
 “นำดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัยเพื่อตกแต่งพานไหว้ครู แต่ดอกมะลิไม่พอจึง
 ประยุกต์ใช้ดอกกรักรมาลัยพวงมาลัยให้ได้รับเพื่อนำไปใช้งานต่อ ”
5. นักเรียนมีความรอบรู้ รอบคอบ จากคำกล่าวที่ว่า
 “รู้จักเลือกใช้ดอกไม้ที่เหมาะสม ทนทานมาใช้ในการประดิษฐ์พานไหว้ครู ”
 “คิดล่วงหน้าว่าการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู) ต้องใช้ส่วนประกอบ
 ใดบ้างเป็นสำคัญ) และแบ่งกันเตรียมวัสดุมาตกแต่งพานพุ่ม ”
 “รู้ดอกไม้สำหรับนำมาไหว้ครูว่ามีคุณสมบัติอย่างไร 1) ดอกเข็มเป็นสัญลักษณ์
 ความฉลาดหลักแหลม 2) ดอกมะเขือ เป็นสัญลักษณ์ของความเคารพความ
 อ่อนน้อมถ่อมตน 3) หญ้าแพรก เป็นสัญลักษณ์ของความอดทน ”

6. นักเรียนมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต จากคำกล่าวที่ว่า
- “ ไม่หยิบดอกไม้ของกลุ่มอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ”
 - “ ไม่ลอกเลียนรูปแบบการจัดพานพุ่มดอกไม้สดของกลุ่มอื่น จัดตามแนวคิดที่เพื่อนช่วยกันเสนอแนะ ”

7. นักเรียนมีความขยันอดทน จากคำกล่าวที่ว่า
- “ มีความพยายามร้อยมาลัยดอกไม้สดให้สำเร็จจุล่ง ”
 - “ ขยันหาแหล่งดอกไม้ใหม่ ๆ และดอกไม้บางชนิดหาเก็บข้างทางไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินซื้อ ”

8. นักเรียนรู้จักการแบ่งปัน จากคำกล่าวที่ว่า
- “ แบ่งปันดอกไม้ไปไม้ให้กับเพื่อนๆ กลุ่มอื่นที่ไม่มีดอกไม้มะเขือ ดอกเข็ม และหญ้าแพรก ”
 - “ ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนเมื่อทำพานพุ่มเสร็จก่อนกลุ่มอื่น ”

การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบ และความประทับใจที่ได้เรียนวิชานี้ ดังระบุในอนุทิน

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จากคำกล่าวที่ว่า
 - “ รู้ว่าส่วนประกอบตกแต่งพานพุ่ม ประกอบด้วยอะไรบ้าง และทราบถึงประโยชน์การนำพานพุ่มไปสักการะในโอกาสต่างๆ ”
2. รูปแบบการสอนและวิธีการสอนที่น่าสนใจ จากคำกล่าวที่ว่า
 - “ รูปแบบการสอนของครูน่าสนใจมากค่ะ โดยเฉพาะ ภาพประกอบเพลงพระคุณที่สาม ได้ดูแล้วรู้สึกประทับใจถึงความรักความเมตตาที่ครูมีให้กับลูกศิษย์ ”
3. บรรยากาศการเรียนการสอน จากคำกล่าวที่ว่า
 - “ บรรยากาศการจัดกิจกรรมไหว้ครูดีมาก มีเพลงเปิดประกอบภาพกิจกรรมวันไหว้ครู ขณะไหว้ครูในแผนก ซาบซึ้งในพระคุณครูมากเลยคะ ”
4. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จากคำกล่าวที่ว่า
 - “ รู้สึกดีมากเลยครับที่ได้นำพานที่ทำเสร็จแล้วมาไหว้ครูในแผนกวิชา ”

“ ร้อยพวงมาลัยที่เคยเรียนมา นำมาไหว้ครู ”

“ ร้อยตาข่ายหน้าซ่างลายสี่ก้านสี่ดอกที่ครูเคยสอนมาตกแต่งพานไหว้ครู ”

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติ คุณลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง พบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 35.06 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะปฏิบัติ ในรายวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด บูรณาการแบบสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(n=28)

การเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย (จากคะแนนเต็ม 40)
1. การร้อยมาลัยซีก	33.10
2. การร้อยตาข่ายหน้าซ่าง	34.42
3. การจัดแจกันดอกไม้สดทรงกลม	35.67
4. การจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู)	37.07

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 70-72) ที่กล่าวถึงการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีพื้นฐานบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนมีคุณลักษณะที่ดี และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า **เป็นผู้รู้จักความพอประมาณ** มีความพอประมาณตามศักยภาพของตนเอง พอในความต้องการ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น **เป็นผู้มีเหตุผล** ทั้งในการคิด พุด และการตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำอะไร โดยมีการใช้วิจารณญาณพิจารณาอย่างถ่องแท้ ไม่ทำตามอารมณ์ตนเอง **เป็นผู้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** มีการลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงปลอดภัย รู้จักเตรียมตัวพร้อมรับกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน และคำนึงถึงอนาคต **เป็นผู้ที่มีความรู้** (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) แสวงหาความรู้ให้มีความรอบรู้ในด้านต่างๆ ทั้งนี้ผู้มีความรู้จะตัดสินใจในการกระทำใดๆ โดยมีข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้การตัดสินใจผิดพลาดน้อยลง **เป็นผู้ที่มีคุณธรรม** รู้จักมีความรับผิดชอบทั้งต่อ

ตนเองและสังคม โดยมีความมานะพากเพียร อดทน มีสติปัญญา รู้จักการให้ เสียสละ แบ่งปันเวลาและสิ่งของ และมีหลักไตรสิกขา คือมีระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น (ศีล) ฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นในความดีงาม ขยันหมั่นเพียร อดทน (สมาธิ) และฝึกคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล รู้จักผิดชอบชั่วดี มีหลักคิดที่ถูกต้อง (ปัญญา)

ในการจัดการเรียนการสอน การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการบันทึกอนุทินของนักเรียน ด้านความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบและความประทับใจที่ได้เรียนวิชาที่ผู้สอนได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับ สุภาพ นัตรารณณ์ (2548: ก) ที่กล่าวว่า การสอนจะเป็นที่น่ายินดีของผู้สอน และผู้เรียนมากขึ้น ถ้าผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้มีหลายๆ วิธีประสมประสานกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญา และการทำงานร่วมกัน ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย และควรมีความต่อเนื่องของกิจกรรม

จากการสรุปการบันทึกอนุทินของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ได้ดีมาก ได้ปฏิบัติจริงทำให้มีทักษะ เกิดการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) 5 ด้าน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปประดิษฐ์ รักและสนใจในวิชาชีพคหกรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค้นหาคำความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน มีความสุข และสนุกสนานกับการเรียน ไม่มีความเครียด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว มีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) รูปแบบการทดลอง One Group Pretest - Posttest Design กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ เพื่อสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการเขียนบันทึกอนุทิน

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1/1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศิลปประดิษฐ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 28 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบประเมินทักษะปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน และแบบบันทึกอนุทินของนักเรียน เพื่อสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคหกรรมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สถิติเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) คือ t - test ชนิดสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน t - test (Dependent Sample)

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี โดยการสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะประดิษฐ์ ทั้ง 4 ครั้ง ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ตามแนวทางของตน ในด้าน 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
4. เงื่อนไขความรู้
5. เงื่อนไขคุณธรรม

5.3.2 การเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากแบบวัดความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ย 21.25 ($\bar{x}=21.25$, S.D.=2.52) ส่วนคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 11.50 ($\bar{x}=11.50$, S.D.=2.10) เมื่อเปรียบเทียบพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้าน 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ($t= 10.43$)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ จากแบบประเมินทักษะ พบว่าครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 33.10 จาก 40 คะแนน ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 34.42 ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 35.67 และครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 37.07 และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบันทึกอนุทิน พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้สอนมีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ มีสื่ออุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย บรรยากาศการเรียนรู้สนุกสนาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

5.4 การอภิปรายผล

5.4.1 การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม โดยการสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปประดิษฐ์ ทั้ง 4 ครั้ง พบว่า การสังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดแจกันดอกไม้สด และครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด ผู้เรียน เข้าใจ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

การร่วมกิจกรรมเล่นเกมเด็กมีปัญหา เพื่อโยงเข้าสู่ปัญหาในสังคมไทย โดยน้อมนำกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาปฏิบัติเป็นทางสายกลางตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคมไทย ความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร ใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม นำเหตุผลไปใช้ในการดูแลรักษาทรัพยากร การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คิดอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต พร้อมวิธีรับมือกับปัญหา ผลกระทบในกรณีที่มีทรัพยากรไม่เพียงพอ สามารถใช้ทรัพยากรอื่นทดแทนได้ วางแผน และปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐาน เงื่อนไขความรู้รอบรู้ โดยตั้งใจฟังผู้สอน รอบคอบ โดยตรวจดูความเรียบร้อยของชิ้นงาน คิดวางแผนการทำงาน ระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ ระมัดระวังในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ หรือทรัพยากรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ และเงื่อนไขคุณธรรม โดยผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น ใช้สติปัญญาในการทำงาน รู้จักประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ รอบตัวมาใช้ หาวิธีที่ประหยัด ทรัพยากรให้มากที่สุด รู้จักถอยอดทางความคิด มีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงานต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สามสี (2545: 24) ในการดำเนินกิจกรรม การนำหลักทฤษฎีไปปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอย่างพอเพียง นำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีการดำรงชีวิตให้อยู่รอด อยู่ดี มีคุณภาพชีวิต และสังคมที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แจมมณี และคณะ (2546: 10-15) ในการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษา สามารถประยุกต์การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษา

5.4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะ ประดิษฐ์ ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

5.4.2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปะประดิษฐ์ ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ คะแนนของนักเรียนหลังเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ย 21.25 ($\bar{x}=21.25$, $S.D.=2.52$) ส่วนคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 11.50 ($\bar{x}=11.50$, $S.D.=2.10$) แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 หัวง

2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมสูงขึ้นไปจริง ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นั้นเป็นแผนจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนการสอนไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเนียรจินตนา (2552) พบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ เชาวน์ สุวรรณชล (2553: 98) การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน ด้านความรู้ วิชาการจัดดอกไม้สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 001

5.4.2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติผู้เรียน ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ผลจากการศึกษาวิเคราะห์แบบประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียน จำนวน 28 คน พบว่า การเรียนครั้งที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย มีค่าเฉลี่ย 33.10 จาก 40 คะแนน ครั้งที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่าย มีค่าเฉลี่ย 34.42 ครั้งที่ 3 เรื่องการจัดดอกไม้สด มีค่าเฉลี่ย 35.67 และครั้งที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู) มีค่าเฉลี่ย 37.07 ซึ่งสอดคล้องกับ เชาวน์ สุวรรณชล (2553: 98) การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ วิชาการจัดดอกไม้สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง พบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 34.84 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน

ในการจัดการเรียนการสอน การประดิษฐ์ดอกไม้สด ผู้สอนได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพ นัทรารักษ์ (2548: ก) ที่กล่าวว่า การสอนจะเป็นที่น่าสนใจของผู้สอนและผู้เรียนมากขึ้น ถ้าผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย และควรมีความต่อเนื่องของกิจกรรม วิธีประสมประสานกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญาและการทำงานร่วมกัน

ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความชอบ และความประทับใจที่ได้เรียนวิชานี้ **ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ** เนื้อหาสาระที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดีมาก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้สดได้ดีขึ้น **ด้านรูปแบบการสอนและวิธีการสอนที่น่าสนใจ** ผู้สอนมีทักษะ

กระบวนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจ นักเรียนสนุกสนานในการเรียนรู้ วิธีการสอนของครูทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง **ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน** บรรยากาศการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนนั้นมีความสนุกสนานได้ทดลองสิ่งใหม่ๆ ครูใจดี เรียนแล้วไม่ค่อยเครียดและสอนคุณครูสอนแบบเข้าใจง่าย ” และ**ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้** นักเรียนได้รับความรู้จากการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนารายวิชา สำหรับผู้สอนที่ต้องการนำการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ ควรมีความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประดิษฐ์ดอกไม้สด การจัดการเรียนการสอนทั้งชั้นการวางแผน ชั้นการดำเนินการสอน ชั้นการประเมินผล รวมถึงต้องทำความเข้าใจอย่างละเอียดในบริบทต่างๆ มีความยืดหยุ่น อาจมีการปรับให้สอดคล้องกับผู้สอน ผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและบริบทของสังคม เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ความพอประมาณของแต่ละคนแตกต่างกัน และผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน
2. การเตรียมตัวและความพร้อมของผู้สอน การประดิษฐ์ดอกไม้สดที่มีหลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้สอนสามารถคิดรูปแบบที่ง่ายและสามารถนำไปใช้งานได้จริง จะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน แต่จะดีที่สุดเมื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบนั้นๆ ผู้เรียนจะภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทำและรับผิดชอบสร้างสรรค์ผลงาน พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น และผู้สอนจะภูมิใจที่สามารถดึงศักยภาพของผู้เรียนออกมาได้
3. ด้านบริบทสถาบันการศึกษา สถานศึกษาที่ต้องการนำวิชาศิลปประดิษฐ์ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนวิทยาลัย

อาชีวศึกษาสระบุรีไปใช้ ต้องพิจารณาถึงบริบททั่วไป ของสถานศึกษานั้น คือ เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทรัพยากรธรรมชาติ ต้นไม้ ดอกไม้ ที่อุดมสมบูรณ์ มีเศษวัสดุเหลือใช้เป็นจำนวนมาก

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ผู้สอนควรคำนึงถึงความรู้ ความสนใจ และพฤติกรรมของผู้เรียน และจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

4.1 ความรู้ ความสนใจ และพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เพราะมาจากต่างโรงเรียน ดังนั้นผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น โดยไม่คาดคิด ต้องมีการเตรียมเนื้อหา สื่อการสอน วิธีการประเมินผล รวมถึงคิดวิธีการจูงใจให้ผู้เรียนสนใจ รู้สึกสนุกสนาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คอยดูแลและให้กำลังใจ พยายามแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ชมเชยเมื่อผู้เรียนทำได้ดี

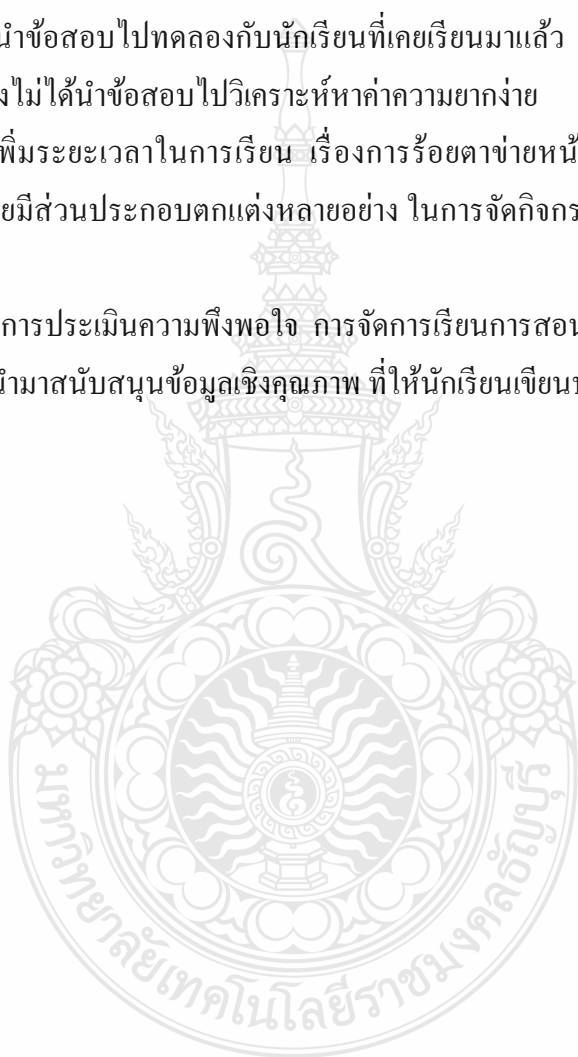
4.2 กิจกรรมที่ผู้เรียนชอบและสนใจ ได้แก่ เกมเด็กมีปัญหา 3 ห่วง 2 เงื่อนไข กิจกรรมช่วยพี่สาวจัดดอกไม้ทรงกลม กิจกรรมการประดิษฐ์แจกันดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีความหลากหลาย และพิจารณากิจกรรมที่มีลักษณะสนองความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด เพื่อพัฒนาในด้านต่างๆ ของผู้เรียน

5. การประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ครอบคลุมการเรียนรู้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประเมินผลด้านความรู้ แบบประเมินทักษะปฏิบัติจากผลงาน เพื่อประเมินผลด้านทักษะและบันทึกอนุทินเพื่อประเมินผลด้านทัศนคติ

โดยเฉพาะการใช้อนุทิน ซึ่งพบว่า มีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน และผู้เรียน เพราะการพูดคุยกับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนอาจไม่ทั่วถึง ผู้สอนควมนเขียนโต้ตอบอนุทินทุกครั้ง เนื่องจากการสื่อสารสองทางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และเข้าใจถึงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งกันและกัน ผู้สอนสามารถให้กำลังใจและโต้ตอบเชิงบวก พร้อมทั้งเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียน รวมถึงปรับความเข้าใจ ในกรณี que ผู้เรียนเข้าใจคลาดเคลื่อนให้ถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ทางคหกรรมศาสตร์ เช่น การจัดดอกไม้สด การประดิษฐ์ตามสมัยนิยม ศิลปะและการออกแบบ
2. ควรทำการวิจัยโดยบูรณาการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการสอนอื่นๆ
3. ควรนำข้อสอบไปทดลองกับนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้ว เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองมีจำกัด ผู้วิจัยจึงไม่นำข้อสอบไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย
4. ควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียน เรื่องการร้อยตาข่ายหน้าซ้าง จาก 5 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง เนื่องจากตาข่ายมีส่วนประกอบตกแต่งหลายอย่าง ในการจัดกิจกรรมการเรียนต้องใช้เวลาในการประดิษฐ์นาน
5. ควรมีการประเมินความพึงพอใจ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาสนับสนุนข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ให้นักเรียนเขียนบันทึกอนุทิน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. **พออยู่ พอกิน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการกรมฯ, 2542.
- กรมวิชาการ. **เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.
- _____. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2544.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา**. 2550.
- การบินไทย จำกัด (มหาชน). **“กินรี.” วารสารรายเดือน**. (มกราคม 2542).
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ. **การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย**. กรุงเทพฯ: อัลฟ่า มิเลเนียม, 2548.
- ขนิษฐา จาริยศิลป์. **คู่มือครู เล่มที่ 1 เรื่องความรู้พื้นฐานงานประดิษฐ์ดอกไม้สด วิชาศิลปประดิษฐ์**. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี, 2554.
- จำเนียร จินตนา. **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- จันทนา สุวรรณมาลี. **มาลัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, 2533.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. **เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์ จำกัด, 2540.
- เชาว์ สุวรรณชล. **การจัดการเรียนการสอนการจักดอกไม้สดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553.
- ดวงสมร สารแสน. **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- ทิสนา แคมมณี. **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- _____. **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ทิสนา แคมมณี และคณะ. **กิจกรรมการจัดการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย และปฐมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เสริมสินพีรเพชร ชิษเท็ม, 2546.

- ชนภัทร์ สุทธิ. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ
เทศบาลตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- ธีรชัย ปุณณโชติ. การเรียนการสอนแบบหน่วยบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์.
กรุงเทพฯ: สำนักงานประสานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ,
2540.
- ธีรารัง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เอร่าวันการพิมพ์, 2542.
- นิคม มุสิกคามะ. ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2543.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และทางสังคมศาสตร์. สำนักงานทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- เพ็ญศรี เปลี่ยนจำ. “วิถีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง,” วารสารวิชาการราชภัฏ
ตะวันตก. 2, 1, (2550): 33.
- มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. “แต่ผู้เป็นมหาชน.” มติชน. (2541).
- รินฤดี สันธวาชิวะ. แผนการสอนวิชาศิลปประดิษฐ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ.
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย, 2548.
- วาสนา พงษ์ประเทศ. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ สาระที่ 2 การวัด เรื่อง เงิน กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
โดยสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
โลกสูงใหญ่วิทยา อำเภอบุรบือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- วินัย ประวันนา. การศึกษารูปแบบการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจ
พอเพียงของโรงเรียนแก่นนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร,
2542.
- ศิริพร ศิติดสาร. การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของครู
โรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

- สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. การพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สร้อยทิพย์ ทองใหญ่. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ "ชุมชนศรีธาตุกับเศรษฐกิจพอเพียง" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- สาตี รักษุทธิ และคณะ. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ใหม่ของ ก.ค. กรุงเทพมหานคร: เพิ่มทรัพย์, 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2556
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550.
- _____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555.
- _____. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจการพิเศษ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: บู้ค พอยท์, 2546.
- สุทธิพร คล้ายเมืองปักย์. "วิกฤติเศรษฐกิจไทยกับการสอนเกษตรทฤษฎีใหม่ในโรงเรียน." วิทยจารย์. (2542): 28-30.
- สุพัตรา กุลยะ. ผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้โดยครูใช้มนตรีวิที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- สุภาพ นิตราภรณ์. การสอนคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- สุมิตร คุณากร. หลักสูตรและการสอน หลักการและแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบต่าง ๆ ขบวนการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.
- สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, 2542.

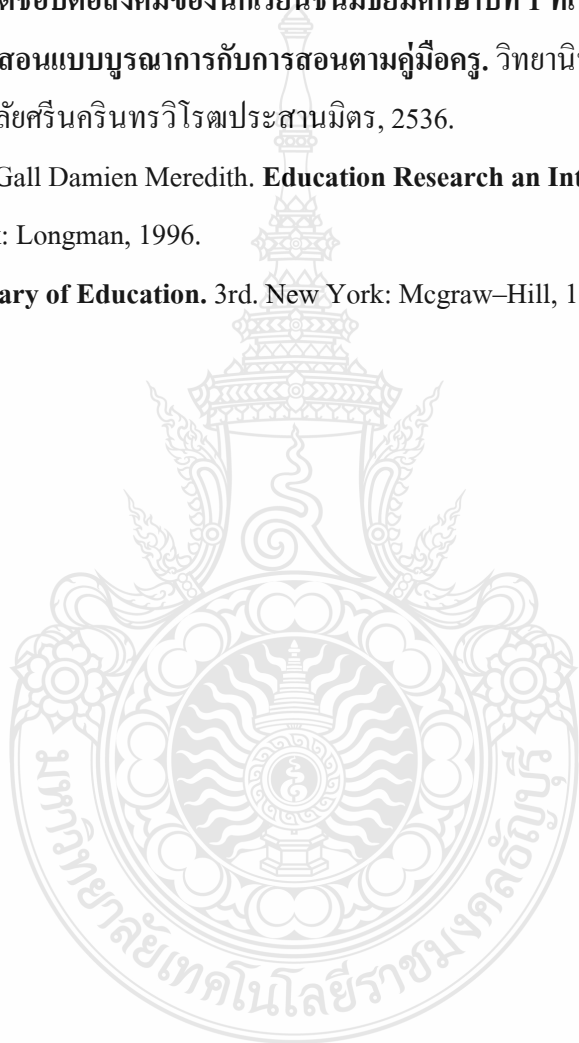
สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์...การสอนคิดบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2547.

เสกสรรค์ สามสี. การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

อรรถวรรต นิยะโต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536.

Borg, R. Walter; and Gall Damien Meredith. **Education Research an Introduction Fifth Edition.** New York: Longman, 1996.

Good, C. V. **Dictionary of Education.** 3rd. New York: Mcgraw-Hill, 1996.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการด้านความพอประมาณ</u> การเลือกใช้ดอกไม้ทดแทนในการร้อยมาลัย	1. ดอกไม้ชนิดใดเหมาะสมนำมาร้อยมาลัย ทดแทนดอกมะลิในช่วงเทศกาลวันแม่ เมื่อดอกมะลิมีราคาแพงมาก ก. ดอกพุด ข. ดอกเข็ม ค. ดอกกรัก ง. ดอกกุหลาบ	ตอบ ข้อ ก. เพราะ ดอกไม้ที่เหมาะสมนำมาร้อยมาลัย ทดแทนดอกพุดได้เมื่อดอกพุดมีราคาสูงมาก คือ ดอกมะลิ เพราะมีรูปลักษณะคล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นถึงความพอประมาณ รู้จักประหยัดโดยการเลือกใช้วัสดุอื่นทดแทน
<u>บูรณาการด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว</u> การเก็บรักษางานมาลัยดอกไม้สด นำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	2. การกระทำข้อใดที่แสดงให้เห็นว่ามีความระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบหรือผลเสียจากการเก็บรักษางานร้อยมาลัย ก. เมื่อร้อยมาลัยเสร็จวางในถาดใบตอง นำผ้ามาคลุม ข. นำมาลัยที่ร้อยเสร็จใส่ถุงพลาสติกแช่น้ำ ค. นำมาลัยห่อด้วยใบตอง เก็บใส่ถุงพลาสติก ง. นำมาลัยห่อหุ้มด้วยใบตองและเก็บในตู้เย็น	ตอบ ข้อ ง. เพราะ การเก็บพวงมาลัยในตู้เย็นโดยห่อหุ้มด้วยใบตอง คือวิธีที่ดีที่สุด เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น จึงหาวิธีการป้องกัน

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 หัวง 2 เงื่อนไข)	ข้อคำถาม/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการเงื่อนไขความรู้</u> การดูแลรักษาวัสดุในการร้อยมาลัย โดยใช้เหตุผล เพื่อให้เกิดความพอประมาณ	3. ถ้าเข็มมาลัยเป็นสนิมนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ทิ้งไปและซื้อใหม่ ข. ขัดด้วยกระดาษทราย ค. ทาน้ำมันวาสลิน ง. ล้างด้วยน้ำยาล้างจานและเช็ดให้แห้ง	ตอบ ข้อ ข. เพราะ การมีความรู้ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการขัดเข็มมาลัยด้วยกระดาษทราย สนิมที่เกาะอยู่จะหลุดออกจากเข็มจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสม และไม่สิ้นเปลือง ข้อ ก. ไม่มีความพอประมาณ ข้อ ค. คือวิธีการปฏิบัติหลังการใช้เพื่อป้องกันเข็มมาลัยไม่ให้ป็นสนิม และข้อ ง. การล้างด้วยน้ำยา ล้างจานสนิมจะไม่หลุดออก
<u>บูรณาการด้านความมีเหตุผล</u> การเลือกใช้ดอกไม้ทดแทนในการร้อยตาข่ายนำไปสู่ความพอประมาณ	4. ดอกไม้ชนิดใดเหมาะสำหรับการร้อยตาข่ายหากดอกกรักขาดแคลนและในท้องตลาดมีราคาสูง ก. ดอกเข็ม ข. ดอกชบา ค. ดอกพุท ง. ดอกกุหลาบ	ตอบ ข้อ ค. เพราะ ดอกไม้ที่เหมาะสมสำหรับการร้อยตาข่ายคือดอกพุท หากดอกกรักขาดแคลนและในท้องตลาดมีราคาสูง แสดงให้เห็นถึงความมีเหตุผล นำไปสู่ความพอประมาณ รู้จักประหยัดโดยการเลือกใช้วัสดุอื่นทดแทน

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 หัว 2 เงื่อนไข)	ข้อคำถาม/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการเงื่อนไขความรู้</u> ให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ รอบคอบและระมัดระวัง การดูแลรักษางานดอกไม้ตัดชำ	5. หากต้องการให้ดอกไม้ตัดชำดอกกรัก สวยสดก่อนนำมาใช้งานควรดูแลรักษาอย่างไร ก. ใช้ผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ ปิดไว้ไม่ให้โดนอากาศ ข. แช่ในตู้เย็นอุณหภูมิที่เย็นจัด ค. ฉีดน้ำให้ชื้นตลอดเวลา ง. ใส่ถุงพลาสติกไม่ให้โดนลม	ตอบ ข้อ ก. เพราะ มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง รู้หลักการดูแลรักษาชิ้นงานที่สำเร็จแล้วด้วยวิธีการที่ถูกต้อง
<u>บูรณาการด้านความมีเหตุผล</u> การเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการร้อยตุ้มอุบะตอกแต่งตาข่าย	6. นักเรียนสามารถนำดอกไม้ชนิดใดที่หาได้ง่าย สะดวกและมีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการร้อยตุ้มอุบะตอกแต่งตาข่าย ก. ดอกกุหลาบ ข. ดอกบานไม่รู้รุ่ย ค. ดอกกล้วยไม้ ง. ดอกมะลิ	ตอบ ข้อ ข. เพราะ แสดงให้เห็นถึงความมีเหตุผลบนพื้นฐานความพอประมาณในการเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น ตั้งอยู่ในระดับของความพอเพียงไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุ รู้จักประยุกต์ใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการด้านความพอประมาณ</u> การเลือกใช้วัสดุที่ยึดดอกไม้แทน โอเอซิส เพื่อให้ผู้เรียนมีความพอประมาณตั้งอยู่บนพื้นฐานความมีเหตุผล นำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยลดภาวะผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	7. ถ้ามีงบประมาณในการจัดดอกไม้จำกัด ไม่สามารถซื้อโอเอซิสจัดแจกดอกกุหลาบได้ ควรเลือกใช้วัสดุที่ยึดดอกไม้แบบใด ที่เหมาะสำหรับนำมาจัดดอกไม้และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก. ซาฮาร่า ข. หยวกกล้วย ค. ต้นกฐูป ง. ดินเหนียวอัดใส่แจกัน	ตอบ ข้อ ข. เพราะ หยวกกล้วยเป็นวัสดุจากธรรมชาติหาได้ตามท้องถิ่น สามารถนำดอกไม้ก้านแข็งมาปักได้ เนื่องจากต้นกล้วยมีน้ำ อยู่มาก เมื่อนำมาจัดดอกไม้สามารถดูดซับน้ำได้ ทำให้ดอกไม้มีความสด เขียวช้ำ เป็นวัสดุที่ย่อยสลายง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพอประมาณบนพื้นฐานความมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุโดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ข้อ ก. ซาฮาร่าเหมาะสำหรับจัดกับดอกไม้แห้ง ข้อ ค. ต้นกฐูป เหมาะสำหรับนำมาจัด แต่ไม่เหมาะสำหรับทำเป็นที่ยึดดอกไม้ ข้อ ง. ดินเหนียว เหมาะสำหรับดอกไม้เสียบก้านไม้กัด และนำมาปักพานพุ่ม

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการเงื่อนไขความรู้</u> การเตรียมก่อน โอเอซิสก่อนการจัดดอกไม้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบคอบและระมัดระวัง	8. ใครเตรียมก่อน โอเอซิสปักดอกไม้สด ก่อนการจัดได้ถูกต้อง ก. ออxygenเปิดน้ำจากก๊อกใส่ก่อน โอเอซิสปักดอกไม้โดยตรง ข. ออxygenรดน้ำโดยใช้ขัน หรือกระป๋องตักรดให้ทั่วก่อนโอเอซิส ค. อูนําน้ำใส่ถังหรือกะละมังให้เต็มปล่อยก่อน โอเอซิสปักดอกไม้ลงไปทิ้งไว้ให้จมลงเองทั้งก่อน ง. อูนําน้ำใส่ถังหรือกะละมังแล้วนำก่อน โอเอซิสปักดอกไม้ใส่ลงไปกดให้จมลงทั้งก่อน	ตอบ ข้อ ค. เพราะ อูี้ มีความรู้รอบคอบ และระมัดระวัง นําน้ำใส่ถังหรือกะละมังให้เต็มปล่อยก่อน โอเอซิสปักดอกไม้ลงไป ทิ้งไว้ให้จมลงเองทั้งก่อน วิธีการเช่นนี้จะทำให้อโอเอซิสดูดน้ำได้ทั้งก่อน ไม่เกิดฟองอากาศด้านใน ส่วนวิธีข้อ ก. , ข. และ ง. เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องจะทำให้ก่อนโอเอซิสเกิดฟองอากาศด้านในดูดน้ำได้ไม่ทั่วทั้งก่อน
<u>บูรณาการด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว</u> การพิจารณาวิเคราะห์และไม่นำวัสดุที่ไม่เหมาะสมมาใช้เป็นที่ยึดดอกไม้ มาจัดดอกไม้สด โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	9. วัสดุในข้อใดส่งผลกระทบต่อทำลายสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นที่ยึดดอกไม้สด ก. โฟม ข. ซาฮาร่า ค. ก้านผักตบ ง. ต้นกกรูป	ตอบ ข้อ ก. เพราะ โฟมไม่ใช่วัสดุที่ซึบน้ำ หากนำดอกไม้สดไปจัดจะเหี่ยวง่ายไม่คงทน เนื่องจากดอกไม้ไม่ได้ดูดน้ำ ดังนั้นการหลีกเลี่ยงการใช้โฟมจึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งเล็งเห็นถึงผลกระทบต่อทำลายสิ่งแวดล้อมเนื่องจากโฟมเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการเงื่อนไขคุณธรรม</u> การสร้างกิจนิสัยที่ดี ขณะปฏิบัติงานและหลังปฏิบัติงาน	10. กิจนิสัยที่ควรปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติงานและหลังปฏิบัติงานประคิมฐ่คอกไม้สดคือข้อใด ก. เลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น ข. ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างรวดเร็วและเสร็จก่อนเวลา ค. ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ดีเพื่อความสวยงามของชิ้นงาน ง. รักษาความสะอาดของชิ้นงานและบริเวณที่ปฏิบัติงาน	ตอบ ข้อ ง. เพราะ มีคุณธรรม รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ รักษาความสะอาดและไม่สร้างภาระให้กับผู้อื่น เป็นการสร้างกิจนิสัยที่ดีให้กับตนเอง
<u>บูรณาการด้านความพอประมาณ</u> การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	11. จากตัวอย่างข้างล่างใครมีความพอประมาณ ก. ธนิตย์ทำสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายการซื้อขายดอกไม้ทุกสัปดาห์ ข. ธนาตั้งใจร้อยมาลัยให้เสร็จตรงตามเวลาที่ครูกำหนดไว้ ค. ทนงค์มีเงินออมจากการขายพวงมาลัยที่ตนเองร้อย ง. ธนาเก็บเงินออมจากการขายพวงมาลัยได้และใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	ตอบ ข้อ ง. เพราะ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งธนามีเงินแต่ไม่ได้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รู้จักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อคำถาม/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการด้านความพอประมาณ</u> การปฏิบัติตน โดยยึดหลักความพอเพียง	12. ใครปฏิบัติตนโดยยึดหลักความพอเพียง ก. เคนซื้อดอกกุหลาบมาเก็บไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาขายในวันวาเลนไทน์ ข. เครบจำหน่ายพวงมาลัยราคาเท่าเดิมถึงแม้ว่าดอกมะลิจะราคาสูงขึ้น ค. คล้าวปลูกต้นมะลิ และต้นพุท ไร่ที่บ้าน เพื่อนำดอกมาไว้ใช้ร้อยมาลัยขาย ง. เคียงขายช่อดอกไม้ราคาสูงขึ้น ในขณะที่ต้นทุนดอกไม้ราคาเท่าเดิมเพื่อต้องการกำไรมากขึ้น	ตอบ ข้อ ค. เพราะ ข้อ ค. คิดมีความพอประมาณ รู้จักลดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบมาร้อยมาลัย ส่วนข้อ ก. ขาดความพอประมาณ ข้อ ข. เป็นการเบียดเบียนตนเอง และข้อ ง. ขาดคุณธรรม
<u>บูรณาการเงื่อนไขความรู้</u> การปฏิบัติตนสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการเลือกใช้ดอกไม้ เมื่อผู้เรียนมีความรู้นำไปสู่ความพอประมาณบนพื้นฐานความพอเพียง	13. ใครปฏิบัติตนสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความรู้ในการเลือกใช้ดอกไม้ ก. หมิซื้อกล้วยไม้ที่เก็บมาจากป่าเพราะกล้วยไม้ทั่วไป มีราคาแพงต้องการประหยัดรายจ่ายและเป็นการช่วยชาวบ้าน	ตอบ ข้อ ข. เพราะ เป็นทางสายกลางรู้จักยืดหยุ่น มีความรู้ และประยุกต์ใช้ดอกไม้ทดแทนมีความพอเพียง เกิดความพอประมาณ ส่วนข้อ ก. ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ข้อ ค. ขาดความซื่อสัตย์ และ ข้อ ง. ขาดความพอประมาณ

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 หัว 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
	ข. หมวยชื่อดอกกุหลาบเชิงใหม่แทนดอกกุหลาบนอก ใช้ในการจัดช่อบริญญาให้เพื่อนเพราะใช้ได้เหมือนกัน ค. หมิวเปลี่ยนจากกุหลาบนอกเป็นดอกกุหลาบเชิงใหม่สำหรับจัดช่อดอกไม้เพราะจะได้ช่วยแม่ค้าแม้ว่าได้ตกลงกับลูกค้าไปแล้ว ง. หมูชื่อดอกไม้สำหรับจัดช่อมือถือกลมเกินไว้ก่อน เพื่อป้องกันดอกไม้ไม่พอ	
<u>บูรณาการด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว</u> การดูแลรักษาพุ่มดอกไม้สดป้องกันไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว	14. เมื่อจัดพุ่มดอกไม้สดเสร็จแล้ว นักเรียนควรดูแลรักษาอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว ก. พรมน้ำ ข. นำไปไว้ในที่ที่บั่นลม ค. เก็บเข้าสู่เย็นชั้นล่าง ง. เก็บใส่ถุงพลาสติก รัดถุงให้แน่น	ตอบ ข้อ ก. เพราะ เมื่อนักเรียนจัดพุ่มดอกไม้สดเสร็จแล้ว ควรพรมน้ำก่อนทันที เนื่องจากระหว่างการจัดดอกไม้อาจสูญเสียความชื้นจากสภาพอากาศภายนอก แสดงให้เห็นถึงการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวไม่ประมาท เล็งเห็นถึงผลกระทบ และดำเนินการป้องกันเพื่อไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการด้านความมีเหตุผล</u> การเลือกใช้วัสดุทดแทนเมื่อไม่มีแจกันจัดดอกไม้ทรงสูง	15. ถ้านักเรียนจะจัดแจกันดอกไม้ทรงสูงแต่ไม่มีแจกันสามารถใช้วัสดุในข้อใดทดแทนได้เหมาะสมที่สุด ก. ท่อน้ำพลาสติก ข. ขวดน้ำ ค. กระบอกไม้ไผ่ ง. ก้านผักตบชวา	ตอบ ข้อ ค. เพราะ พิจารณาโดยใช้หลักความมีเหตุผล เนื่องจากกระบอกไม้ไผ่มีช่วงลำต้นที่ยาว และแข็งแรง เหมาะกับรูปแบบการจัดดอกไม้ทรงสูง
<u>บูรณาการเงื่อนไขคุณธรรม</u> การทำงานการประดิษฐ์ดอกไม้สด ให้เกิดความสุขและประสบผลสำเร็จ	16. การทำงานการประดิษฐ์ดอกไม้สดให้เกิดความสุขและประสบความสำเร็จ ข้อใดมีความสำคัญที่สุด ก. รักงานที่ทำ ซื่อสัตย์ แบ่งปัน ข. รักงานที่ทำ ขยัน ยุติธรรม ค. ประหยัด ขยัน ยุติธรรม ง. ประหยัด อดทน เสียสละ	ตอบ ข้อ ก. เพราะ การรักงานที่ทำ มีความซื่อสัตย์ และรู้จักแบ่งปัน จะเกิดความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นการตระหนักถึงคุณธรรมการดำเนินชีวิตอยู่ในครรลองที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามความรักในสิ่งที่ทำเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อคำถาม/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการด้านความมีเหตุผล</u> ลักษณะการทำงานกลุ่มร่วมกันที่ดีของงานการประดิษฐ์ดอกไม้สด	17. ตัวเลือกในข้อใดคือลักษณะการทำงานที่ดีของงานประดิษฐ์ดอกไม้สดเมื่อนักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกัน ก. จัดแจกันดอกไม้เท่ากัน ค่าตอบแทนต้องเหมือนกัน ข. แบ่งงานร้อยมาลัยตามความสามารถของแต่ละคน โดยไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน ค. เริ่มทำงานและต้องเลิกทำงานจัดดอกไม้พร้อมกันเป็นการไม่เอาเปรียบกัน ง. เต็มใจทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกัน และไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว	ตอบ ข้อ ง. เพราะ การที่นักเรียนเต็มใจทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความมีเหตุผล จากการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยนักเรียนไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน แต่นึกถึงส่วนรวมเป็นหลัก
<u>บูรณาการเงื่อนไขคุณธรรม</u> การปฏิบัติตนของนักเรียนที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเพื่อนร้อยมาลัย	18. เมื่อเพื่อนร้อยมาลัยไม่ได้ นักเรียนควรช่วยเพื่อนอย่างไรเมื่อต้องส่งงานครูตามกำหนด ก. ช่วยร้อยมาลัยให้เพื่อนเพื่อจะได้ส่งงานครูตามเวลากำหนด ข. ให้เพื่อนนำพวงมาลัยของตนเองไปส่งหลังจากที่ตนเองส่งแล้ว	ตอบ ข้อ ก. เพราะ ช่วยแนะนำเพื่อน และให้เพื่อนหัดร้อยมาลัยไปเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงการมีคุณธรรม มีน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อน ส่วนข้อ ก. ข. และ ง. เป็นการช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ผิด ขาดคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องของความซื่อสัตย์

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

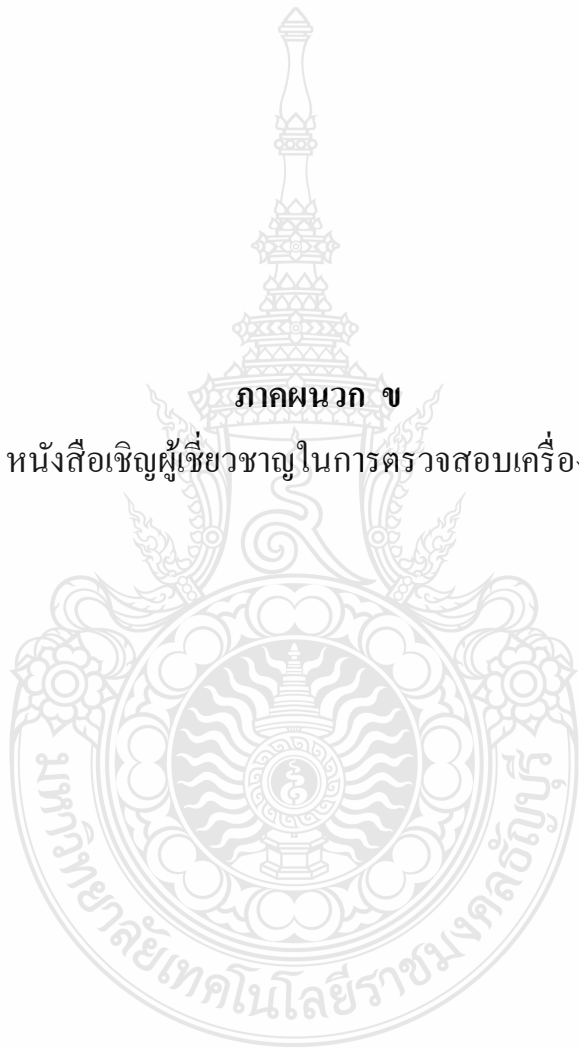
การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
	ก. ช่วยแนะนำเพื่อนและให้เพื่อนหัดร้อยมาลัยไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ และทันตามเวลาที่ครูกำหนด ง. เสียสละพวงมาลัยตนเองให้เพื่อน แล้วร้อยของตนเองใหม่	
<u>บูรณาการด้านการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว</u> การวางแผนในการทำงานการประดิษฐ์ดอกไม้สด โดยยึดหลักประชาธิปไตย	19. ใครมีการวางแผนในการทำงานประดิษฐ์ดอกไม้สดที่ดี ก. แกววเชื้อเพลิงให้ความเคารพและนับถือผู้มีประสบการณ์มากกว่าตน ข. วรรณยอมรับและปฏิบัติ การจัดดอกไม้ในงานประชุมสัมมนาตามความคิดเห็นของส่วนรวม ค. วาดเสียสละเวลาส่วนตัวทั้งหมดเพื่อทุ่มเทให้กับงานของส่วนรวม ง. วาาจัดดอกไม้ ตกแต่งสถานที่ ตามที่ตนเองออกแบบโดยไม่สอบถามความคิดเห็นของใคร เพราะไม่ต้องการรบกวนผู้อื่น	ตอบ ข้อ ข. เพราะ วรรณมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีการเตรียมความพร้อม ไม่ประมาท มีสติรู้ และยึดหลักประชาธิปไตยความคิดเห็นของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

การวิเคราะห์เนื้อหาบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	ข้อความ/ตัวเลือก	เฉลย
<u>บูรณาการเงื่อนไขคุณธรรม</u> การปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม	20. ข้อใดบ่งบอกถึงการมีคุณธรรมมากที่สุด ก. เก่งร้อยมาลัยชำระด้วยความเชื่อมั่น ข. กล้าจัดช่อดอกไม้ด้วยความพากเพียร เพื่อหารายได้ ค. กลอยร้อยตาข่ายหน้าช่างอย่างมีเป้าหมายชัดเจน ง. ก้อยสละเวลาจัดดอกไม้ตกแต่งสถานที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	ตอบ ข้อ ง. เพราะ คุณธรรม หมายถึง ความสามารถแยกแยะได้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดดีไม่ดี แล้วทำแต่สิ่งดีโดยตลอด จึงเป็นลักษณะที่พึงงามของบุคคลที่มีการยอมรับ และเห็นคุณค่าอันเป็นพื้นฐานการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0578.02 /0406

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

7 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์

เนื่องด้วย นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒน์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สดที่สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒน์เจริญ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5775020

ที่ ศธ 0578.02 / 0406.1

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ

เนื่องด้วย นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดที่สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5775020

ที่ ศธ 0578.02 / 0406.2

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ศราธพันธุ์

เนื่องด้วย นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒน์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดที่สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวกรองกาญจน์ ถาวรวัฒน์เจริญ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493207

โทรสาร 02 5775020

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่อง การร้อยมลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การร้อยมาลัย

รายวิชา ศิลปประดิษฐ์

รหัสวิชา 2400-1003

1. สาระสำคัญ

การร้อยมาลัย เป็นศิลปะของไทยด้านการประดิษฐ์ดอกไม้สด ความสวยงามอันเกิดจากการเรียงร้อยกลีบดอกไม้ ใบไม้ นานาพันธุ์ สลับวนเวียนเกิดเป็นลวดลายได้อย่างน่าอัศจรรย์ มาลัยจึงคงความเป็นเอกลักษณ์ของไทย และส่งเสริมฝึกพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้

2. จุดประสงค์ปลายทาง

ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการร้อยมาลัยซีก ลงมือปฏิบัติการร้อยมาลัยซีก และมีความเข้าใจเบื้องต้นในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์นำทาง ผู้เรียน

1. บอกความหมายและความสำคัญของมาลัยได้
2. บอกประเภทของมาลัยได้
3. บอกส่วนประกอบของมาลัยได้
4. บอกขั้นตอนในการร้อยมาลัยได้
5. บอกการเก็บรักษามาลัยได้
6. บอกประโยชน์ของมาลัยได้
7. ร้อยมาลัยซีกภายใต้การแนะนำของครูได้
8. บอกความสำคัญของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการร้อยมาลัยซีกได้

4. การบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา		กิจกรรม
การร้อยมาลัย	เศรษฐกิจพอเพียง	
1. ความหมายและความสำคัญของมาลัย มาลัย หมายถึง ดอกไม้ประดิษฐ์แบบไทยลักษณะหนึ่ง โดยการนำดอกไม้ กลีบดอก ดอกไม้ ใบไม้ และส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ที่ร้อยได้ มาร้อยเป็นพวงมีลักษณะต่าง ๆ กัน มากมายหลายแบบ ตั้งแต่แบบดั้งเดิมจนถึงแบบสมัยใหม่ ซึ่งก็ดัดแปลงมาจากแบบดั้งเดิมนั่นเอง 2. ประเภทของมาลัย 2.1 แบ่งตามหน้าที่ใช้สอย ประกอบด้วย มาลัยชายเดี่ยว มาลัยสองชาย และมาลัยชำระ 2.2 แบ่งตามรูปแบบของการร้อย ประกอบด้วย มาลัยซีก มาลัยกลมมาลัยแบน มาลัยริ มาลัยสามเหลี่ยม มาลัยเหลี่ยม มาลัยตุ้ม มาลัยตัวหนอน มาลัยตัวหนอนคู่ มาลัยสามกษัตริย์ และมาลัยพวงดอกไม้	1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาครอบครัว ปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรม สุขภาพอนามัย ปัญหากลุ่มด้อยโอกาส ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการท้องก่อนวัยอันควร ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้โดยการน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยึดเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต 2. การปฏิบัติตนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อลดและแก้ไขปัญหาในสังคม	<u>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> (ปฐมนิเทศและให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน) 1. ผู้สอนถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเล่นเกม “เด็กมีปัญหา” 3. ผู้สอนสรุปปัญหาในสังคมไทยและแนวทางในการแก้ปัญหา โดยเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง <u>ขั้นในเนื้อหา</u> 1. ผู้สอนอธิบายถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นการดำเนินชีวิต โดยประมาทที่ไม่คำนึงถึงความพอประมาณของตนเอง ดังนั้น การดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันควรน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติตน

4. การบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เนื้อหา		กิจกรรม
การร้อยมลัย	เศรษฐกิจพอเพียง	
2.3 แบ่งตามลักษณะโครงร่าง ประกอบด้วยมลัยตัวสัตว์ มลัยลูกโซ่ มลัยเปีย มลัยครุย และมลัยดอกกล้วยไม้ 3. ส่วนประกอบของมลัย 1) ตัวมลัย 2) อุบะ 3) ซีก 4) ริปบั้น 4. ขั้นตอนในการร้อยมลัย 4.1 การเตรียมเข็มมลัย 4.2 การเตรียมเป็นใบตอง 4.3 วิธีการพับเป็นใบตอง 4.4 การเตรียมดอกไม้ใบไม้ 5. การเก็บรักษามลัย 1) วางในถาดที่รองด้วยใบตอง แล้วคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ เก็บไว้ในที่เย็น ไม่มีลมโกรก 2) ใส่ถุงพลาสติกวางหรือแขวนในที่เย็น แต่ไม่มีลมโกรก 3) ใส่ถุงพลาสติกเก็บไว้ในช่องผักสดของผู้เย็น	3 หัว ประกอบด้วย 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1. เงื่อนไขความรู้ 2. เงื่อนไขคุณธรรม 3 หัว 2 เงื่อนไข ดังกล่าวนำไปสู่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะสังคมไทยมี วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม ควรยึดเป็นแบบอย่าง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด งานมลัย 3. การร้อยมลัยดอกไม้สด เป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ความละเอียด ประณีต ในการร้อย แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งเยาวชนควรเรียนรู้และสืบทอดไว้ และสิ่งสำคัญสามารถนำมาประกอบอาชีพสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง	2. ครูอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 หัว 2 เงื่อนไข โดย Power point ชุดที่ 1 และโยงเข้าสู่ปัญหาของคนในสังคมไทย ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ต้องรู้จัก ตัวตนของตนเอง ซึ่งสังคมไทยมี วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม ควรยึดถือแบบอย่าง เรื่อง ศิลปะดอกไม้สด งานมลัย 3. ผู้สอนอธิบายการร้อยมลัย โดย Power point ชุดที่ 2 4. ผู้สอนสาธิตการร้อยมลัย และให้ผู้เรียนปฏิบัติการร้อยมลัยตามเอกสารประกอบการสอน 5. ผู้สอนแจกใบงานที่ 1 “การทำแผนภาพ 3 หัว 2 เงื่อนไข จากพวงมลัย” 6. ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยนำ พวงมลัยมาดัดแปลงเป็นภาพ 3 หัว 2 เงื่อนไข โดยจับกลุ่มกลุ่มละ 3 คน

4. การบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เนื้อหา		กิจกรรม
การร้อยมลัย	เศรษฐกิจพอเพียง	
6. ประโยชน์ของมลัย ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของงาน เป็นของชำร่วยในงานต่างๆ แขนวนประดู หน้าต่าง บูชาพระ และ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ แขนวนประดับเครื่องดนตรีไทย ฯลฯ 7. ปฏิบัติการร้อยมลัยซีก	4. งานมลัยดอกไม้สดนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของงาน เป็นของชำร่วยในงานต่างๆ แขนวนประดู หน้าต่าง บูชาพระ และ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ แขนวนประดับเครื่องดนตรีไทย แม้กระทั่งการแสดงความรักความกตัญญูกับผู้มีพระคุณยังนำพวงมลัยมามอบให้เช่นกัน	7. ผู้เรียนนำเสนอผลงานของกลุ่ม <u>ขั้นสรุปและประเมินผล</u> 1. ผู้สอนสรุปการเรียนรู้ การสอน และประเมินผลงานของผู้เรียน 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนอนุทิน และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย

5. ชิ้นงานของนักเรียน

ผลงานการร้อยมลัยเป็น 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยใช้พวงมลัยดอกไม้สดประกอบในผลงาน

6. สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารประกอบการสอน 1.1 การร้อยมลัย
- เอกสารประกอบการสอน 1.2 การร้อยมลัยซีก
- เอกสารประกอบการสอน 1.3 เกมเด็กมีปัญญา
- ใบงานที่ 1 การทำแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จากพวงมลัยดอกไม้สด
- Power Point ชุดที่ 1.1 ความรู้ทั่วไปของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- Power Point ชุดที่ 1.2 การร้อยมลัย และวิธีการร้อยมลัย
- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการร้อยมลัย

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีวัด

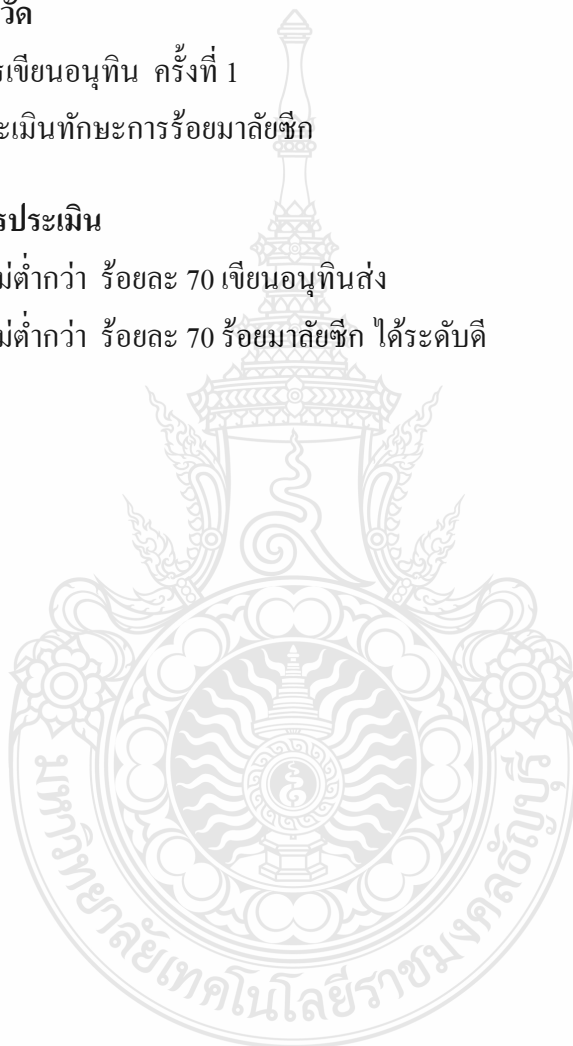
- ให้ผู้เรียนเขียนอนุทิน
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

7.2 เครื่องมือวัด

- แบบการเขียนอนุทิน ครั้งที่ 1
- แบบประเมินทักษะการร้อยมาลัยชื่ก

7.2 เกณฑ์การประเมิน

- ผู้เรียนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 เขียนอนุทินส่ง
- ผู้เรียนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ร้อยมาลัยชื่ก ได้ระดับดี

เอกสารประกอบการสอน 1.1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การร้อยมาลัย

หัวข้อการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของมาลัย
2. ประเภทของมาลัย
3. ส่วนประกอบของมาลัย
4. ขั้นตอนในการร้อยมาลัย
5. การเก็บรักษามาลัยที่ทำเสร็จแล้ว
6. ประโยชน์ของมาลัย

1. ความหมายและความสำคัญของมาลัย

มาลัย หมายถึง ดอกไม้ประดิษฐ์แบบไทยลักษณะหนึ่ง โดยการนำดอกไม้ กลีบดอกไม้ ใบไม้ และส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ที่ร้อยได้ มาร้อยเป็นพวง มีลักษณะต่าง ๆ กันมากมายหลายแบบ ตั้งแต่แบบดั้งเดิมจนถึงแบบสมัยใหม่ ซึ่งก็ดัดแปลงมาจากแบบดั้งเดิมนั่นเอง

2. ประเภทของมาลัย

มาลัยมีหลายประเภท ผู้ใช้ต้องเลือกให้เหมาะสมกับงาน ประเภทของมาลัย มีดังนี้

2.1 แบ่งตามหน้าที่ใช้สอย

2.1.1 มาลัยชายเดี่ยว หมายถึง มาลัยที่มีลักษณะเป็นพวงกลม มีอุบะห้อยเป็นชายเพียงพวงเดียว ซึ่งบางคนอาจเรียกว่า “มาลัยมือ มาลัยคล้องมือ หรือมาลัยคล้องแขน” ก็ได้ ถ้าใช้ในการทูลเกล้าถวาย ก็เรียกว่า “มาลัยข้อพระกร” มาลัยชายเดี่ยวนี้ใช้สำหรับคล้องแขนหรือบูชาพระ

2.1.2 มาลัยสองชาย หมายถึง มาลัยที่นิยมผูกต่อริบบิ้นหรือโบว์ทั้งสองชาย และมีอุบะห้อยชายมาลัย ทั้งสองพวงมาลัยสองชายนี้อใช้สำหรับคล้องคอบุคคลสำคัญในงานนั้น ๆ ใช้แขวนหน้ารถ

หรือหัวเรือก็ได้ บางคนอาจเรียกมาลัยชนิดนี้ว่า “มาลัยคล้องคอ” ถ้าใช้คล้องคอเจ้าบ่าว เจ้าสาว ก็เรียกว่า มาลัยบ่าว-สาว

2.1.3 มาลัยชำร่วย หมายถึง มาลัยขนาดเล็ก น่ารัก กระจุกกระจิม สำหรับมอบให้บุคคลจำนวนมาก เป็นของชำร่วย ตอบแทน การขอบคุณที่มาร่วมในงานนั้น ๆ

2.2 แบ่งตามรูปแบบของการร้อย

2.2.1 มาลัยซีก หรือเหลี่ยม หมายถึง มาลัยที่ร้อยตามขวางเพียงครึ่งวงกลม

2.2.2 มาลัยกลม หมายถึง มาลัยที่ร้อยตามขวางเป็นวงกลม ตามยาวไปตลอดเข็ม

2.2.3 มาลัยแบน หมายถึง มาลัยที่มีรูปทรงตามขวาง เป็นรูปยาวตามกลีบ ปลายกลีบของด้านตรงข้ามยาวประมาณจดแนวเส้นรอบวงแต่ปลายกลีบของด้านขวาง และด้านตรงข้ามแคบ

2.2.4 มาลัยรี หมายถึง มาลัยที่มีรูปทรงตามขวาง เป็นรูปทรงตามยาวขึ้นไปตลอดเข็ม

2.2.5 มาลัยสามเหลี่ยม หมายถึง มาลัยที่มีรูปทรงตามขวาง เป็นรูปสามเหลี่ยม

2.2.6 มาลัยสี่เหลี่ยม หมายถึง มาลัยที่มีรูปทรงตามขวาง เป็นรูปสี่เหลี่ยม

2.2.7 มาลัยตุ้ม หมายถึง มาลัยที่มีรูปทรงตามขวางเป็นรูปวงกลมขนาดเล็กแล้วค่อย ๆ ใหญ่ตรงกลาง หัวท้ายเรียว ช่วงกลางโค้งมน

2.2.8 มาลัยตัวหนอน หมายถึง มาลัยที่มีลักษณะคล้ายมาลัยตุ้มแต่ยาวกว่า

2.2.9 มาลัยตัวหนอนคู่ หมายถึง มาลัยที่มีลักษณะเหมือนมาลัยตุ้ม 2 ตุ้มร้อยต่อกัน

2.2.10 มาลัยสามกษัตริย์ หมายถึง มาลัยที่ร้อยด้วยดอกบานไม่รู้โรยเป็นชั้นๆ คล้องต่อกันสามวง

2.2.11 มาลัยพวงดอกไม้ หมายถึง มาลัยที่ร้อยด้วยดอกไม้เรียงต่อกันเป็นสายยาว ผูกกันเป็นวง

2.3 แบ่งตามลักษณะโครงร่าง

2.3.1 มาลัยตัวสัตว์ หมายถึง มาลัยที่ร้อยให้เป็นรูปร่างสัตว์ เช่น หนู กระรอก กระแต กระต่าย ชะนี ฯลฯ

2.3.2 มาลัยลูกโซ่ หมายถึง มาลัยที่ร้อยจากมาลัยกลมหรือมาลัยซีก นำมาคล้องต่อกันเป็นวงคล้องโซ่

2.3.3 มาลัยเปีย หมายถึง มาลัยที่ร้อยจากมาลัยกลมและตุ้ม มาประกอบเป็นพวง โดยเอามาลัยกลมผูกเป็นวงตรงกลาง บนและล่างต่อด้วยตุ้มด้านละ 1 ตุ้ม

2.3.4 มาลัยครู หมายถึง มาลัยที่ร้อยจากมาลัยกลมขนาดใหญ่ มีอุบะตุงตั้งห้อยระบาย เป็นครูโดยรอบ

2.3.5 มาลัยดอกกล้วยไม้ หมายถึง มาลัยที่ร้อยด้วยดอกกล้วยไม้ล้วน ๆ เป็นส่วนตัวของ มาลัย

3. ส่วนประกอบของมาลัย

ส่วนประกอบของมาลัย ซึ่งต้องนำมาประกอบกัน เพื่อให้มาลัยที่ทำเสร็จแล้ว ออกมา สวยงาม ส่วนประกอบของมาลัย มีดังนี้

- 1) ตัวมาลัย อาจจะเป็นมาลัยกลม มาลัยแบน มาลัยตุ้ม มาลัยโซ่ ฯลฯ
- 2) อุบะ ที่นิยมใช้ห้อยประดับพวงมาลัย ได้แก่ อุบะแจก อุบะพู่ และอุบะตุงตั้ง
- 3) ชีก หรือ เกี้ยว ใช้ผูกตรอยต่อระหว่างตัวมาลัยกับอุบะ ชีกควรมีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสม กับตัวมาลัย ไม่ควรเล็กหรือใหญ่เกินไป
- 4) ริบบิ้น เป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่ง สำหรับพวงมาลัยที่ใช้คล้องคอ มาลัยชำระ้วย มาลัย มือถือที่ให้แก่ประธานหรือแขกผู้ใหญ่ในบางแบบ

ส่วนประกอบของมาลัย

4. ขั้นตอนการร้อยมาลัย

ขั้นตอนในการร้อยมาลัยมีดังนี้

4.1 การเตรียมเข็มมาลัย

เข็มร้อยมาลัย ที่จะนำมาร้อย วิธีการเตรียมเข็มร้อยมาลัยมีดังนี้

- 1) ตรวจสอบเข็มมาลัยว่ามีรูร้อยด้ายหรือไม่ หากไม่มีเมื่อร้อยมาลัยไปแล้วไม่สามารถสอดมาลัยออกจากเข็มได้ จึงควรตรวจสอบดูให้เรียบร้อยก่อน
- 2) ตรวจสอบเข็มมาลัยว่าตรงหรือไม่ ถ้ามีส่วนใดโค้งงอจะต้องคลึงให้ตรงเสียก่อนโดยวางเข็มมาลัยลงบนพื้นเรียบ แล้วใช้ไม้เรียบๆ วางทับเข็ม คลึงไปมาแบบเดียวกับการคลึงลวดในการทำดอกไม้แห้ง เพื่อให้เข็มตรง
- 3) ตรวจสอบว่าเข็มเป็นสนิมหรือไม่ ถ้าเป็นต้องใช้กระดาษทรายชนิดละเอียดหรือ เบอร์ 0 ขัดให้สะอาดเสียก่อน
- 4) ใช้น้ำมันวาสลินทาเข็มให้ลื่น แล้วเช็ดให้สะอาด

4.2 การเตรียมแป้นใบตอง

การเตรียมแป้นใบตองสำหรับรองในงานการร้อยมาลัย มีดังนี้

- 1) การร้อยมาลัย 1 เข็ม จะต้องใช้แป้นใบตอง 2 อัน
- 2) ขนาดของแป้นใบตอง ขึ้นอยู่กับมาลัยที่จะร้อย ควรให้แป้นใบตองมีขนาดใหญ่กว่ามาลัยที่จะร้อยเล็กน้อย ไม่ควรให้ใหญ่หรือเล็กเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความไม่เหมาะสมและไม่สะดวกในเวลาที่จะสอดมาลัยออกจากเข็ม

4.3 วิธีการพับเป็นใบตอง มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตัดใบตองขนาดเท่ากัน 2 ชิ้น ตัดหัวท้ายให้เรียบร้อย วางซ้อนกันทางด้านแข็งทำมุมฉาก

วิธีการพับเป็นใบตอง ขั้นที่ 1

- 2) พับริมใบตองด้านแข็งของขั้นที่ 1 ทบเข้ามาเป็นรูปสี่เหลี่ยม

วิธีการพับเป็นใบตอง ขั้นที่ 2

- 3) พับริมใบตองขั้นที่ 2 ทบลงมาเป็นรูปสี่เหลี่ยมเช่นเดียวกับขั้นที่ 1

วิธีการพับเป็นใบตอง ขั้นที่ 3

4) พับใบตองทบไปมาสลับกันระหว่างชั้นที่ 1 และ 2 กลับใบตองหงายขึ้น

วิธีการพับเป็นใบตอง ชั้นที่ 4

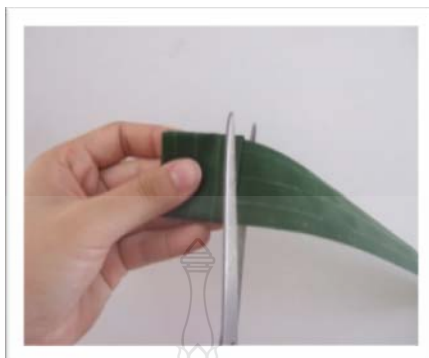
วิธีการพับเป็นใบตอง ชั้นที่ 5

5) พับใบตองกลับไปมาจนเป็นใบตองแข็งหรือเกือบสุดปลายใบตอง ตัดส่วนปลายใบตองให้สั้นจะได้สะดวก และง่ายต่อการสอดเก็บปลาย

วิธีการพับเป็นใบตอง ชั้นที่ 6

6) เมื่อตัดปลายใบตองแล้ว พับใบตองเก็บปลายให้เรียบร้อย

วิธีการพับเป็นใบตอง ชั้นที่ 7

วิธีการพับเป็นใบตอง ชั้นที่ 8

4.4 การเตรียมดอกไม้ ใบไม้

การเตรียมดอกไม้ ใบไม้ สำหรับงานการร้อยมาลัย มีวิธีการ ดังนี้

1) การปลิดกลีบกุหลาบ เพื่อให้กลีบกุหลาบที่ปลิดออกมาจากขั้วแล้วไม่บอบช้ำ ซึ่งจะ
ช่วยคงความสวยงาม สดอยู่ได้นาน มีวิธีการดังนี้ ใช้มือซ้ายจับก้านกุหลาบคว่ำลง มือขวาจับกลีบ
กุหลาบชั้นบนแล้วค่อยดึงเข้าหาตัว หมุนก้านกุหลาบออกข้างนอกอย่างช้าๆ กลีบ-กุหลาบก็จะหลุด
ออกโดยกลีบดอกไม้ไม่บอบช้ำ

วิธีการปลิดกลีบกุหลาบ

2) การตัดกลีบดอกไม้ และใบไม้ ดอกไม้ ใบไม้ บางอย่างที่ใช้ร้อยมาลัย เช่น ดอกเฟื่องฟ้า ดอกบานบุรี ใบแก้ว ใบกระบือ ใบมะยม ใบชบา ฯลฯ ก่อนจะนำมาร้อยจะต้องตัดกลีบให้มีขนาดและรูปทรงที่เหมาะสมกับการร้อยมาลัย ระวังอย่าให้ปลายกลีบแหลม หรือป้านเกินไป จะทำให้พับจีบแล้วไม่สวยเท่าที่ควร

รูปทรงกลีบดอกไม้ ใบไม้ที่ตัดสำหรับร้อยมาลัย

3) การพับกลีบดอกไม้ ใบไม้

ดอกไม้ที่จะนำมาร้อยมาลัยมีวิธีการพับกลีบหลายแบบหลายวิธี จะใช้โคนกลีบดอกพับออกด้านนอกหรือ พับปลายกลีบออกด้านนอกก็ได้ โดยมีวิธีการพับกลีบดังนี้

(1) การพับกลีบ โดยเอาโคนกลีบออกข้างนอกในเวลาร้อย เช่น การกลีบกุหลาบ ควรเลือกกลีบกุหลาบ ที่มีโคนกลีบสวย ไม่มีรอยเว้าแหว่ง คำ ถือ โคนกลีบขึ้นข้างบน พับทบครึ่ง

ตามยาวของกลีบ เอาด้านสีเข้มไว้ข้างใน แล้วพับทบกลีบออกมาทั้งสองข้าง การพับกลีบวิธีนี้เมื่อ ร้อยมาลัยจะสังเกตเห็นได้ว่ากลีบค่อนข้างเรียวแหลม

การพับกลีบดอกไม้โดยเอาโคนกลีบออกข้างนอก

(2) การพับกลีบใบไม้ สามารถพับกลีบใบไม้เหมือนพับกลีบกุหลาบ ที่กล่าวมาแล้ว หรือจะใช้วิธีการพับทบกลางกลีบใบไม้ครั้งเดียวก็ได้

4) การถักเข็มมาลัย จะต้องถักเข็มมาลัยด้วยมือซ้าย ควรถักให้ถนัดแน่น และมั่นคง จะอยู่ระหว่างประมาณ 3 ½ นิ้ว นับจากกันเข็มขึ้นมา เวลาจะพับกลีบดอกไม้ในการร้อยมาลัยต้องใช้ มือขวาพับเพราะว่า มือซ้ายยังต้องถักเข็มมาลัยอยู่ โดยวิธีใช้นิ้วนางและนิ้วก้อยมือซ้ายจับเข็ม แล้วใช้ มือซ้ายเพียงนิ้วหัวแม่มือ และนิ้วชี้ช่วยมือขวาจับปลายกลีบดอกไม้ที่พับไว้เท่านั้น

วิธีการถักเข็มมาลัย

5) การทำริบบิ้น การทำริบบิ้นสำหรับงานมาลัยมีหลายแบบมากมาย และยังใช้ชนิดของริบบิ้นที่แตกต่างกันด้วย สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับขนาดและชนิดของงานดอกไม้สด ขั้นตอนการทำริบบิ้น มีดังนี้

(1) ตัดริบบิ้นความยาว 1 ฟุต นำริบบิ้นมาหาจุดกึ่งกลาง พับทบตรงกลางเป็นรูปหูกระต่าย ข้างละ 2 หู

วิธีการจับริบบิ้นเป็นห่วงทั้งสองข้าง

(2) นำด้ายมัดตรงกลางริบบิ้น ปล่อยชายทั้ง 2 ข้างเท่ากัน

วิธีการมัดริบบิ้น

(3) ใช้กรรไกรแต่งปลายริบบิ้นให้สวยงาม

วิธีการแต่งริบบิ้นสำเร็จหูกระต่ายสองชั้น

6) วิธีการร้อยมาลัย ก่อนที่จะร้อยมาลัยจะต้องใส่เป็นใบตองก่อน 1 เป็น อยู่ในระดับเหนือมือที่จับเข็มมาลัย ใช้วาสลินทาเข็มให้ลื่น แล้วจึงเริ่มร้อยกลีบแรก โดยต้องร้อยจากทางด้านซ้ายสุด แล้วกลีบต่อๆ มาค่อยหมุนตามเข็มนาฬิกา (วางกลีบดอกวนออกนอกตัว ส่วนเข็มจะหมุนเข้าหาตัว) แต่ละชั้นวางกลีบดอกให้สับหว่างกัน และใช้นิ้วที่ร้อยกลีบดอกไม่กดกลีบดอกให้แน่นทุกกลีบขณะร้อย ต้องหมั่นทาวาสลินที่เข็ม โดยเฉพาะดอกไม้ ใบไม้ ที่มียางมากๆ และต้องพรมน้ำบ้างตามความเหมาะสม เมื่อร้อยจบเข็มแล้ว จะต้องใส่เป็นใบตองปิดทับ อีก 1 เป็น

วิธีการร้อยมาลัย

7) วิธีรูดมัลย์ออกจากเข็ม

- (1) ก่อนรูดต้องปิดเป็นเมื่อร้อยจบ พรมน้ำที่ดอกไม้ให้เปียกถึงเข็ม
- (2) ทาน้ำมันวาสลินช่วงทั้งหมดของเข็มรูดลงไปจนสุดด้าย
- (3) คนที่ 1 จับเข็มมาลัยด้วยมือซ้าย ดันมาลัยไปที่ก้นเข็มเล็กน้อย มือขวาจับกดเป็นลง คนที่ 2 ใช้คีมจับเข็มให้มัน เมื่อคนที่ 1 นับ 1-2-3 ทั้งสองคนดึงพร้อมกัน
- (4) คนดึงเข็มให้ออกแรงดึงเข็มไปทางทิศปลายเข็มมาลัยชี้ อยาดึงตามคีมออกแรงดึงให้สม่ำเสมอจนกว่ามาลัยจะผ่านพื้นเข็มไปอยู่ช่วงกลางของด้าย ถ้าหยุดสะดุดกลางคัน จะทำให้ดอกไม้เบียดกันอยู่บางช่วง บางดอกอาจจะถูกคันหลุดออกมา
- (5) คนรูดดอกไม้ต้องพยายามทำอย่างรวดเร็วและเบามือ มือซ้ายต้องดันไว้เล็กน้อย ในขณะที่มือขวารูดออก เมื่อรูดมาลัยออกจากเข็มเรียบร้อยแล้ว ต้องจัดระยะจัดแถวจัดลายให้เข้าที่ดังเดิม

วิธีการรูดมาลัยออกจากเข็ม

8) วิธีการแต่งตัวมาลัย เมื่อร้อยมาลัยครบทุกส่วนแล้ว นำมาผูกมัดเข้าด้วยกัน จนกระทั่งสำเร็จเป็นพวงที่สมบูรณ์ ซึ่งมีหลักทั่วไปดังนี้

- (1) สำรองและตกแต่งตัวมาลัยให้เรียบร้อย นำผูกอุบะกับตัวมาลัย
- (2) ผูกมาลัยซีกปิดรอยต่อระหว่างอุบะกับมาลัย
- (3) ผูกมาลัยกับริบบิ้น ถ้าเป็นมาลัยชนิดที่มีริบบิ้นตกแต่ง
- (4) ถ้าเป็นมาลัยโฉบควรผูกประกอบมาลัยโฉบให้เรียบร้อยก่อน

การผูกอุบะกับตัวมาลัย

การผูกซี่กั้วระหว่างตัวมาลัยกับอุบะ

การผูกริบบิ้นกับตัวมาลัยส่วนบน

5. การเก็บรักษามาลย์ที่ทำเสร็จแล้ว

มาลย์ที่ทำเสร็จแล้ว ถ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะใช้ก็ต้องมีวิธีการเก็บรักษาที่ดี เพื่อให้พวงมาลย์สวย สดอยู่ได้นานเท่าที่ควร ซึ่งมีหลายวิธีดังนี้

- 1) วางในถาดที่รองด้วยใบตอง แล้วคลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ เก็บไว้ในที่เย็น ไม่มีลมโกรก
- 2) ใส่ถุงพลาสติกวางหรือแขวนในที่เย็น แต่ไม่มีลมโกรก
- 3) ใส่ถุงพลาสติกเก็บไว้ในช่องผักสดของผู้เย็น

6. ประโยชน์ของมาลย์

มาลย์แต่ละชนิดมีหน้าที่ใช้สอยตามโอกาสและความเหมาะสมดังนี้

- 1) ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของงาน แสดงความยินดีหรือต้อนรับแขก การแข่งขันกีฬา นิยมใช้มาลย์สองชายหรือมาลย์พวงดอกไม้
- 2) ใช้สำหรับคล้องมือทูลเกล้าฯ ถวาย มอบให้แก่ผู้มีชื่อเสียง การรับขวัญ แขกผู้ใหญ่ในงานสำคัญ
- 3) ใช้เป็นของชำร่วยในงานต่างๆ นิยมใช้มาลย์ชำร่วยขนาดเล็ก มาลย์ตัวสัตว์
- 4) ใช้แขวนประตู หน้าต่าง แทนเครื่องแขวนชนิดเล็ก เช่น มาลย์โซ่ มาลย์เปีย
- 5) ใช้ห้อยแทนเฟืองคอกรัก เช่น มาลย์กลม มาลย์แบน มาลย์ตัวนอน มาลย์ยี
- 6) ใช้บูชาพระ และ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ
- 7) ใช้แขวนประดับเครื่องดนตรีไทย
- 8) ใช้ในการประกอบทำรำของการรำไทยบางชุด
- 9) ใช้ในพิธีบวงสรวงเทพยดาต่างๆ นิยมใช้มาลย์ชายเดี่ยว มาลย์พวงดอกไม้
- 10) ใช้สำหรับตกแต่งรั้วมวยผม ใช้ประดิษฐ์เป็นดอกไม้สำหรับปักแจกัน จัดตกแต่งสถานที่ต่างๆ เช่น มาลย์ตุ้มร้อยใส่ก้านไม้ทางมะพร้าว มาลย์ซีกผูกมัดเป็นดอกไม้
- 11) ใช้เป็นส่วนประกอบของงานดอกไม้สดประเภทต่างๆ เช่น ตกแต่งพานดอกไม้ เครื่องแขวน ที่คลุมโต๊ะ

เอกสารประกอบการสอน 1.2

การร้อยมาลัยชื่อก

1. เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

2. วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกวิธีการร้อยมาลัยชื่อกได้
2. สามารถร้อยมาลัยชื่อกเป็นมาลัยของชาวเวียตได้ตามลำดับขั้นตอน
3. แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการเรียนรู้ ใน เรื่อง มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมีความซื่อสัตย์สุจริต ภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม

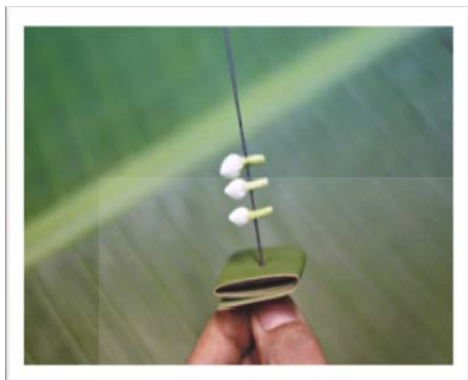
3. เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กรรไกร	1	เล่ม
2. ที่ลีดน้ำ	1	อัน

4. วัสดุ

1. ดอกพุด	60 – 70	ดอก
2. แป้นใบตอง	2	ชิ้น
3. กลิบเลี้ยงดอกกุหลาบ	1	กลีบเลี้ยง
4. ดอกบานไม่รู้โรย	2	ดอก
5. ไม้ก๊ัด	1	อัน
6. โบว์สำหรับทำหูหิ้ว	1	ชุด

5. ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. เตรียมเป็นใบตอง คัดเลือกดอกพุดให้มีขนาดที่เท่ากัน เพื่อสะดวกในการร้อย
2. เข็มร้อยมาลัย รูดน้ำมันวาสลิน เลียบเป็นใบตองเตรียมร้อยมาลัยซีก
แถวที่ 1 ร้อยดอกพุด 3 ดอก และเรียงตามเข็มนาฬิกา

3. แถวที่ 2 ร้อยดอกพุด 2 ดอก สับหว่างกับแถวแรก

4. ร้อยมาลัยชีกจำนวน 20 แถว แถวสุดท้ายจบด้วย 2 กลีบ
5. ไล่เป็นใบตองปิดตัวมาลัย แล้วใช้กิ๋มรัดมาลัยออกจากเข็ม

6. นำมาลัยชีกมาผูกมัดให้ติดกัน

7. เตรียมส่วนประกอบให้พร้อม

8. นำโบว์และอุบะมาผูกเข้ากับพวงมาลัย

9. นำดอกบานไม่รู้โรยเสียบไม้กลัดหัวท้าย เสียบตรงกลางของมาลัยซีก

ข้อควรระวัง

1. ควรคัดดอกพุดให้มีขนาดดอกเท่าๆ กัน เวลาร้อยจะได้เรียบเสมอกันทุกดอก และสวยงาม
2. ไม่ควรฉีดน้ำ ดอกพุด เพราะทำให้ดอกพุดบาน

ข้อเสนอแนะ

1. มาลัยซีกสามารถนำไปใช้ในงานดอกไม้สดได้หลายอย่าง เช่น รัศมีเป็นดอกทัดหู เป็นดอกไม้ประดิษฐ์ตกแต่งแจกัน กระเช้า รัศมีร้อยต่อของมาลัย อุบะและส่วนอื่นๆ ของงานดอกไม้สด
2. การร้อยมาลัยซีกเป็นดอกไม้แต่ละแถวควรให้กลีบสับหว่างกัน เพื่อความสวยงามเวลามัดเป็นดอก
3. หากต้องการดอกไม้มาลัยซีกขนาดเล็ก สามารถร้อยดอกพุด 2 ดอก และ 1 ดอก สลับกันทุกแถวเมื่อมัดเป็นดอกแล้วจะได้ดอกเล็กลง

เอกสารประกอบการสอน 1.3

เกมเด็กมีปัญญา

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียน

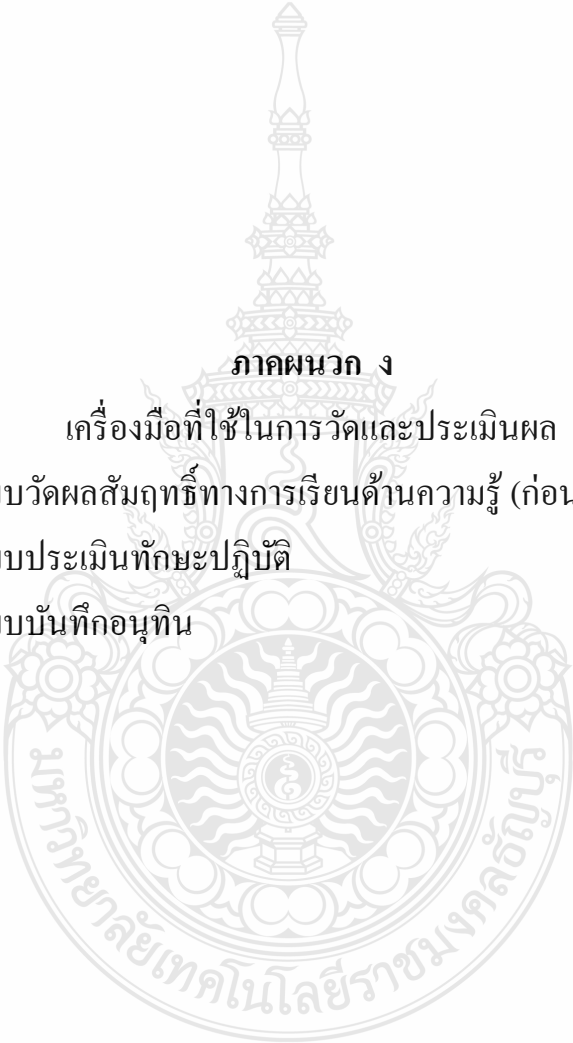
ละลายพฤติกรรม และสร้างความสัมพันธ์ในหมู่คณะ

อุปกรณ์

1. สลากที่ระบุปัญหาในสังคมไทย จำนวน 12 แผ่น แผ่นละ 1 ปัญหา

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เรียนทั้งหมดเป็น 3 กลุ่มย่อย
2. แต่ละกลุ่มย่อยแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายที่ 1 เป็นฝ่ายไปคำ ฝ่ายที่ 2 เป็นฝ่ายทายคำตอบ
3. ให้ตัวแทนผู้เรียนในกลุ่มไปคำ หยิบสลาก 1 ใบ
4. ผู้เรียนในกลุ่มไปคำ แสดงท่าทางหรืออาการเพื่อไปคำ โดยห้ามพูด
5. ผู้เรียนในกลุ่มทายคำตอบช่วยกันทายคำตอบ ถ้าทายผิดหัก 1 คะแนน
6. กลุ่มที่ถูกหักคะแนนน้อยที่สุดเป็นผู้ชนะ

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ (ก่อนเรียน-หลังเรียน)
- แบบประเมินทักษะปฏิบัติ
- แบบบันทึกอนุทิน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน-หลังเรียน)
การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สดที่สอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
วิชาศิลปะประดิษฐ์
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ระดับปวช. ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียน **X** ลงในช่องว่างกระดาษคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ดอกไม้ชนิดใดเหมาะสมนำมาร้อยมาลัย ทดแทนดอกมะลิในช่วงเทศกาลวันแม่ เมื่อดอกมะลิมีราคาแพงมาก ก. ดอกพุศ ข. ดอกเข็ม ค. ดอกรัก ง. ดอกกุหลาบ	5. หากต้องการให้ดอกไม้ตาข่ายดอกรัก สวยสดก่อนนำมาใช้งานควรดูแลรักษาอย่างไร ก. ใช้ผ้าขาวบางชุบน้ำบิดหมาดๆ ปิดไว้ไม่ให้โดนอากาศ ข. แช่ในตู้เย็นอุณหภูมิที่เย็นจัด ค. ฉีดน้ำให้ชื้นตลอดเวลา ง. ใส่ถุงพลาสติกไม่ให้โดนลม
2. การกระทำข้อใดที่แสดงให้เห็นว่ามีความระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบหรือผลเสียจากการเก็บรักษามาร้อยมาลัย ก. เมื่อร้อยมาลัยเสร็จวางในถาดใบตอง นำผ้ามาคลุม ข. นำมาลัยที่ร้อยเสร็จใส่ถุงพลาสติกแช่น้ำ ค. นำมาลัยห่อด้วยใบตอง เก็บใส่ถุงพลาสติก ง. นำมาลัยห่อหุ้มด้วยใบตองและเก็บในตู้เย็น	6. นักเรียนสามารถนำดอกไม้ชนิดใดที่หาได้ง่าย สะดวกและมีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการร้อยตุ้มอุบะตักแต่งตาข่าย ก. ดอกกุหลาบ ข. ดอกบานไม่รู้โรย ค. ดอกกล้วยไม้ ง. ดอกมะลิ
3. ถ้าเข็มมาลัยเป็นสนิมนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. ทิ้งไปและซื้อใหม่ ข. ขัดด้วยกระดาษทราย ค. ทาน้ำมันวาสลีน ง. ล้างด้วยน้ำยาล้างจานและเช็ดให้แห้ง	7. ถ้ามีงบประมาณในการจัดดอกไม้จำกัด ไม่สามารถซื้อโอเอซิสจัดแจกดอกกุหลาบได้ ควรเลือกใช้วัสดุที่ยึดดอกไม้แบบใด ที่เหมาะสำหรับนำมาจัดดอกไม้และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก. ซาฮาร่า ข. หยวกกล้วย ค. ต้นกกรูป ง. ดินเหนียวอัดใส่แจกัน ง. หนาเก็บเงินออกมาจากการขายพวงมาลัยได้ และใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
4. ดอกไม้ชนิดใดเหมาะสำหรับการร้อยตาข่ายหากดอกรักขาดแคลนและในท้องตลาดมีราคาสูง ก. ดอกเข็ม ข. ดอกชบา ค. ดอกพุศ ง. ดอกกุหลาบ	

8. ใครเตรียมก้อนโอเอซิสปักดอกไม้สด ก่อนการจัดได้ถูกต้อง ก. ออยเปิดน้ำจากก๊อกใส่ก้อนโอเอซิสปักดอกไม้โดยตรง ข. อูมรดน้ำโดยใช้ขัน หรือกระป๋องต้กราดให้ทั่วก้อนโอเอซิส ค. อุ้มน้ำใส่ถังหรือกะละมังให้เต็มปล่อยก้อนโอเอซิสปักดอกไม้ลงไปทิ้งไว้ให้จมลงเองทั้งก้อน ง. อุ้มน้ำใส่ถังหรือกะละมังแล้วนำก้อนโอเอซิสปักดอกไม้ใส่ลงไปกดให้จมลงทั้งก้อน 9. วัสดุในข้อใดส่งผลกระทบต่อทำลายสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นที่ยึดดอกไม้สด ก. โฟม ข. ซาซาร่า ค. ก้านผักตบ ง. ต้นกกรูป 10. กิจนิสัยที่ควรปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติงานและหลังปฏิบัติงานประดิษฐ์ดอกไม้สดคือข้อใด ก. เลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น ข. ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างรวดเร็วและเสร็จก่อนเวลา ค. ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ดีเพื่อความสวยงามของชิ้นงาน ง. รักษาความสะอาดของชิ้นงานและบริเวณที่ปฏิบัติงาน 11. จากตัวอย่างข้างล่างใครมีความพอประมาณ ก. ธนิตย์ทำสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายการซื้อขายดอกไม้ทุกสัปดาห์ ข. ธานิตั้งใจร้อยมาลัยให้เสร็จตรงตามเวลาที่ครูกำหนดไว้ ค. ทนงค์มีเงินออมจากการขายพวงมาลัยที่ตนเองร้อย	ง. ธนาเก็บเงินออมจากการขายพวงมาลัยได้และใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น 12. ใครปฏิบัติตนโดยยึดหลักความพอเพียง ก. เคนซื้อดอกกุหลาบมาเก็บไว้เป็นจำนวนมากเพื่อนำมาขายในวันวาเลนไทน์ ข. เครปจำหน่ายพวงมาลัยราคาเท่าเดิมถึงแม้ว่าดอกมะลิจะราคาสูงขึ้น ค. คล้าวปลูกต้นมะลิ และต้นพุทไธ้ที่บ้าน เพื่อนำดอกมาไว้ใช้ร้อยมาลัยขาย ง. เติงขายช่อดอกไม้ราคาสูงขึ้น ในขณะที่ต้นทุนดอกไม้ราคาเท่าเดิมเพื่อต้องการกำไรมากขึ้น 13. ใครปฏิบัติตนสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความรู้ในการเลือกใช้ดอกไม้ ก. หมิวซื้อกล้วยไม้ที่เก็บมาจากป่าเพราะกล้วยไม้ทั่วไปมีราคาแพงต้องการประหยัดรายจ่ายและเป็นการช่วยชาวบ้าน ข. หมวยซื้อดอกกุหลาบเชียงใหม่แทนดอกกุหลาบนอกใช้ในการจัดช่อบริญญาให้เพื่อนเพราะใช้ได้เหมือนกัน ค. หมิวเปลี่ยนจากกุหลาบนอกเป็นดอกกุหลาบเชียงใหม่สำหรับจัดช่อดอกไม้เพราะจะได้ช่วยแม่ค้าแม้ว่าได้ตกลงกับลูกค้าไปแล้ว ง. หมูซื้อดอกไม้สำหรับจัดช่อมือถือถกมกเก็บไว้ก่อนเพื่อป้องกันดอกไม้ไม่พอ

14. เมื่อจัดพานพุ่มดอกไม้สดเสร็จแล้ว นักเรียนควรดูแลรักษาอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้ดอกไม้เหี่ยว ก. พรมน้ำ ข. นำไปไว้ในที่ที่บั่นลม ค. เก็บเข้าสู่เย็นชั้นล่าง ง. เก็บใส่ถุงพลาสติก รัดถุงให้แน่น 15. ถ้านักเรียนจะจัดแจกันดอกไม้ทรงสูงแต่ไม่มีแจกันสามารถใช้วัสดุในข้อใดทดแทนได้เหมาะสมที่สุด ก. ท่อน้ำพลาสติก ข. ขวดน้ำ ค. กระบอกไม้ไผ่ ง. ก้านผักตบชวา 16. การทำงานการประดิษฐ์ดอกไม้สดให้เกิดความสุขและประสบความสำเร็จ ข้อใดมีความสำคัญที่สุด ก. รักรงานที่ทำ ชื่อสัตย์ แบ่งปัน ข. รักรงานที่ทำ ขยัน ยุติธรรม ค. ประหยัด ขยัน ยุติธรรม ง. ประหยัด อดทน เสียสละ 17. ตัวเลือกในข้อใดคือลักษณะการทำงานที่ดีของงานประดิษฐ์ดอกไม้สดเมื่อนักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกัน ก. จัดแจกันดอกไม้เท่ากัน ค่าตอบแทนต้องเหมือนกัน ข. แบ่งงานร้อยมาลัยตามความสามารถของแต่ละคน โดยไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน ค. เริ่มทำงานและต้องเลิกทำงานจัดดอกไม้พร้อมกัน เป็นการไม่เอาเปรียบกัน ง. เต็มใจทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกัน และไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน	18. เมื่อเพื่อนร้อยมาลัยไม่ได้ นักเรียนควรช่วยเพื่อนอย่างไรเมื่อต้องส่งงานครูตามกำหนด ก. ช่วยร้อยมาลัยให้เพื่อนเพื่อจะได้ส่งงานครูตามเวลากำหนด ข. ให้เพื่อนนำพวงมาลัยของตนเองไปส่งหลังจากที่ตนเองส่งแล้ว ค. ช่วยแนะนำเพื่อนและให้เพื่อนหัดร้อยมาลัยไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ และทันตามเวลาที่ครูกำหนด ง. เสียสละพวงมาลัยตนเองให้เพื่อน แล้วร้อยของตนเองใหม่ 19. ใครมีการวางแผนในการทำงานประดิษฐ์ดอกไม้สดที่ดี ก. แว่วเชื่อฟังให้ความเคารพและนับถือผู้มีประสบการณ์มากกว่าตน ข. วรรณยอมรับและปฏิบัติ การจัดดอกไม้ในงานประชุมสัมมนาตามความคิดเห็นของส่วนรวม ค. วาดเสียสละเวลาส่วนตัวทั้งหมดเพื่อทุ่มเทให้กับงานของส่วนรวม ง. วาดจัดดอกไม้ ตกแต่งสถานที่ ตามที่ตนเองออกแบบโดยไม่สอบถามความคิดเห็นของใคร เพราะไม่ต้องการรบกวนผู้อื่น 20. ข้อใดบ่งบอกถึงการมีคุณธรรมมากที่สุด ก. เก่งร้อยมาลัยชำระด้วยความเชื่อมั่น ข. กล้าจัดซื้อดอกไม้ด้วยความพากเพียร เพื่อหารายได้ ค. กลอยร้อยตาข่ายหน้าช่างอย่างมีเป้าหมายชัดเจน ง. ก้อยสละเวลาจัดดอกไม้ ตกแต่งสถานที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

พฤติกรรม คุณลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	สาระ	นักเรียน																												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
1. ความพอประมาณ	4																													
1.1 การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการร้อยมาลัยอย่างคุ้มค่า																														
1.2 การจัดการทรัพยากรโดยคำนึงถึงการเบียดเบียนผู้อื่นน้อยที่สุด	3																													
2. ความมีเหตุผล	3																													
2.1 การเลือกใช้ดอกไม้ร้อยมาลัยอย่างเหมาะสม																														
2.2 การนำชิ้นงานไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์	3																													
3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง	3																													
3.1 การดูแลรักษาชิ้นงานขณะปฏิบัติงาน																														
3.2 การประกอบชิ้นงานให้แข็งแรง และคงทน	3																													

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

พฤติกรรม คุณลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนงำ	ภาระ	นักเรียน																												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
4. ความรู้	3																													
4.1 รอบรู้ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และขั้นตอนวิธีการร้อย มาลัย																														
4.2 รอบคอบ ตรวจสอบความ เรียบร้อยของชิ้นงาน																														
4.3 ระมัดระวัง การเก็บ อุปกรณ์ และสถานที่หลังการ ปฏิบัติงาน	3																													
5. คุณธรรม	3																													
5.1 ซื่อสัตย์ สุจริต ขณะ ปฏิบัติงาน																														
5.2 ขยันอดทน มุ่งมั่นในการ ปฏิบัติงานให้สำเร็จ																														
5.3 มีสติปัญญา ในการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า																														
5.4 แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ วัสดุ อุปกรณ์กับเพื่อน	3																													
คะแนนรวม	40																													

บันทึกอนุทิน

1. นักเรียนมีความรู้สึกละเอียดอย่างไรต่อกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้

- เกมเด็กมีปัญหา

.....

- Power Point ชุดที่ 1.1 กรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

- Power Point ชุดที่ 1.2 การร้อมมาลัย

.....

- การสาธิตการร้อมมาลัยชีก

.....

- การปฏิบัติการร้อมมาลัยชีก

.....

- การปฏิบัติการ การทำแผนภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

.....

- การนำเสนอผลงานของกลุ่ม

.....

- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนวันนี้

.....

2. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ฝาฝันอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวันนี้ได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้รับประสบการณ์หรือเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างหลังจากการเรียนรู้ในวันนี้

- การร้อยมาลัยชื่อก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

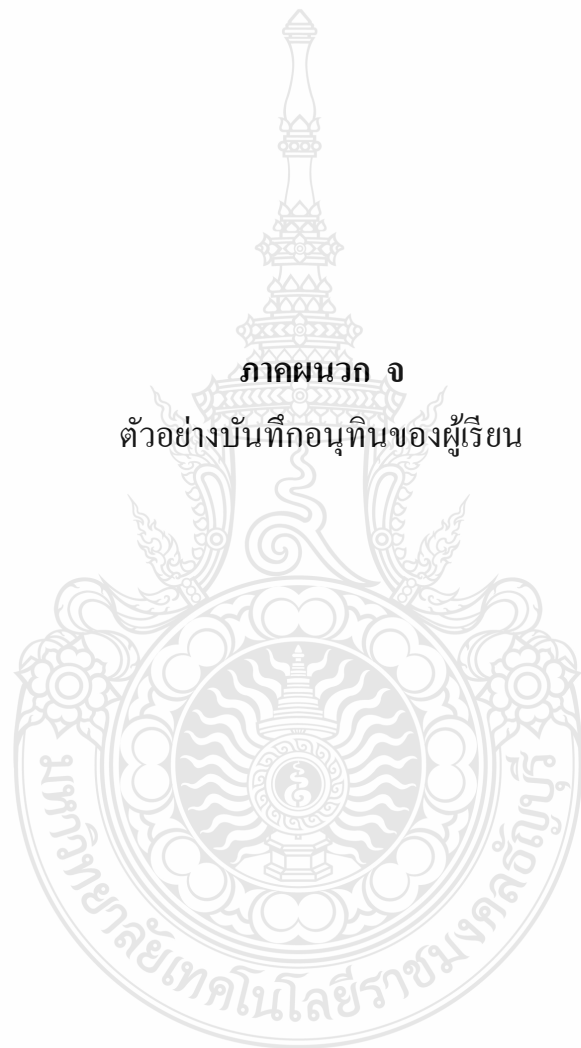
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างบันทึกอนุทินของผู้เรียน

2. กลุ่มของนักเรียนใช้เหตุผลอะไรบ้าง ในขณะที่จัดพานดอกไม้สด “บูรณาการสอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จงวิเคราะห์เหตุผลของท่าน

1. ความรักที่ผูกพันกัน เนื่องจากทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ทุกคนมีความตั้งใจอยากเกิดจากการที่ทุกคนออกมาช่วยกันทำดอกไม้
2. ทัศนคติที่ดีต่อกัน ทุกคนรักใคร่ใคร่กัน ทุกคนมีความรักใคร่กันทุกคน ทุกคนมีความตั้งใจดี
3. มีความตั้งใจดีในการทำพานดอกไม้สดทุกคน "ความสามัคคีกันทุกคนมีความตั้งใจดี"

3. นักเรียนได้รับประสบการณ์หรือเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างหลังจากการเรียนรู้ในวันนี้

- การจัดพานพุ่มดอกไม้สด

1. การวางแผนก่อนการพานพุ่มดอกไม้สด คือการวางแผนให้ทำดอกไม้สดให้สวยงาม สดชื่นในสถานที่จัดงานและเหมาะสมกับสถานที่จัดงาน โดยการจัดดอกไม้สดให้สวยงาม สดชื่น และมีความหมาย
2. ความสามัคคีกันทุกคน ทุกคนมีความตั้งใจดีในการทำพานดอกไม้สด
3. การดูแลรักษาดอกไม้ให้สวยงาม โดยให้ดอกไม้สดอยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเท และรดน้ำดอกไม้เป็นประจำทุกวัน

- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ คือการมีสติปัญญาในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า
2. ความมีเหตุผล คือการมีเหตุผลในการตัดสินใจและดำเนินการให้ถูกต้อง
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือการมีสติปัญญาในการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง
4. ความรู้ ความสามารถในการทำงานโดยมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน
5. ความซื่อสัตย์สุจริต คือการมีใจซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน

ภาคผนวก จ

กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ
แบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย

1. ทดสอบก่อนเรียน

2. นักเรียนร่วมกิจกรรม เล่นเกมเด็กมีปัญหา

3. ครูสรุปกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการร้อยมาลัย

4. นักเรียนร้อยมาลัยซีก

5. การนำเสนอกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 หัว 2 เดือนไป

6. พวงมาลัยชำร่วยผลงานนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่าย

1. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร้อยตาข่าย

2. การประกอบตกแต่งตาข่ายหน้าซ่าง

3. การร้อยสายหิ้วตาข่ายหน้าซ่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการร้อยตาข่าย

4. ความภูมิใจกับชิ้นงานสำเร็จ

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอชิ้นงานสำเร็จ

6. ตาข่ายหน้าช่างกลุ่มที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องจัดแจกันดอกไม้สด

1. ครูอธิบายหลักการจัดดอกไม้

2. ครูสาธิตการตัดแบ่งโอเอซิส

3. นักเรียนจัดดอกไม้ทรงกลม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องจัดแจกันดอกไม้สด

4. นักเรียนถ่ายภาพกับผลงานสำเร็จ

5. แจกันดอกไม้ทรงกลม

6. การนำดอกไม้ทรงกลมไปจัดโต๊ะหมู่บูชา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู)

1. ครูอธิบายความหมายดอกไม้ที่ใช้ในการตกแต่งพานไหว้ครู

2. การร้อยตาข่ายตกแต่งพานไหว้ครู

3. การเขียนแบบตกแต่งพานไหว้ครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู)

4. ครูอธิบายความหมายดอกไม้ที่ใช้ในการตกแต่งพานไหว้ครู

5. คณะกรรมการตัดสินพานไหว้ครู

6. ครูอธิบายความหมายดอกไม้ที่ใช้ในการตกแต่งพานไหว้ครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการจัดพานพุ่มดอกไม้สด (พานไหว้ครู)

7. นักเรียนนำพานมาไหว้ครู

8. ครูและนักเรียนถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน

9. ทดสอบหลังเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวกรรณกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	1 กันยายน 2527
ที่อยู่	213/3 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองซาก อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20170
การศึกษา	- พ.ศ. 2546 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี - พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี - พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคหกรรมศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก คหกรรมศาสตร์ศึกษา-คหกรรมศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี - พ.ศ. 2550 – 2551 ตำแหน่ง ครูพิเศษสอนแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง - พ.ศ. 2551 – 2555 ตำแหน่ง ครูพิเศษสอนแผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง - พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน ตำแหน่ง ครูประจำแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	